

Tid: kl. 13:00-18:00

Plats: Tingshuset

**Ordförande**

Sverre Fredriksson (M)

**Ledamöter**

Robert Brandt (SD), vice ordförande

Emma Isfeldt (S)

Otto Andreasson (S)

Madeleine Söderlund (FR)

**Ersättare**

Stefan Waldeholt (M)

Daniel Persson (SD)

Anders Grune (MP)

Ralf Lindberg (V)

Rune Kennborn (KD)

**Övriga**

Ulf Krüger, Förvaltningschef

Diana Wallin, Nämndsekreterare

My Nilsson, VA-/Gatuchef

Markus Lilleberg, Park- och avfallschef

Hannes Wallberg, Utvecklingsledare

Andreas Andersson, Samordnare









1. Upprop
2. Anmälan om jäv
3. Val av protokollsjusterare
4. Skogsförvaltning Park Andreas Andersson (15 min)
5. Verksamhetsinformation Park/Avfall Markus Lilleberg (30 min)
6. Trafikverket - Bollebygds kommun ansvara för statliga vägar inom tätorten My Nilsson, Markus Lilleberg (10 min)
7. Planerade projekt, uppdatering VA/Gata My Nilsson (15 min)
8. Vattentjänstplan för Bollebygds kommun (TSN2024/7) My Nilsson (5 min)
9. Indexreglering av renhållningstaxa 2025 (TSN2024/150) Markus Lilleberg (5 min)
10. Initiativärende (S) kring informationsskylt vid den nya gångvägen i Erikstorp (TSN2024/128) Markus Lilleberg (5min)
11. Medborgarförslag angående tillgång till återvinningsstation i Alingsås kommun (TSN2024/148) Markus Lilleberg (10 min)
12. Samverkansavtal ÅVC Bollebygd Borås (TSN2024/151) Markus Lilleberg (10 min)
13. Uppföljningsrapport oktober, teknik- och servicenämnden (TSN2024/160) Hannes Wallberg (15 min)
14. Fastställande av teknik- och servicenämndens delegationsordning 2024 (TSN2024/1) Ulf Krüger, Diana Wallin (15 min)
15. Skyddskommitté teknik- och serviceförvaltningen Ulf Krüger (20 min)  
**Beslutsunderlag**
  - Skyddskommitté 2024 teknik- och serviceförvaltning
16. Dialog kring internkontroll 2025 Ulf Krüger, Hannes Wallberg (45 min)





17. Redovisning av delegeringsbeslut

18. Anmälningar för kännedom

**Anmälningar**

- KS2024/121-6 §148 KS Strategin Jämställt Västra Götaland 2024-2027
- TSN2024/6-25 Kungörelse Bollebygds reningsverk, Bollebygds kommun
- TSN2024/6-26 Tidplan för handläggning Ansökan om tillstånd Bollebygds reningsverk

19. Ledamöter informerar

20. Förvaltningen informerar



## 8. Vattentjänstplan för Bollebygds kommun

### TSN2024/7



**Tjänsteskrivelse**

2024-11-19

My Nilsson | VA-/gatuchef

Dnr TSN2024/7-12

0734647167 |

my.nilsson@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

**Vattentjänstplan****Förslag till beslut**

Teknik- och servicenämnden upphäver sitt tidigare beslut om vattentjänstplan, 2024-10-16, § 77.

Teknik- och servicenämnden föreslår kommunfullmäktige att anta upprättad Vattentjänstplan för Bollebygds kommun, daterad 2024-11-15.

**Ärendet**

Ett förslag till vattentjänstplan har tagits fram av Bollebygds kommun med stöd av Sweco (tekniskt konsultbolag) för att tillgodose den lagändring i Lagen om Allmänna Vattentjänster (2006:412) som trädde i kraft 1 januari 2023.

Lagändringen innebär att alla kommuner ska ha en aktuell vattentjänstplan innehållande kommunens långsiktiga planering av hur behovet och utbyggnaden av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt hur de allmänna vatten och avloppsanläggningarna påverkas vid ett skyfall.

Teknik och serviceförvaltningen har vid sammanträde 2024-01-29, TSN § 3 beslutat att genomföra granskning av Vattentjänstplan, Bollebygds kommun.

Vattentjänstplanen har varit ute för granskning under tiden 24-04-10 – 24-05-08.

Totalt har 6 remissinstanser skickat in yttranden under granskningstiden. Yttranden har arbetats in och nu är antagandeverversionen färdigställd.





Yttrandena samt vidare utredningar har lett till att vattentjänstplanen har reviderats på några övergripande punkter. Utöver mindre redaktionella ändringar har följande revideringar/förtydliganden gjorts:

- Revidering av klassning av Nedflo Väster till VA-utbyggnadsområde
- Omklassning av utredningsområdena Jordås och Glosos till bevakningsområden
- Omklassning av VA-utbyggnadsområdet Fjällastorp till bevakningsområde

Det är Kommunfullmäktige som slutligen ska fastställa planen.

### **Barnkonsekvensanalys**

När beslut fattas om något som handlar om eller påverkar barn ska alltid hänsyn till vad som är bäst för barnen. Vattentjänstlagens finns för att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas ur ett långsiktigt perspektiv med hänsyn till både miljö och människors hälsa. Vattentjänstlagen är en så kallad speciallag. Detta innebär att när en fråga är reglerad i Lagen om allmänna vattentjänster så gäller dessa regler före allmänna lagar som kommunallagen eller skadeståndslagen.

### **Beslutsunderlag**

- Vattentjänstplan, Bollebygds kommun
- Granskningsutlåtande vattentjänstplanen, Bollebygds kommun
- Behovsutredning VA Fjällastorp, Bollebygds kommun

### **Skickas till**

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige



**Tjänsteskrivelse**

2024-11-19

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Ulf Krüger

Förvaltningschef

My Nilsson

VA-/gatuchef



## Vattentjänstplan



## Ordlista

**Allmän VA-anläggning** är en anläggning för vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna (för produktion, distribution och omhändertagande) inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns "den allmänna VA-anläggningen". En allmän VA-anläggning kan även benämnas kommunal VA-anläggning.

**Allmän VA-försörjning** avser VA-försörjning inom allmänt verksamhetsområde för VA. Allmän VA-försörjning kan även benämnas kommunal VA-försörjning.

**Avloppsvatten** är samlingsnamn för spillvatten och dagvatten från detaljplanerat område.

**Avtalsanslutning** innebär att ett eller flera hushåll är anslutna till allmänt vatten och/eller avlopp och har ett avtal som styr nyttjandet av tillhandahållna VA-tjänster. Hushåll med avtalsanslutning ligger inte inom verksamhetsområde för allmänt VA.

**Dagvatten** är ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.

**Enskild VA-anläggning** är en anläggning eller annan anordning för vatten eller avlopp som inte ingår i allmän VA-försörjning. Enskilda anläggningar kan finnas för ett hushåll, för flera hushåll tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

**Enskild VA-försörjning** avser VA-försörjning utanför allmänt verksamhetsområde för VA.

**Gemensamhetsanläggning** är en enskild VA-anläggning som inrättats för två eller flera hushåll/fastigheter gemensamt.

**Huvudman** är den som äger en VA-anläggning.

**Kommunalt VA-område** används i vattentjänstplanen som begrepp på ett område som ligger inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning och där Bollebygd kommun är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning.



**LIS-område** är en förkortning för områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Inom dessa områden kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Dessa områden pekas ofta ut i de kommunala översiktsplanerna eller tillägg till dessa.

**Recipient** är en sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten, bräddvatten och renat avloppsvatten.

**Spillvatten** är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).

**Statusklassning av vattenförekomster** innebär att tillståndet i vattenförekomsten bedömts utifrån kriterier och gränsvärden som fastlagts i vattendirektivet. För grundvattenförekomster bedöms kemisk och kvantitativ status (vattentillgång) och för ytvattenförekomster bedöms kemisk och ekologisk status. Målet är att vattenförekomsterna ska uppnå "god status" i samtliga avseenden.

**Tillsyn** utförs av utpekad tillsynsmyndighet. Denna ska se till att miljön inte skadas, genom att kontrollera att reglerna om miljöskydd och hälsoskydd i miljöbalken och dess förordningar följs.

**VA** är ett samlingsnamn för vatten och avlopp.

**Vattenförekomster** är mindre enheter som i princip allt vatten i Sverige, förutom det öppna havet, är indelat i. Detta görs för att kunna beskriva tillståndet i vattnet och bedöma vilka mål, miljö kvalitetsnormer, som ska gälla. Grundvattenförekomster är grundvattenmagasin där det idag tas ut vatten till fler än 50 personer eller där det bedöms vara möjligt att ta ut mer än 10 m<sup>3</sup>/d. Ytvattenförekomster är sjöar med en yta större än 0,5 km<sup>2</sup> eller vattendrag som har ett tillrinningsområde större än 10 km<sup>2</sup>. Vattenförekomster presenteras i den nationella databasen VISS (VattenInformationSystem i Sverige). I databasen finns uppgifter om bland annat statusklassificeringar, miljö kvalitetsnormer, riskbedömningar och bedömningar av vattenmiljöproblem.



**Verksamhetsområde** är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.

**VA-planområden** används i vattentjänstplanen som gemensamt begrepp för de områden med sammanhållen bebyggelse som identifierats i arbetet med vattentjänstplanen. VA-planområden delas in i fyra olika typer av områden enligt nedan:

- **Enskilt VA** är ett område med en sådan karaktär att godtagbart omhändertagande av avlopp och tjänligt dricksvatten kan lösas genom enskilda VA-anläggningar idag så väl som i framtiden, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.
- **VA-bevakningsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som, utifrån den information kommunen har, fungerar tillfredsställande idag. Om bebyggelsen skulle utökas eller förändras är det dock inte självklart att vatten- och avloppssituationen kommer att fungera tillfredsställande, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.
- **VA-utredningsområde** i områden som klassas som VA-utredningsområde finns osäkra parametrar som behöver utredas vidare innan beslut kan fattas kring hur området ska kategoriseras, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.
- **VA-utbyggnadsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har behov av en förändrad VA-struktur. Hela eller delar av VA-utbyggnadsområdet planeras att införlivas i verksamhetsområde för allmänna dricks- och/eller spillvattentjänster.



# Innehåll

<b>INLEDNING.....</b>	<b>1</b>
BAKGRUND OCH SYFTE.....	1
INNEHÅLL.....	1
<i>Långsiktig planering av kommunens VA-utbyggnad .....</i>	<i>2</i>
<i>Skyfall.....</i>	<i>2</i>
<i>Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning .....</i>	<i>2</i>
<i>Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning .....</i>	<i>3</i>
ARBETSSÄTT.....	3
<i>Uppdatering och revidering .....</i>	<i>4</i>
FÖRUTSÄTTNINGAR .....	4
<i>Översiktsplan .....</i>	<i>5</i>
<i>Befintlig strategisk VA-planering .....</i>	<i>5</i>
<b>VA-UTBYGGNAD.....</b>	<b>6</b>
IDENTIFIERING AV VA-PANOMRÅDEN .....	7
BEDÖMNING AV BEHOV OCH MÖJLIGHET .....	8
KLASSIFICERING AV VA-PANOMRÅDEN .....	10
<i>Enskilt VA-område .....</i>	<i>11</i>
<i>VA-bevakningsområde.....</i>	<i>11</i>
<i>VA-utredningsområde .....</i>	<i>12</i>
<i>VA-utbyggnadsområde.....</i>	<i>12</i>
VA-PANOMRÅDEN .....	13
<i>Identifierade VA-planområden .....</i>	<i>13</i>
OMRÅDEN MED ENSKILT VA.....	16
VA-BEVAKNINGSSOMRÅDEN .....	19
VA-UTREDNINGSSOMRÅDEN .....	26
VA-UTBYGGNADSSOMRÅDEN.....	31
<b>SKYFALL .....</b>	<b>34</b>
GENERELLT.....	34
YTAVRINNINGSKARTERING.....	34
IDENTIFIERADE VA-ANLÄGGNINGAR DÄR RISK FÖR ÖVERSVÄMNING FÖRELIGGER SAMT ÅTGÄRDSFÖRSLAG.....	35
<i>Framtagande av åtgärdsförslag .....</i>	<i>35</i>
<i>Anläggningar med åtgärdsbehov .....</i>	<i>36</i>
ANSVAR FÖR SKYFALL .....	38
<b>LÅNGSIKTIG PLANERING AV DEN ALLMÄNNA VA-FÖRSÖRJNINGEN .....</b>	<b>40</b>
VA-PANOMRÅDEN .....	40
<i>VA-utbyggnadsområden.....</i>	<i>41</i>
<i>VA-utredningsområden .....</i>	<i>41</i>
<i>Bevakningsområden .....</i>	<i>41</i>
<i>Områden med enskilt VA .....</i>	<i>41</i>
SKYFALL .....	41
ÖVRIGA ÅTGÄRDER INOM VERKSAMHETSOMRÅDE FÖR ALLMÄN VA-FÖRSÖRJNING.....	41
<b>BEDÖMNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN .....</b>	<b>43</b>
<b>REFERENSER .....</b>	<b>44</b>







## Inledning

### Bakgrund och syfte

Den lagändring i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft 1 januari 2023 innebar bland annat att alla kommuner i Sverige ska ta fram en vattentjänstplan under 2023.

Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av Bollebygd kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen. Innehållet redovisas i 0 nedan. Arbetet resulterar sammanfattningsvis i att:

- identifierade VA-planområden kategoriseras som enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utredningsområde eller VA-utbyggnadsområde,
- risker för den allmänna VA-anläggningen som följd av skyfall identifieras och åtgärder föreslås,
- långsiktig planering för behov och åtgärder gällande förbättring av den allmänna VA-anläggningen tydliggörs
- undersökning genomförs om vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan

Vattentjänstplanen blir ett tillägg till kommunens VA-plan. Vattentjänstplanen ska visa hur kommunen ska förse kommuninvånarna med VA-tjänster under ett längre tidsperspektiv.

Vattentjänstplanen ska fungera som ett styrande dokument och vara en hjälp i prioritering och utveckling av nya bebyggelseområden samt befintliga områden. Planen kommer även att vara ett stöd i den översiktliga planeringen, detaljplaneringen samt bygglovsprocessen för att kunna avgöra om verksamheter och bebyggelse är lämpligt inom ett visst område.

Målgrupp för vattentjänstplanen är både kommuninvånare samt politiker och tjänstemän.

### Innehåll

Vattentjänstplanen ska enligt lagtexten (Lagen om allmänna vattentjänster, 6b §) innehålla:



”kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall”.

### *Långsiktig planering av kommunens VA-utbyggnad*

Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden (VA-utbyggnadsplan).

Ändringen i LAV innebär bland annat en ökad flexibilitet för kommunerna. Vid bedömningen gällande om det finns behov av allmänt verksamhetsområde för VA ska särskild hänsyn tas till de lokala förutsättningarna att tillgodose VA-försörjningen med en godtagbar enskild anläggning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Bedömningen i kapitel 2 tar därför hänsyn till både möjligheterna att ansluta området till allmänt VA med överföringsledning men även förutsättningarna för att lösa VA-försörjningen med enskilda anläggningar.

Ovan nämnda bedömningskrav innebär potentiellt en ökad utredningsbörda för kommunen då flera områden med enskilda lösningar behöver utredas i syfte att bestämma om de enskilda anläggningarna uppfyller lagkraven.

### *Skyfall*

Vattentjänstplanen innehåller också en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall. Befintlig ytavrinningskartering (Sweco, 2018), har använts som underlag för att studera påverkan på allmänna VA-anläggningar i Bollebygd kommun till följd av skyfall (se kapitel 3).

### *Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning*

Den långsiktiga planeringen av kommunens allmänna VA-försörjning ska omfatta en kortfattad beskrivning av större förändringar, till exempel en ny vattentäkt, nya verk eller planerad sammanslagning av flera försörjningsområden. Löpande planering för exempelvis förnyelse och beredskap omnämns men redovisas inte i detalj (se kapitel 4).



### *Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning*

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Huruvida en vattentjänstplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan avgörs genom en undersökning i enlighet med kraven i miljöbalken kapitel 6 samt miljöbedömningsförordningen. Undersökningen gällande betydande miljöpåverkan för denna vattentjänstplan redovisas i kapitel 5.

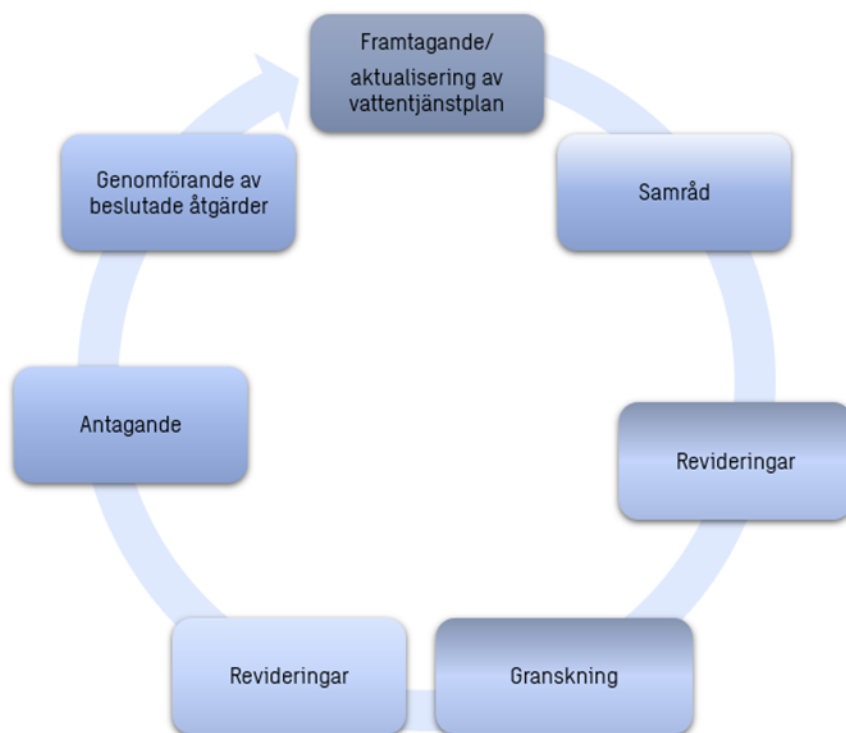
### **Arbetssätt**

Figur 1 nedan illustrerar de processteg som ingår i arbetet att ta fram/aktualisera en vattentjänstplan. En vattentjänstplan ska enligt LAV antas av kommunfullmäktige som också, minst vart fjärde år, ska pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster (Regeringen, 2023). En viktig framgångsfaktor är att skapa en rullande process där identifierade åtgärder planeras och genomförs kontinuerligt.

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Huruvida en vattentjänstplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan avgörs genom en undersökning i enlighet med kraven i miljöbalken kapitel 6 samt miljöbedömningsförordningen. Undersökningen gällande betydande miljöpåverkan för denna vattentjänstplan redovisas i kapitel 0.

Vattentjänstplanerna ska samrådas och granskas. Kommunen ska enligt 6 c § LAV på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen samt ställa ut ett förslag till vattentjänstplan för granskning under minst 4 veckor. Hur hänsyn tas till inkomna synpunkter ska också redovisas.





Figur 1. Schematisk illustration över processen att ta fram en vattentjänstplan.

### Uppdatering och revidering

Framtagandet av en vattentjänstplan ska inte ses som en engångsinsats utan som en rullande process (Figur 1). Även om planen inte är bindande ska den enligt LAV antas av kommunfullmäktige som också, minst vart fjärde år, ska pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster (Regeringen, 2023). Vattentjänstplanens tidshorisont är 12 år, vilket har bedömts som en rimlig planeringshorisont.

Eftersom syftet med vattentjänstplanen är att redovisa den långsiktiga planeringen av vattentjänster och påverkan på dessa vid skyfall behöver uppföljning och revideringar av planen ske kontinuerligt när behov av vattentjänsterna förändras samt när skyddsåtgärder mot påverkan från skyfall och översvämning vidtas och/eller behov av åtgärder omprövas (om de inte får avsedd effekt eller när ny kunskap uppkommer).

VA-huvudmannen i Bollebygd är ansvarig för uppföljning av det samlade VA-planarbetet och kommer även att ansvara för aktualisering av vattentjänstplanen.

### Förutsättningar



## *Översiktsplan*

En viktig utgångspunkt för föreliggande vattentjänstplan är kommunens översiktsplan, som vägleder beslut om mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen för Bollebygds kommun antogs 2021 och visar mål, strategier och riktlinjer för hur användningen av mark och vatten ska nyttjas fram till 2035. En av strategierna i översiktsplanen är att bebyggelse i första hand ska tillkomma där det finns möjlighet till allmän VA-försörjning dvs i och i anslutning till kommunens befintliga tätorter. Kommunens recipienter får inte påverkas negativt och när mark ska bebyggas ska skyfallssituationen analyseras ur ett helhetsperspektiv.

I översiktsplanen pekas även flera områden ut för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Ett par av dessa är lokaliserade i anslutning till bedömda VA-planområden, se vidare 0.

Kommunen har på sin hemsida länkat till gällande översiktsplan.

### *Befintlig strategisk VA-planering*

Befintlig VA-plan togs fram under perioden 2021 - 2022 och består av

- VA-översikt – beskrivning av nuvarande VA-försörjning i Bollebygd och redovisar framtida utmaningar och behov.
- VA-policy - målbild och tillhörande ställningstaganden för att uppnå en hållbar VA-försörjning.
- VA-handlingsplan– redovisar åtgärdsbehov för att uppnå policyns målbild och ställningstaganden (allmän dricks- och spillvattenförsörjning, dagvatten och skyfall samt enskild försörjning) samt VA-utbyggnadsplan. I VA-utbyggnadsplanen identifierades potentiella § 6-områden (LAV), så kallade VA-planområden. Denna del har, som ovan nämnts, flyttats från handlingsplanen till denna vattentjänstplan och utvecklats i enlighet med den förändrade lagstiftningen (se kapitel 0).



## VA-utbyggnad

Det är 6 § Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som reglerar kommunens skyldighet att förse ett område med allmänna vattentjänster. Lagtexten från 6 § LAV lyder som följer:

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Enligt 6 § LAV, har kommunen ett ansvar att ordna vattentjänster (dricks- och/eller avloppsvatten) för bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang, om risk för människors hälsa eller miljön föreligger. Vid bedömningen av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Eftersom kommunens samhällsbyggnadsprocess går hand i hand med planering av VA-försörjning är det viktigt att skapa förutsättningar för ett ökat handlingsutrymme genom att i god tid identifiera potentiella § 6-områden och skapa en långsiktig plan för VA-utbyggnaden. Utan en plan för detta riskerar kommunen att ställas inför förelägganden från Länsstyrelsen enligt 51 § LAV om att inrätta allmänna vattentjänster i områden där avsikten inte varit att bygga ut allmänt VA eller där planen har varit att göra det vid ett senare tillfälle. Då minskar kommunens kontroll över VA-taxans utveckling. En god VA-planering är därför kommunens möjlighet att



påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen.

I denna del av vattentjänstplanen som handlar om VA-utbyggnad presenteras en bedömning av områden som i dag ligger utanför verksamhetsområdet för allmän VA-försörjning i Bollebygds kommun och som har eller kan komma att få ett behov av att lösa försörjningen av dricksvatten eller spillvatten i ett större sammanhang.

### **Identifiering av VA-planområden**

Fastigheter inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning tillhör allmänt VA-område. Fastigheter i mycket gles bebyggelse, utanför allmänt verksamhetsområde, tillhör enskilt VA-område. Mellan dessa två ytterligheter finns områden med tätare bebyggelse där det är enskild VA-försörjning idag.

I denna utbyggnadsdel av vattentjänstplanen identifieras områden som skulle kunna utgöra så kallade "större sammanhang". Dessa områden benämns vidare som VA-planområden. I VA-planområden kan det finnas grund för att tillämpa 6 § LAV.

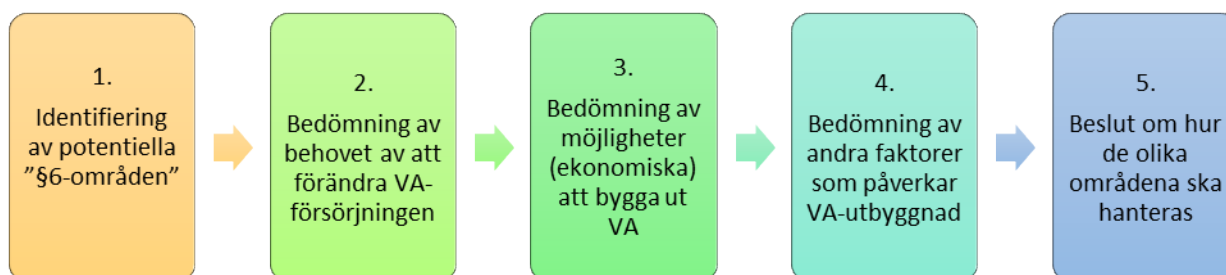
Det finns otydligheter i lagen kring vad som krävs för att bebyggelse ska utgöra ett så kallat större sammanhang. I förarbetena till lagen nämns 20–30 hushåll medan rättspraxis visar att så få som 8 hushåll kan utgöra ett större sammanhang. Hur många fastigheter som behöver vara berörda är framför allt beroende av hur starkt hälsoskyddsbehovet gör sig gällande eller kan förväntas komma att göra det. Enligt praxis behövs det åtminstone en något så när samlad bebyggelse av 20–30 fastigheter som underlag för en allmän VA-anläggning. En utbyggnad av en befintlig eller planerad anläggning kan dock ske för betydligt färre fastigheter. Om bebyggelsen på en fastighet är av större omfattning så kan det minska det antal fastigheter som krävs. I praxis har till och med enstaka fastigheter i närheten av ett befintligt verksamhetsområde ansetts planmässigt och i övrigt ha ett så nära samband med bebyggelsen inom verksamhetsområdet att fastigheternas VA-frågor skulle lösas i det större sammanhanget med denna bebyggelse (prop 2005/6:78 s 42).

Gällande avstånd mellan husen anger rättspraxis i ett fall att 300 meter var för långt för att utgöra del av större sammanhang medan ett annat fall visade att 150–200 m var applicerbart.



VA-planområden i Bollebygd utgörs av områden som har identifierats i en tidigare genomförd GIS-analys i samband med framtagandet av kommunens VA- och dagvattenplanen. Där identifierades bebyggelsegrupper som uppfyller följande kriterier; minst 20 hus med 200 meter eller mindre mellan husen och som ligger utanför verksamhetsområde för VA. Försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten sker alltså med enskilda anläggningar i dessa områden. De enskilda anläggningarna kan vara brunnar och avloppsanläggningar för enstaka hushåll eller grupper av hushåll. Om en grupp fastigheter har gått samman och bildat en förening eller gemensamhetsanläggning för samtliga eller vissa fastigheter i området bedöms den gemensamma anläggningens kapacitet och status. Om föreningen i framtiden önskar upphöra och inte längre förvalta VA-anläggningen kan VA-huvudmannen ha ett ansvar att tillgodose områdets behov om det inte kan tillgodoses enskilt inom den egna fastigheten.

I Figur 2 beskrivs den arbetsgång som använts vid bedömning av de identifierade VA-planområden.

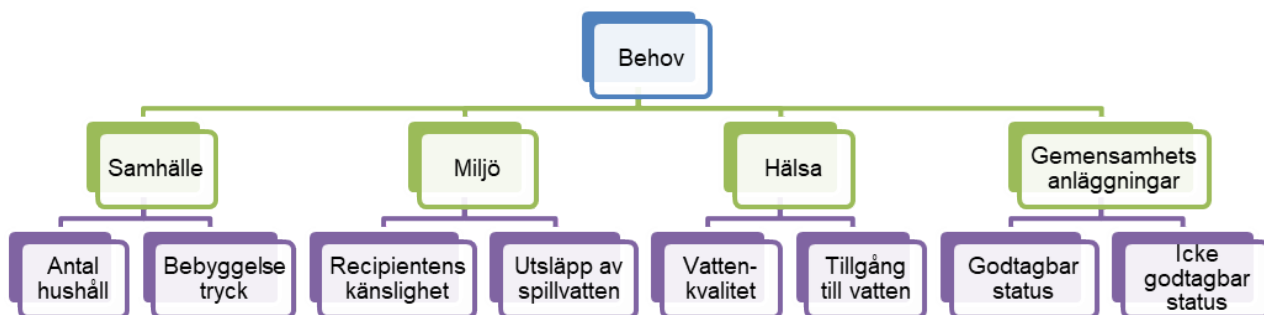


Figur 2 Arbetsgång för bedömning av VA-planområden.

### Bedömning av behov och möjlighet

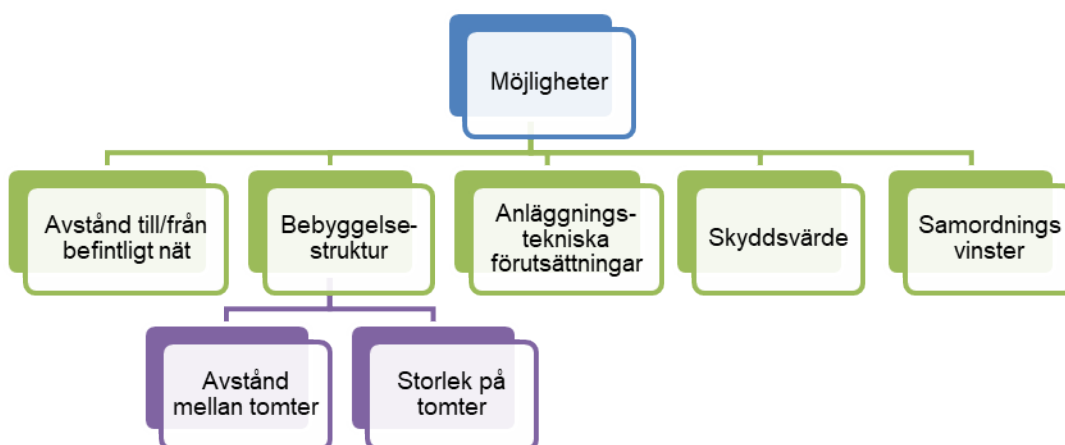
De områden som utgör VA-planområden bedöms med avseende på flera kriterier som tillsammans ger en bild av områdets "behov av en förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering". Detta görs för att tydligt kunna redovisa vilka områden som är mest angelägna att arbeta med. Det ger också en grund för prioritering av eventuell anslutning till allmän VA-försörjning eller andra förbättrande åtgärder. Klassningen av VA-planområdena görs utifrån en kvalitativ bedömning av olika kriterier som sedan inarbetas i en bedömningsmodell. Kriterier avseende behovet visar hur angeläget det är att ett område får en förändrad VA-försörjning, se Figur 3.





Figur 3 Kriterier vid bedömning av behov av förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering.

Kriterier avseende möjligheten indikerar hur kostsamt det är att ansluta ett område till allmän VA-försörjning genom överföringsledningar till den befintliga allmänna VA-anläggningen, se Figur 4.



Figur 4 Kriterier vid bedömning av möjligheter till förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering.

Med utgångspunkt i VA-planområdenas behov, möjlighet och ytterligare påverkansfaktorer kategoriseras de som ett av alternativen i Figur 5. Eftersom bedömningen görs utifrån tillgängliga underlag behöver dessa uppdateras när ytterligare underlag framkommer eller då förutsättningarna förändras.

Med den möjlighet som är förknippad med VA-utbyggnad i olika områden, tillsammans med den del som utgör bedömning av behov, kan, som ovan nämnt, ett resonemang föras kring prioriteringsordning och takten för VA-utbyggnad. I det här fallet analyseras möjligheten för anslutning till allmänt VA via överföringsledning till



den befintliga allmänna VA-anläggningen. Syftet med denna bedömning är inte att ta fram en kostnad för VA-anslutning av respektive område utan att visa bilden bakom kostnaden, dvs i vilka aspekter är möjligheten för VA anslutning god och var är möjligheterna mer utmanande.

För mer information om bedömningsmodellen och parametrar se bilaga 2.

### **Klassificering av VA-planområden**

Genom att följa ovan stående arbetssätt har identifierade VA-planområden bedömts och klassificerats (se Figur 5 och 0-0 nedan).

Behovet i Bollebygd har bedömts utifrån en viktning mellan de olika kriterierna samhälle, hälsa och miljö där samhälle har ansetts ha en lägre dignitet än de andra parametrarna då bebyggelsestrycket i flertalet VA-planområden är lågt. Kriterierna hälsa och miljö viktas högst då det anses ha högst dignitet i bedömningen. Viktningen mellan parametrarna har därför satts till följande: Samhälle 20%, Hälsa 40% och Miljö 40%. Vidare har fritidsboende ansetts ha en lägre påverkan och behov jämfört med permanentboende och därav har fritidsboende viktats ner till 50% medan permanentboende tilldelats vikten 100%.

Parametrarna som representerar möjlighet till utbyggnad består av:

- längd på överföring till befintligt nät
- bebyggelsestruktur i området
- anläggningstekniska förutsättningar
- samordningsvinster
- skyddsvärde

Skyddsvärde och samordningsvinster har inte tagits med i analysen och har därför viktats till 0%. Övriga parametrar har getts samma dignitet, det vill säga 25%,





Figur 5 Beskrivning av de olika kategorierna för VA-planområden

### *Enskilt VA-område*

Ett enskilt VA-område är ett område med en sådan karaktär att godtagbart omhändertagande av avlopp och tjänligt dricksvatten kan lösas på ett godtagbart sätt genom enskilda VA-anläggningar idag så väl som i framtiden. I områden med enskilt VA är det varje fastighetsägares alternativt VA-föreningens ansvar att försörjningen av dricksvatten och rening av spillvatten fungerar tillfredsställande.

### *VA-bevakningsområde*

Ett VA-bevakningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som, utifrån den information kommunen har, fungerar tillfredsställande idag. Om bebyggelsen skulle utökas eller förändras är det dock inte självklart att vatten- och avloppssituationen kommer att fungera tillfredsställande.

Kommunen bör därför bevaka till exempel utsläpp av spillvatten från området, antalet tillkommande bygglov eller förändring i nyttjande av bebyggelsen. När ett bevakningsområde förändras kan det klassas om till VA-utredningsområde eller VA-utbyggnadsområde.



### VA-utredningsområde

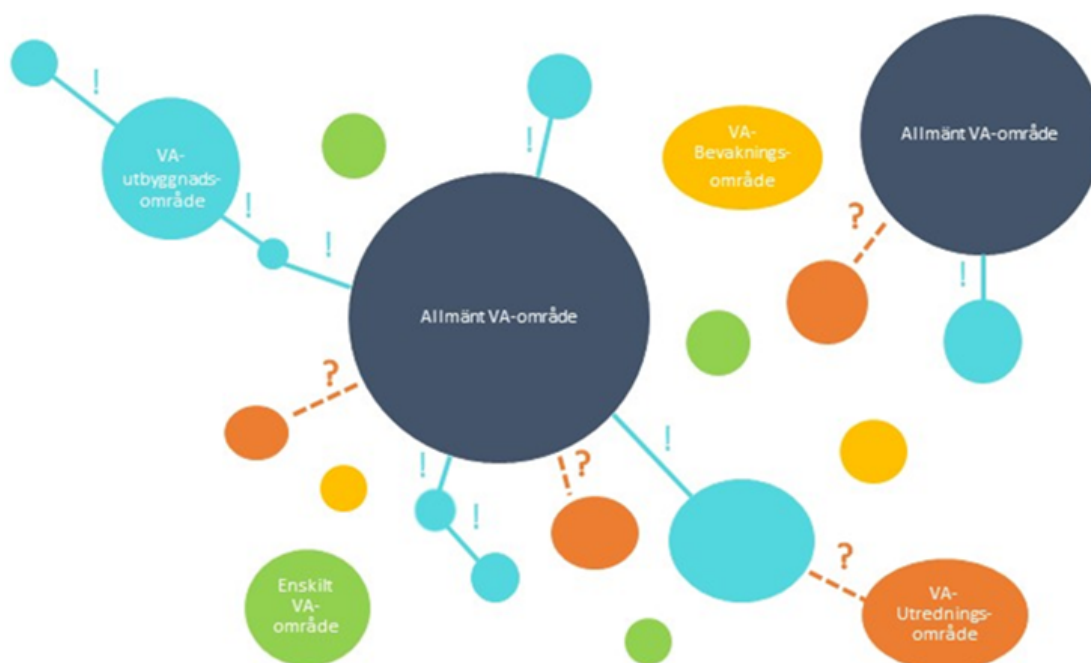
I områden som klassas som VA-utredningsområde finns osäkra parametrar som behöver utredas vidare innan beslut kan fattas kring hur området ska kategoriseras. Det kan bero på stora osäkerheter kopplat till behovet av förändrad VA-försörjning. Det kan även bero på att möjligheten till anslutning med överföringsledning är mycket låg vilket gör att alternativa lösningar behöver utredas vidare.

VA-utredningsområde är ett temporärt tillstånd. När utredningen är utförd klassificeras området till VA-utbyggnadsområde, VA-bevakningsområde eller enskilt VA-område. Att en utredning görs innebär inte per automatik att en allmän VA-utbyggnad blir aktuellt.

### VA-utbyggnadsområde

Ett VA-utbyggnadsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har behov av en förändrad VA-struktur. Hela eller delar av VA-utbyggnadsområdet planeras att införlivas i verksamhetsområde för allmänna dricks- och spillvattentjänster.

För VA-utbyggnadsområdet bör även behovet av allmänt dagvatten utredas. Behovsutredningen ska grundas i 6 § LAV och identifiera huruvida det föreligger ett behov av allmän dagvatten-hantering ur miljö – eller hälsoperspektiv.



Figur 6 Schematisk figur över de fyra olika områdestyperna och allmänt verksamhetsområde.



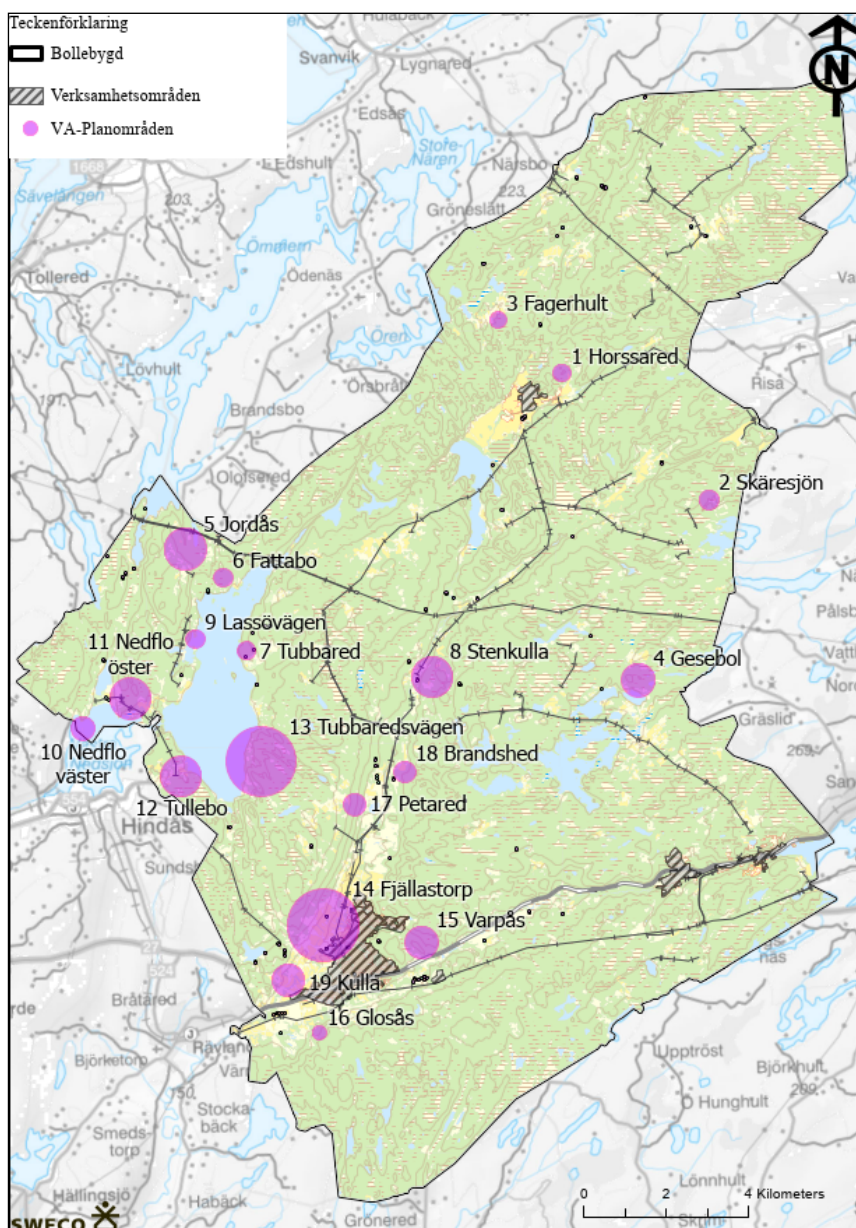
## VA-planområden

### *Identifierade VA-planområden*

I

Figur 7 nedan redovisas vilka VA-planområden som identifierats genom tidigare utförd GIS-analys och som utvärderats enligt arbetsgången genom urval med 20 hus eller mer med maximalt 200 meter emellan. Notera att VA-planområdets utbredning inte är likställt med eventuellt verksamhetsområdes utbredning. Vilka fastigheter som bör ingå fastställs i efterföljande behovsutredning där man går ner på fastighetsnivå.





Genom GIS-analysen  
beskriven i kap 0 har 19  
VA-planområden  
identifierats.



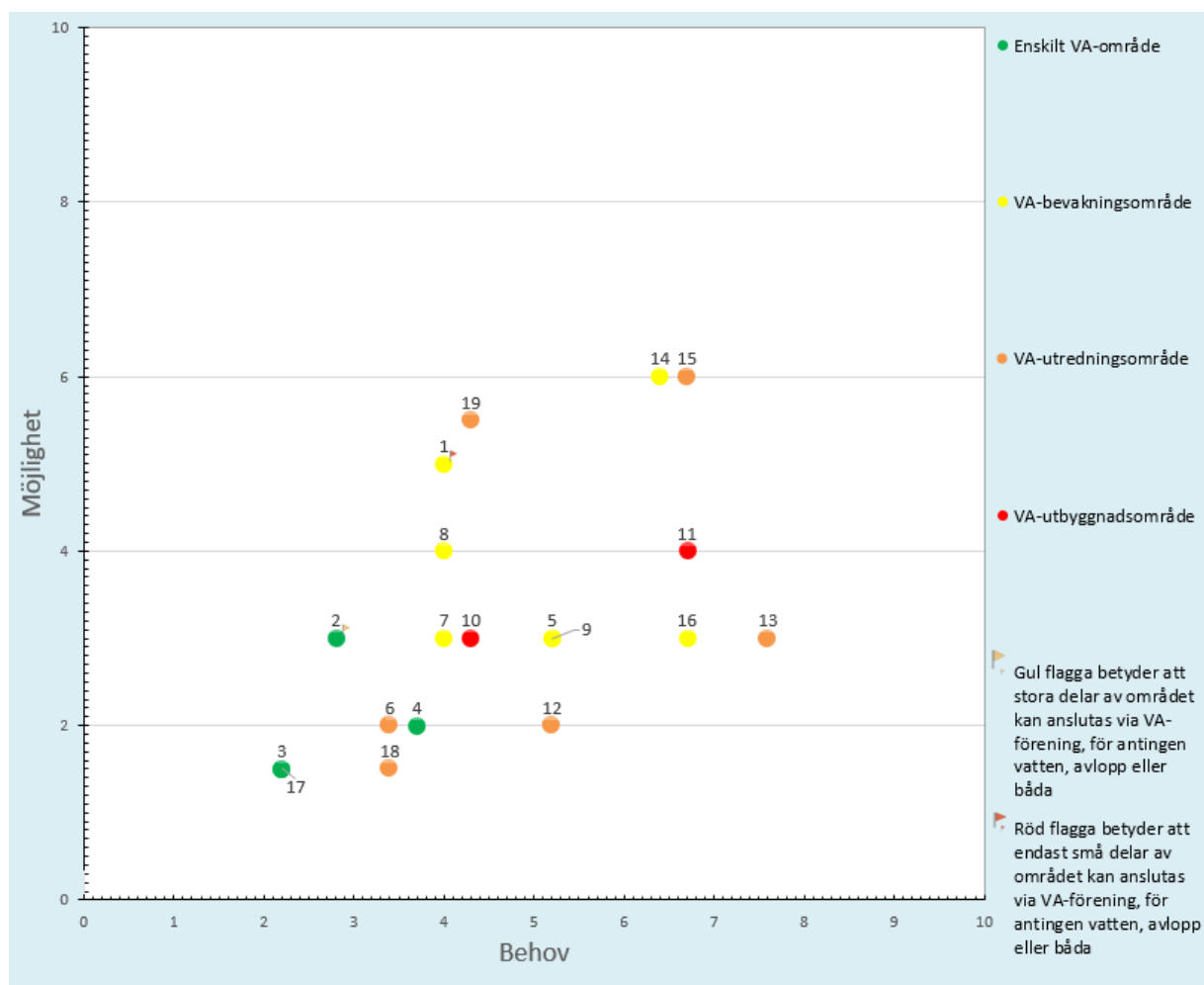
Figur 7 Identifierade VA-planområden genom genomförd GIS-analys, minst 20 hus med maximalt 200 meters avstånd. Skrafferade områden är områden där verksamhetsområde för spillvatten och dricksvatten finns i dag. Cirkelnas storlek indikerar om områdena innehåller fler eller färre antal bostadshus.

Behovet av och möjligheten till en förändrad VA-försörjning i kommunens VA-planområden sammanfattas i Figur 8 och Figur 9. Behovet har analyserats utifrån den viktning mellan behovskriterierna som beskrivs i kap 0.

Resultatsammanställning			
Allmänt		Behov	Möjligheter
Område nr.	Namn	Prioriteringspoäng (1-10)	Prioriteringspoäng (1-10)
1	Horssared	4,0	5,0
2	Skäresjön	2,8	3,0
3	Fagerhult	2,2	1,5
4	Gesebol	3,7	2,0
5	Jordås	5,2	3,0
6	Fattabo	3,4	2,0
7	Tubbared	4,0	3,0
8	Stenkulla	4,0	4,0
9	Lassövägen	5,2	3,0
10	Nedflo väster	4,3	3,0
11	Nedflo öster	6,7	4,0
12	Tullebo	5,2	2,0
13	Tubbaredsvägen	7,6	3,0
14	Fjällastorp	6,4	6,0
15	Varpås	6,7	6,0
16	Glosås	6,7	3,0
17	Petared	2,2	1,5
18	Brandshed	3,4	1,5
19	Kulla	4,3	5,5

Figur 8 Bedömning av respektive områdes behov av och möjlighet till förändrad VA-försörjning.





Figur 9. Diagram som presenterar respektive områdes behov av och möjlighet till förändrad VA-försörjning. Grön markering indikerar enskilt VA-område, gul markering avser VA-bevakningsområde, orange markering avser VA-utredningsområde och röd markering avser VA-utbyggnadsområde.

Tabellerna i kapitel 2.6, 2.7, 2.8 och 2.9 redovisar resultatet av den klassning som är gjord utifrån VA-situationen i respektive område. I kapitel 2.6 redovisas de områden som klassas som enskilt VA-område, dessa presenteras med grön färg. I kapitel 2.7 redovisas VA-bevakningsområdena i gult följt av VA-utredningsområden i kapitel 2.8 i orange. Avslutningsvis i kapitel 2.9 presenteras de lokaliserade VA-utbyggnadsområdena i rött.

### Områden med enskilt VA

Enskilt VA-område		
Nr	Namn	Kommentar



2	Skäresjön	<p>Området ligger i kommunens nordöstra del och omfattar 26 bostäder varav den största delen utgörs av permanentbostäder. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Det bedöms finnas två recipienter för området, Skäresjön och Stora Grönesjö. Ingen av dessa recipienter är klassad i VISS. ligger inte i direkt anslutning till skyddat område, kommunal badplats eller inom vattenskyddsområde. Området ligger inte heller i närheten av vattenförekomst som inte uppnår god ekologisk status p.g.a. övergödning eller anses känslig. I området finns ett mycket begränsat antal avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt då området är anslutet till en enskilt gemensam anläggning.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts. Befintlig gemensamhetsanläggning kan tillgodose områdets behov av vattentjänster.</p>
3	Fagerhult	<p>Området ligger i kommunens norra del och omfattar 21 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Recipienten för området är Lafsån som enligt VISS har måttlig ekologisk status, recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp.</p> <p>Området ligger inte i närheten av kommunal badplats</p>



		<p>eller annan skyddad recipient. I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p>
4	Gesebol	<p>Området ligger i kommunens östra del och omfattar 45 bostäder varav strax över hälften utgörs av permanentbostäder. Området angränsar till ett av Bollebygd kommuns utpekade LIS-områden. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Recipient för området är Stockasjön vilken ej klassad i VISS. Området ligger i direkt anslutning till kommunal badplats vid Stockasjön, (inom 500 meter). I området finns dock en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt. Kommunens miljöenhet har utfört tillsyn i området med tillfredställande resultat.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p> <p>Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde men bedöms vara ett område lämpat för enskilt VA.</p>
17	Petared	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 29 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Området angränsar till ett av Bollebygd kommuns utpekade LIS-områden. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det förekommer</p>



		<p>dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Det bedöms finnas två recipienter för området. Västra delen av området avrinner mot Hagasjön och resterande till Nolån. Hagasjön är inte klassad i VISS men bedöms som mindre känslig. Nolån ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp Hagasjön är inte klassad i VISS men bedöms som mindre känslig. Området ligger inte i direkt anslutning till skyddat område, kommunal badplats eller inom vattenskyddsområde. Området ligger inte heller i närheten av vattenförekomst som inte uppnår god ekologisk status p.g.a. övergödning eller anses känslig. Det finns ett fåtal nya enskilda avloppsanläggningar i området.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p>
--	--	--

Tabell 1 Områden med enskilt VA.

### VA-bevakningsområden

VA-bevakningsområde		
<i>Nr</i>	<i>Namn</i>	<i>Kommentar</i>
1	Horssared	Området ligger i kommunens norra del och omfattar 23 bostäder varav samtliga utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.



		<p>I området finns en gemensamhetsanläggning för vatten och en för spillvatten som är anslutna till den allmänna anläggningen. Gemensamhetsanläggningarna omfattar 5 fastigheter. För övriga bostäder i området som inte ingår i ovan nämnda gemensamhetsanläggningar sker vattenförsörjningen och avloppshanteringens enskilt på varje fastighet.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Recipient för området är Nolån som ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger delvis inom kommande vattenskyddsområde. I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt, alternativt saknar området delvis de naturliga och/eller geografiska förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde.</p>
5	Jordås	<p>Området ligger i kommunens västra del, nära kommungränsen och omfattar 58 bostäder varav</p>



	<p>majoriteten utgörs av permanentbostäder. Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger strax utanför vattenskyddsområde för Nedsjöarna.</p> <p>Inom området finns flertalet små tomter vilket kan riskera dricksvattenkvaliteten då det finns risk för kontaminering via avloppsanläggning. Tillsyn genomfördes under år 2023, varpå flertalet avlopp med åtgärdsbehov lokaliserades.</p> <p>En fördjupad behovsutredning av områdets möjligheter att långsiktigt fortsätta ha en godtagbar enskild VA-försörjning genomfördes av Sweco under år 2024. Bedömningen baserades på undersökning av grundvattenkapacitet och recipientpåverkan. Därutöver gjordes en bedömning av risk för påverkan på dricksvattenbrunnar kopplat till spillvattenutsläpp.</p> <p>Utredningens resultat visade att området i stort bedöms ha förutsättningar till en långsiktigt godtagbar enskild spillvattenhantering då de allra flesta fastigheterna bedömdes kunna omhänderta spillvatten inom sin tomt utan risk för påverkan på dricksvattenbrunnar i området. Vidare bedömdes det finnas tillgång till tillräcklig mängd grundvatten för att försörja området med dricksvatten.</p> <p>Utsläpp från enskilda avlopp i stort bedöms inte heller påverka vattenkvaliteten i recipienterna negativt i någon större utsträckning och därmed riskeras inte MKN påverkas negativt.</p> <p>Enligt uppgift från kommunen finns ett visst bebyggelsetryck i området. Flertalet</p>
--	--



		<p>fastighetsregleringar har ägt rum och fler är på gång. Ovanstående bedömning bygger på nuvarande och planerad bebyggelse och exploateringsgrad. Vid en eventuell fortsatt utbyggnad av området är det lämpligt att utreda hur den fortsatta utvecklingen påverkar nuvarande VA-situation. Ett ökat antal dricksvattenbrunnar och utsläppspunkter försvårar möjligheterna till en långsiktigt hållbar enskild VA-lösning vilket kan innebära ett framtida behov av att inrätta ett kommunalt verksamhetsområde för VA.</p>
7	Tubbared	<p>Området ligger i kommunens västra del, anslutning till östra Nedsjön och omfattar 23 bostäder varav mestadels utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger i direkt anslutning till Tubbareds badplats som är en kommunal badplats, (inom 500 meter) samt inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna. I området finns ett fåtal nya avloppsanläggningar.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta</p>



		kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde.
8	Stenkulla	<p>Området ligger i kommunens västra del och omfattar 56 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Området ligger inom 100 meter från Nolån som ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. I området finns en stor andel nya avloppsanläggningar.</p> <p>Enligt uppgift från kommunen finns ett bebyggelsetryck i området samt att fastighetsbildningar sker regelbundet. Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om bebyggelsestrukturen i området förändras.</p>
9	Lassövägen	<p>Området ligger i kommunens västra del, i anslutning till östra Nedsjön och omfattar 24 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p>



		<p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande.</p> <p>Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger i inom t vattenskyddsområde för Nedsjöarna. I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt. Området består av små tomter vilket kan innebära en förhöjd risk att avloppsanläggningar kontaminerar dricksvattnet.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde eller om vattenkvaliteten i område förändras.</p>
14	Fjällastorp	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 100 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Bebyggelsen i området är relativt utspridd och ligger i stora delar på en rad långt samma väg.</p> <p>Under tiden denna vattentjänstplan varit ute på granskning påbörjades arbetet med avgränsning av framtida verksamhetsområde i Fjällastorp. I denna mer djupgående utredning konstaterades att de enskilda avloppsanläggningarna inte utgjorde den påverkansfaktorn på Nolån som tidigare bedöm. Den största påverkan anses utgöras av angränsande betesmark. Vid ansökan om enskilda avlopp ställs inga högre skyddsnivåer eller krav med avseende på Nolåns status.</p>



		<p>I avrinningsområdet för Ballasjön lokaliserades en grupp bostäder där det kan finnas utmaningar att lösa enskilda lösningar på varje fastighet. Antalet i detta område understiger dock det antal om 20-30 bostäder som i praxis ansetts utgöra samlad bebyggelse som förutsätts för att en kommunal skyldighet föreligger att lösa VA-situationen i ett större sammanhang. Det är outrett om det finns en faktisk påverkan i detta område då status på dessa anläggningar är okända på grund av att det inte har genomförts tillsyn i området.</p> <p>Sammantaget indikerar ovanstående att 6 § LAV inte anses uppfyllt i området.</p> <p>Med hänsyn till ovanstående rekommenderas den tidigare klassningen att VA-utbyggnadsområdet Fjällastorp klassas om till VA-bevakningsområde med avseende på eventuell framtida exploatering.</p>
16	Glosås	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 16 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende.</p> <p>Bebyggelsetryck finns i området. VA-planområdet angränsar till utpekat LIS-område.</p> <p>Området är beläget 130 meter från Sörån som enligt VISS utgör habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som god.</p> <p>En fördjupad behovsutredning av områdets möjligheter till att långsiktigt fortsätta ha en godtagbar enskild VA-försörjning genomfördes av Sweco under år 2024.</p> <p>Bedömningen baserades på undersökning av grundvattenkapacitet och recipientpåverkan. Därutöver</p>



		<p>gjordes en bedömning av risk för påverkan på dricksvattenbrunnar kopplat till spillvattenutsläpp.</p> <p>För att det ska finnas ett behov av allmänt VA i Glosås behöver rekvisiten i 6 § LAV vara uppfyllda. Förutom att kriteriet för samlad bebyggelse vara uppfyllt ska det finnas ett behov för människors hälsa eller miljön.</p> <p>Enligt rättspraxis brukar 20-30 bostadshus räknas som samlad bebyggelse. Om det finns särskilda skäl utifrån risken för människors hälsa eller miljön så kan antalet bostadshus vara lägre. Utredningen visar dock att det sannolikt inte finns några sådana särskilda skäl.</p> <p>Recipienten (Sörån) bedöms inte påverkas negativt av nuvarande utsläpp från de enskilda avloppen och det bedöms finnas tillräcklig tillgång till grundvatten i området för att uppfylla dricksvattenbehovet. När det gäller dricksvattenkvaliteten så finns det utifrån tillgängligt underlag inte heller några indikationer på att det föreligger en risk för människors hälsa.</p> <p>Ovanstående bedömning bygger på nuvarande och planerad bebyggelse och exploateringsgrad. Vid en eventuell fortsatt utbyggnad av området är det lämpligt att i en helhet utreda hur den fortsatta utvecklingen påverkar nuvarande VA-situation. Ett ökat antal dricksvattenbrunnar och utsläppspunkter försvårar möjligheterna till en långsiktigt hållbar enskild VA-lösning vilket kan innebära ett framtida behov av att inrätta ett kommunalt verksamhetsområde för VA.</p>
--	--	--

Tabell 2 VA-bevakningsområden.

## VA-utredningsområden



VA-utredningsområde		
<i>Nr</i>	<i>Namn</i>	<i>Kommentar</i>
6	Fattabo	<p>Området ligger i kommunens västra del och omfattar 24 bostäder varav mestadels utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt. Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger inom primär zon för vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Inom området finns 3 nya avlopp och 5 nya tillstånd har utfärdats. Inspektion är planerad men inte utförd.</p> <p>Tillsyn av enskilda avloppsanläggningar i området genomfördes under 2023 varpå flertalet anläggningar med åtgärdsbehov lokaliserades</p> <p>Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas. Denna utredning bör ske så snart som möjligt med bakgrund av de bristfälliga avloppsanläggningarna som identifierats i området under tillsynen.</p>
12	Tullebo	<p>Området ligger i kommunens västra del, nära kommungränsen och östra Nedsjöns södra del och omfattar 55 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentboende.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i</p>



		<p>enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande.</p> <p>Uppskattningsvis ligger 1/5 del av området inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Då bedömningen görs områdesvis bedöms påverkan som stor. I området har ungefär halva bebyggelsen godkända avloppsanläggningar. Området bedöms ha ett bebyggelsetryck och ansökan om förhandsbesked inkommer till kommunen regelbundet.</p> <p>Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas. I samband med detta rekommenderas hur behovet kan tillgodose med allmänna vattentjänster utreds och om det finns eventuella samordningsvinster.</p>
13	Tubbaredevägen	<p>Området ligger i kommunens västra del, vid östra Nedsjöns nordöstra del. Området omfattar 96 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentboende.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Enligt uppgift från kommunen bedöms det som svårt att lösa enskilda avloppsanläggningar på grund av risk för kontaminering av enskild vattentäkt.</p>



		<p>Det behöver utredas vidare hur områdets behov kan tillgodoses med allmänna vattentjänster och om det finns eventuella samordningsvinster.</p>
15	Varpås	<p>Området ligger i kommunens södra del och omfattar 44 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Enligt VISS kan recipienten för området, Sörån, vara habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som god. Enligt uppgift från kommunen saknar området förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar då området är tätbebyggt med små tomter och har en svåra lutningsförhållanden. Detta medför en förhöjd risk för kontaminering av enskild vattentäkt. Uppströms området finns en gammal deponi. Kontrollprogram för provtagning finns och det finns ingen påverkan på dricksvattnet kopplat till deponin.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är beläget nära Sörån och har en potentiellt stor påverkan på denna samt att det förekommer risk för att dricksvattenkvaliteten i området kan ha allvarliga brister.</p> <p>Det behöver utredas vidare hur områdets behov kan tillgodoses med allmänna vattentjänster.</p> <p>Förutsättningarna skiljer sig mycket inom detta</p>



		<p>område, och det är avdelat via en vattendelare. Omfattningen av ingående fastigheter kan komma att justeras efter utredningar i samband med projektering av området. Utredning av områdets behov bör prioriteras.</p>
18	Brandshed	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 28 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Enligt VISS kan recipienten, Rolfsån, utgöra habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som otillfredsställande. Enligt uppgift från kommunen finns endast ett fåtal enskilda avloppsanläggningar i området som är godkända. Inspektion av de enskilda anläggningarna är planeras utföras under år 2025. Risken för kontaminering av enskild vattentäkt bedöms dock som låg.</p> <p>Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde i VA-handlingsplanen. Statusen på de enskilda avloppen är oklar. Tillsyn av området planeras utföras under 2025 varpå området bedöms som ett VA-utredningsområde.</p>
19	Kulla	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 44 bostäder varav ungefär hälften utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock</p>



		<p>risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS kan recipienten, Nolån, utgöra habitat för flodpärlmussla i recipienten och har måttlig ekologisk status. Kommunen har ingen kännedom om status för de enskilda avloppsanläggningarna i området.</p> <p>Statusen för de enskilda avloppsanläggningarna är i dagsläget okända. Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas.</p>
--	--	---

Tabell 3 VA-utredningsområden.

### VA-utbyggnadsområden

VA-utbyggnadsområde		
Nr	Namn	Kommentar
10	Nedflo Väster	<p>Området ligger i kommunens västra del, i närheten av Västra Nedsjön och omfattar 31 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Västra Nedsjön, otillfredsställande.</p> <p>Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området är beläget inom gällande vattenskyddsområde för Nedsjöarna.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom</p>



		<p>anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är beläget inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna där enskilda spillvattenanläggningar bedöms riskera vattentäkten negativt. Anslutning till den allmänna spillvattenanläggningen bedöms ha en positiv påverkan på MKN i recipienten då näringsämnen från området skulle kunna vara en belastande faktor.</p>
11	Nedflo Öster	<p>Området ligger i kommunens västra i närheten av Västra Nedsjön och omfattar 56 bostäder varav lite över hälften utförs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Området ligger i inom 500 meter från kommunal badplats, samt inom gällande vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Områdets recipient är Västra Nedsjön som anses vara en känslig recipient som enligt VISS har otillfredsställande ekologisk status. Kommunens miljöenhet bedömer behovet av kommunal VA-försörjning inom området som stor då området har en hög andel permanentboende och att området har en stor andel små tomter vilket medför påverkan på enskilda vattentäkter.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är beläget inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna där enskilda spillvattenanläggningar bedöms riskera</p>



		vattentäkten negativt. Anslutning till den allmänna spillvattenanläggningen bedöms ha en positiv påverkan på MKN i recipienten då näringsämnen från området skulle kunna vara en belastande faktor.
--	--	---

*Tabell 4 VA-utbyggnadsområden.*



## Skyfall

Enligt lagtexten ska:

*"en vattentjänstplan innehålla en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall".*

Bedömningen ska omfatta alla allmänna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten) och avgränsas till endast skyfall och omfattar inte andra klimatrelaterade händelser. Lagtexten innehåller inte någon närmare definition av skyfall än "intensiv kortnederbörd". Därmed finns en flexibilitet för kommunen själv att bedöma vilket regn som används som utgångspunkt i åtgärdsanalysen.

## Generellt

Våra dagvattensystem är till för att avleda vatten genom ledningar och öppna diken. I samband med skyfall är dagvattensystemets kapacitet mycket begränsad i förhållande till regnets intensitet och volym. Det gäller även för markens infiltrationsförmåga som ofta inte räcker till för att ta emot regnmängderna. Följden blir avrinning på markytan som kan leda till översvämning. Höga flöden och/eller vattennivåer som följd av skyfall kan leda till oönskade konsekvenser för ett samhälle, en stad eller en ort och medföra att viktiga försörjningsfunktioner skadas.

Beroende på var översvämningen inträffar kan den medföra allvarliga konsekvenser för exempelvis bebyggelse, infrastruktur och samhällsviktig verksamhet (MSB, 2017). I föreliggande vattentjänstplan ligger fokus på identifiering av VA-anläggningar där risk för översvämning finns, samt vilka åtgärder som kan vidtas för att bibehålla VA-anläggningarnas funktion vid skyfall.

## Ytavrinningskartering

Under 2018 genomförde Sweco en kartering av instängda områden och ytliga avrinningsvägar för att belysa skyfallsrisker för tätorterna Bollebygd, Hultafors, Olsfors och Töllsjö. Denna har i föreliggande vattentjänstplan använts som underlag för att identifiera åtgärdsbehov för den allmänna VA-anläggningen.

I ytavrinningskarteringen definierades begreppet skyfall inte som ett regn med en viss återkomsttid eller volym utan användes i en vidare bemärkelse som ett potentiellt



kraftigt/häftigt regn. Syftet med analysen var att lokalisera topografiskt instängda områden och vattnets naturliga väg över markytan, och utifrån det identifiera riskområden för översvämning orsakad av skyfall.

De instängda områden och ytliga avrinningsvägar som redovisades i karteringen byggde helt och hållet på en högupplöst digital höjdmodell. Ledningsnät, dagvattensystem och grundvatten ingick inte i analysen utan analysen beskrev ytvattnets påverkan under ett översvämningsförlopp. Följande underlag användes vid karteringen:

- Lantmäteriets nationella höjdmodell: både i form av LAS-filer (Bollebygd tätort) med 1x1 m upplösning samt 2 x2 m raster nedladdat från Scalgo
- Ortofoto

För kartering och bearbetning av underlagsmaterialet användes ArcGIS version 10.3 från ESRI samt Scalgo. Båda bygger på samma principer och ger helt jämförbara resultat.

Byggnader integrerades i höjdmodellen så att avrinningen beräknades runt, och inte igenom, byggnaderna. Vid broar användes marknivån under broarna.

Genom att studera kartorna utifrån nedan listade förutsättningar fås en indikation om var sannolikheten för översvämningar är störst i samband med extrema skyfall.

- Avrinningsvägar
- Instängda områden
- Stark lutning

Resultatet av lågpunktskarteringen presenterades i kartform med avrinningsstråk och lågpunkter per tätort (se vidare Bollebygd översvämningsutredning, Sweco 2018).

### **Identifierade VA-anläggningar där risk för översvämning föreligger samt åtgärdsförslag**

#### *Framtagande av åtgärdsförslag*

Identifiering av de delar av den allmänna VA-anläggningen som bedöms kunna påverkas negativt av ett skyfall har gjorts genom en GIS-analys där skikten för den



upprättade ytaavrinningskarteringen har kombinerats med lager för lokalisering av kommunens VA-anläggningar (vattenverk, avloppspumpstationer, tryckstegringsstationer, dagvattendammar). Utifrån detta identifierades vilka anläggningar som är lokaliserade inom instängda områden, nedströms starkt lutande områden eller där flera avrinningsstråk möts och som därmed ligger i riskzonen att påverkas vid skyfall.

Åtgärder för skyfallshantering kan delas in i tre kategorier, skyfallsyta, skyfallsled eller styrning, se Figur 10 nedan. Beroende på förutsättningarna i anslutning till den anläggning som påverkas kan det t.ex handla om arbete med marknivåer i syfte att styra skyfallsvattnet till en annan plats. Kompletterande åtgärder för specifika objekt kan också bli aktuella, exempelvis höjning av elskåp och styrsåp och/eller extern klimatsäkring av själva byggnaden.



Figur 10. Schematisk illustration av tänkbara skyfallsåtgärder.

### Anläggningar med åtgärdsbehov

Det största åtgärdsbehovet har identifierats för en pumpstation i Bollebygds tätort. Den är lokaliserad i en stor lågpunkt där vattendjup upp till 3 meter kan bli stående kring stationen vid skyfall. Både stationens funktion, men även tillgänglighet till stationen bedöms kunna påverkas i stor grad vid ett skyfall. Vid skyfall som resulterar i stora vattendjup kring stationen kan elförsörjningen brytas, beroende på vart i stationen elskåpen sitter. Vid elavbrott nödvänder stationen orenat spillvatten till recipienten. Även om stationens elförsörjning skulle klara sig anses åtkomst och drift



av stationen ej vara möjligt vid en skyfallshändelse då stationen ligger i en stor lågpunkt. Åtgärder som rekommenderas på kort sikt är klimatsäkring av själva stationsbyggnaden, både externt (väggar och tak) samt internt (flytt av elektriska delar från marknivå till högre upp i anläggningen). Dock bedöms dessa åtgärder inte vara hållbara över tid. Även vägen till pumpstationen behöver vara framkomlig för att dess funktion ska kunna upprätthållas. Klimatsäkring av stationen kräver vidare utredning av ombyggnation/markjusteringar eller en flytt av stationen.

Tre av spillvattenpumpstationerna i kommunen som nödavleder till dagvattenledning saknar backventil. Vid skyfall antas dagvattenledningarna gå fulla och det finns därför risk att stationerna vid höga trycknivåer i dagvattensystemet kommer belastas av dagvatten. Pumparna är sannolikt inte dimensionerade för både spill- och dagvatten vilket ökar risken för höga nivåer i pumpstationerna med uppdämning i spillvattenledningsnätet som potentiell följd. För att skydda anläggningarna föreslås installation av backventiler på samtliga av dessa pumpstationer.

En av spillvattenpumpstationerna nödavleder med självfall till en lokal recipient (Sörån) där höga nivåer kan uppträda vid t.ex långvarig nederbörd. Detta kan leda till att nödavledning från stationen kan påverkas och att nödavledning blir svårt/omöjligt, beroende på vattennivå i recipienten. Detta bör studeras närmare.

I anslutning till ett avloppsreningsverk finns även ett antal vassbäddar för slamhantering. Centralt genom dessa passerar ett identifierat avrinningsstråk. Vid skyfall finns det därför risk att de stora vattenmängderna kan föra med sig slam direkt till recipienten. Slamhanteringen i kommunen i stort håller på att ses över och dessa bäddar planeras att tömmas och fyllas igen om inom några år. Innan detta verkställs skulle förslagsvis kortsiktiga åtgärder kunna genomföras för att minimera konsekvenserna vid ett eventuellt skyfall. Idag finns en befintlig vall som skyddar vassbäddarna från en del vatten vid extrem nederbörd. Denna skulle kunna höjas för att ge ytterligare skydd. Befintlig lågpunkt skulle då kunna utökas och vattnet ledas om förbi vassbäddarna ner till aktuell recipient.

Runt två av kommunens befintliga dagvattendammar finns det viss risk för översvämning av omgivande fastigheter vid ett skyfall. Anläggningarnas funktion bedöms dock inte påverkas då syftet även i normalfallet är att de ska magasinera en



större volym vatten. Därmed är bedömningen att det inte föreligger behov för proaktiva åtgärder. Ett skyfall kan dock försämra anläggningens funktion tillfälligt genom t.ex. erosion eller igentäppning av utloppsrör, och rutiner för drift och underhåll av dammarna efter ett skyfall bör tas fram.

### **Ansvar för skyfall**

Den allmänna dagvattenanläggningen där VA-huvudmannen enligt LAV ansvarar är till för att avleda vatten genom ledningar och öppna diken. I samband med skyfall är dagvattensystemets kapacitet mycket begränsad i förhållande till regnets intensitet och volym. När dagvattensystemet är fullt innebär det i praktiken att avrinningen av regnöverskottet primärt beror av marknivån.

Vem som ansvarar för skyfall är en frågeställning som många kommuner i Sverige står inför att utreda, det finns idag inga nationella bestämmelser i frågan. Kommunen är enligt Plan- och bygglagen (PBL) ansvarig för att bebyggelse anläggs på mark lämplig för ändamålet, och ska därmed ta hänsyn till översvämningssrisker vid planering av ny bebyggelse. Allt ansvar för översvämningssäkring ligger dock inte på kommunen utan fastighetsägare och verksamhetsutövare har ansvar att skydda sin egendom.

Kommuner är, som ovan nämnt, skyldiga att beakta översvämningssrisker både i bebyggd miljö och i planering av nya områden. Enligt Plan- och bygglagen (PBL) ska kommunen i översiktsplanen bedöma och värdera risken för skador på den bebyggda miljön till följd av översvämning. Kommunen är också skyldig att arbeta strategiskt med hur riskerna kan minska eller upphöra.

Förutom ovanstående skyldigheter gällande översiktsplanering har kommuner enligt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544), också skyldighet att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser. I dessa ska kommuner analysera vilka händelser som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

En fastighetsägare är ansvarig för att vidta förebyggande åtgärder och skydda egendomen från översvämningar. Fastighetsägaren är enligt PBL också skyldig till att



hålla tomten i vårdat skick så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen inte uppkommer.

Kommunen har således ett ansvar tillsammans med fastighetsägarna att skapa säkra vattenvägar vid skyfall.

Ett relativt vanligt sätt att betrakta ansvarsfrågan kopplat till skyfallsåtgärder för kommuner i Sverige är att:

- Åtgärder bara för att skydda VA-anläggningen genom att göra lokala lösningar så som exempelvis vallar, upphöjningar eller avskärande diken bekostas av VA-huvudmannen
- Kommunen tar ansvar för skyfallsåtgärder som är till för att säkra bebyggelse, större områden etc. Skydd av andra objekt förutom VA-anläggningen ingår därmed i kommunens ansvar.



## **Långsiktig planering av den allmänna VA-försörjningen**

Vattnet i Bollebygd är en viktig resurs vilket ska respekteras när beslut ska fattas (VA- och dagvattenpolicy, 2021). Målet är att uppnå en långsiktigt hållbar och robust VA-försörjning med hänsyn till planerad samhällsutveckling, klimatförändringar etc. VA-försörjningen ska utformas, skötas och utvecklas så att människors hälsa säkerställs och påverkan på miljön minimeras.

I denna del sammanfattas och redovisas hur den allmänna VA-anläggningen som ligger inom det befintliga verksamhetsområdet för allmänt VA ska utvecklas och förbättras de kommande åren med utgångspunkt i tidigare avsnitt i denna vattentjänstplan.

Genomförandet av åtgärder sker i den takt som är möjlig i organisationen. Vidare arbete med mer exakt tidssättning av åtgärder sker parallellt och drivs av kommunens VA-enhet, vilken också ansvarar för aktualisering av vattentjänstplanen som helhet.

### **VA-planområden**

Verksamhetsområdet för kommunalt VA omfattar Bollebygd, Olsfors, Hultafors och Töllsjö tätorter. Olsfors och Hultafors försörjs med vatten från Borås (Borås Energi och Miljö) medan vatten till Bollebygd och Töllsjö försörjs via egna grundvattenverk. Spillvattenförsörjningen sker via tre egna avloppsreningsverk. Även den framtida allmänna VA-försörjningen, inklusive planerade utbyggnadsområden avses baseras på samma övergripande system. Systemet avses därmed främst kompletteras med överföringsledningar till de utpekade utbyggnadsområdena (se 0). Det kan dock bli aktuellt med lokala lösningar där anläggning av överföringsledning inte är möjligt. Detta kommer att utredas närmare i kommande projekteringsarbete.

Tillståndet för Bollebygds reningsverk går egentligen ut 31 december 2025. Arbetet med ansökan om nytt tillstånd pågår. I samband med detta kommer tillräcklig kapacitet för framtida anslutningar säkerställas och eventuellt åtgärdsbehov utredas. Utredningar har genomförts kring anslutning av avloppsförsörjningen till GRYAAB. Dock har kostnadsfördelningen varit oklar. Detta var en anledning till att kommunfullmäktige, den 6 december 2023, fattade ett inriktningsbeslut att arbeta vidare för att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi. Efterföljande arbete med anledning av detta beslut är i sin linda.



Ytterligare åtgärder för det vidare arbetet i de olika VA-planområdena redovisas nedan.

#### *VA-utbyggnadsområden*

- Ta fram en mer exakt tidsplan för utbyggnad av den allmänna anläggningen för att tillgodose utpekade områdens behov.
- Utredda vilka fastigheter i området som bör införlivas i verksamhetsområde för vatten och spillvatten.
- Utred behov av verksamhetsområde för dagvatten.

#### *VA-utredningsområden*

- Utred oklara faktorer som påverkar områdenas behov av eventuellt förändrad VA-försörjning.
- Klassa om området efter utredning av osäkra parametrar till någon av de andra områdestyperna.

#### *Bevakningsområden*

- Regelbundet bevaka förändringar i områdena
- Vid behov revidera klassningen av områden där en förändring sker som påverkar områdets förutsättningar till enskilda anläggningar.

#### *Områden med enskilt VA*

- Regelbundet utföra tillsyn på enskilda anläggningar inom dessa områden.
- Hantera inkomna vattenprov.
- Hantera eventuella rapporteringar om problem med vattenkvaliteten och vattenkvantiteten.

#### **Skyfall**

- Föreslagna åtgärder redovisas i kapitel 3.3.

#### **Övriga åtgärder inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning**



Bollebygds kommun arbetar kontinuerligt med åtgärder för att uppnå en långsiktigt hållbar allmän VA-försörjning.

Inom kommunen finns det generellt god tillgång på vatten. I den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götaland pekas flera dricksvattenresurser (helt eller delvis inom Bollebygds kommun) ut som kommunalt viktiga, en grundvattenresurs (Bollebygd Norra) och tre ytvattenresurser (Östra respektive Västra Nedsjön samt Ömmern). De regionalt viktiga dricksvattenresurserna är sådana som kan vara av mellankommunalt intresse. De kräver därför samordnad förvaltning över kommungränser. För att uppnå en robust dricksvattenförsörjning är det viktigt att säkerställa ett gott skydd för utpekade vattenresurser.

Eftersom dricksvattenförsörjning är en samhällskritisk funktion behöver den fungera även vid störning. Det är därför viktigt att planera för reservvattenförsörjning som kan sättas in i händelse av att ordinarie vattentäkt inte kan nyttjas. I dagsläget saknas reservvatten för Bollebygds kommun men arbetet för att hitta en lämplig lösning pågår kontinuerligt. En förstudie har gjorts gällande reservvattenförsörjning från Borås via överföringsledning mellan Olsfors och Bollebygd. Förstudiens resultat talade för denna lösning. Borås har möjlighet att förse Bollebygds kommun med en stor del av det behov som finns, dock inte hela det ordinarie behovet. Dock bedöms inte ytterligare reservalternativ behöva utredas i nuläget. Överföringsledningen avses byggas i etapper med anledning av anläggningstekniska förutsättningar samt efterföljande höga kostnader.

Det finns behov av investeringar i det allmänna ledningsnätet, bl.a för att minska tillskottsvatten i avloppssystemet respektive utläckage från drickvattensystemet. Sådana åtgärder genomförs kontinuerligt, men det finns behov av att ta fram en drift-, underhålls- och förnyelseplan för att skapa ytterligare långsiktighet i detta arbete.



### **Bedömning av betydande miljöpåverkan**

En undersökning gällande betydande miljöpåverkan har genomförts i enlighet med 6 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken. Genomförandet av vattentjänstplanen för Bollebygds kommun kan utifrån denna inte antas medföra en betydande miljöpåverkan eftersom planens innehåll inte anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen (jfr 2 § 2 p miljöbedömningsförordningen). Planen anger inte heller förutsättningar för att bedriva verksamheter och åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön så att en betydande miljöpåverkan kan antas (jfr 4 § miljöbedömningsförordningen). Vid bedömningen har de kriterier som anges i 5 § miljöbedömningsförordningen beaktats.



## Referenser

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. (u.d.).

MSB. (2017). *Vägledning för skyfallskartering*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Regeringen. (01 2023). *Lag om allmänna vattentjänster*. Hämtat från [https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006412-om-allman-na-vattentjanster\\_sfs-2006-412](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006412-om-allman-na-vattentjanster_sfs-2006-412)

Svenskt vatten. (01 2023). *M152 Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan-Komplettering av VA-plan*.



# GRANSKNINGSUTLÅTANDE

## Vattentjänstplan

Upprättad 2024-06-11  
TSN2024/7





# INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning.....	3
Hur samrådet har bedrivits .....	3
Ändringar som har gjorts efter samrådet.....	4
Inkomna yttranden med kommentarer .....	4
Medverkande.....	6



## INLEDNING

Denna redogörelse innehåller en redovisning av de synpunkter som har kommit in under granskningen av vattentjänstplanen samt planerade av planförslaget med anledning av synpunkterna.

Granskningsutlåtandet är en bilaga till Vattentjänstplan, Bollebygds kommun, upprättad den 11 juni 2024.

Enligt Lagen om allmänna vattentjänster § 6c-d ska kommunen på ett lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda de fastighetsägare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av planen samt ta hänsyn till de synpunkter som kommit in.

## HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS

Teknik och Servicenämnden har vid sammanträde 2024-01-29 20, TSN 2024/7 § 3 beslutat att genomföra granskning av Vattentjänstplan, Bollebygds kommun.

Planförslag har varit ute för samråd under tiden 2024-04-10 till 2024-05-08.

Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av Bollebygd kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen.

Vattentjänstplanen publicerades på kommunens digitala anslagstavla.

Handlingarna har under samrådstiden visats i kommunhuset samt på kommunens webbsida.

Totalt har 6 remissinstanser skickat in yttranden under granskningstiden.

<i>Remissinstans</i>	<i>Ingen erinran</i>	<i>Synpunkter</i>
<b>Länsstyrelsen</b>	x	
<b>Havs- och vattenmyndigheten</b>	x	
<b>Härryda kommun</b>		x
<b>Härryda Vatten och Avlopp</b>		x
<b>Kommuninvånare 1</b>		x
<b>Kommuninvånare 2</b>		x



## ÄNDRINGAR SOM HAR GJORTS EFTER GRANSKNING

Yttrandena har lett till att vattentjänstplanen har reviderats på några övergripande punkter.

Utöver mindre redaktionella ändringar har följande revideringar gjorts:

- Revidering av klassning av Nedflo Väster till VA-utbyggnadsområde
- Omklassning av utredningsområdena Jordås och Glosos till bevakningsområden
- Omklassning av VA-utbyggnadsområdet Fjällastorp till bevakningsområde

## INKOMNA YTTRANDE MED KOMMENTARER

Här redovisas alla yttranden i sin helhet utan omskrivningar och kommunens svar.

### 1. Länsstyrelsen 2024-04-16

Länsstyrelsen har getts möjlighet att yttra sig över granskningshandlingarna till vattentjänstplanen för Bollebygds kommun.

Länsstyrelsen inkom med synpunkter på planen under samrådsskedet den 23 november 2023. Länsstyrelsen har inga ytterligare synpunkter på planen.

### Teknik och serviceförvaltningens kommentar:

*Noteras.*

### 2. Härryda kommun 2024-04-18

Härryda kommun vidhåller tidigare framförda positiva kommentarer över förslag till Vattentjänstplan Bollebygds kommun och ser positivt på att Bollebygd har en strukturerad för bedömning av behov och möjlighet till förändras vattenförsörjning eller avloppshantering inom bebyggelseområden.

Härryda vill dock komplettera och förtydliga sitt yttrande gällande två identifierade VA-planområden, Nedflo Öster respektive Nedflo Väster som ligger i närheten av Västra Nedsjön, vilken utgör vattentäkt för Härryda kommun. Område Nedflo Öster redovisas som VA-utbyggnadsområde och Nedflo Väster redovisas som ett VA-bevakningsområde. I dagsläget bedömer Bollebygds kommun att



vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp i Nedflo Öster, men gör en annan bedömning för Nedflo Väster. Härryda kommun anser att även Nedflo Väster bör utgöra ett VA-utbyggnadsområde mot bakgrund av att Västra Nedsjön och Östra Nedsjön utgör vattentäkter samt mot bakgrund av Länsstyrelsen i Västra Götalands beslut den 23 april 2024 att inrätta ett nytt vattenskyddsområde för både Västra- och Östra Nedsjön.

**Teknik och serviceförvaltningens kommentar:**

*I beskrivningen av området Nedflo Väster i vattentjänstplanen anges att bedömningen av området som ett bevakningsområde kan komma att ändras när området omfattas av vattenskyddsområde. Inför antagande avses klassningen av området att revideras till att pekas ut som VA-utbyggnadsområde.*

**3. Härryda Vatten och Avfall 2024-05-07**

Då Västra Nedsjön numera är beläget inom vattenskyddsområde anser HVAAB att Bollebygd ska se över klassningen av Nedflo Väster som i förslaget klassas om VA-bevakningsområde.

**Teknik och serviceförvaltningens kommentar:**

*I beskrivningen av området Nedflo Väster i vattentjänstplanen anges att bedömningen av området som ett bevakningsområde kan komma att ändras när området omfattas av vattenskyddsområde. Inför antagande avses klassningen av området att revideras till att pekas ut som VA-utbyggnadsområde.*

**4. Havs- och Vattenmyndigheten 2024-04-19**

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av samrådsunderlaget i rubricerat ärende. Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

**Teknik och serviceförvaltningens kommentar:**

*Noteras.*



## 5. Kommuninvånare 1

Med vatten utan anmärkning, med sluten tank och utan några problem med avrinning från fastigheten, så vill jag inte ha kommunalt vatten och avlopp.

### **Teknik och serviceförvaltningens kommentar:**

*De klusterområden som identifierats och klassats som VA-utbyggnadsområden är inte att likställa med avgränsning av allmänt verksamhetsområde. Detta avgörs i senare skede.*

## 6. Kommuninvånare 2

Vi anser att vi inte behöver samt vill inte ha något kommunalt vatten hos oss. Då vi inte har något problem med vattnet. Så denna vattenplan är något vi är emot.

### **Teknik och serviceförvaltningens kommentar:**

*De klusterområden som identifierats och klassats som VA-utbyggnadsområden är inte att likställa med avgränsning av allmänt verksamhetsområde. Detta avgörs i senare skede.*

## **MEDVERKANDE**

Granskningshandlingen har tagits fram av teknik och serviceförvaltningen, Bollebygds kommun genom My Nilsson, enhetschef VA-/gata.



# Behovsutredning dricks- och spillvatten

Fjällastorp, Bollebygds kommun





**Sweco Sverige AB**  
**Uppdrag**  
**Uppdragsnummer**  
**Kund**  
**Upprättad av**  
**Datum**  
**Dokumentreferens**

556767-9849  
VA\_dagvattenplan\_Bollebygd  
30023869  
Bollebygds kommun  
Karin Heimdal  
2024-10-04  
Behovsutredning VA Fjällastorp 2024-10-07\_utskick



# Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
1 Bakgrund och syfte.....	6
1.1 Underlag.....	8
1.2 Utredningsområdet.....	8
2 Befintliga förhållanden.....	9
2.1 Markägarskap.....	9
2.2 Hydrogeologi.....	9
2.3 Topografi och avrinning.....	12
2.4 Befintlig bebyggelsestäthet.....	14
2.5 Recipient.....	15
2.5.1 Miljökvalitetsnormer (MKN).....	15
2.5.2 Status i recipient.....	15
2.5.3 Vattenskyddsområde Backa.....	15
2.6 Dricksvatten.....	16
2.7 Spillvatten.....	17
3 Fysisk planering.....	17
3.1 Natur, miljö och kultur.....	17
3.2 Översiktsplan (ÖP).....	18
3.3 Detaljplan.....	19
4 Beskrivning av metod.....	21
4.1 Dricksvatten.....	21
4.2 Spillvatten.....	21
5 Bedömning av behov av verksamhetsområde för dricks-, och spillvatten.....	22
5.1 Dricksvatten.....	22
5.2 Spillvatten.....	23
5.2.1 Miljöskydd.....	23
5.2.2 Delområde A - hälsoskydd.....	23
5.2.3 Delområde B – hälsoskydd.....	24
5.2.4 Delområde C – hälsoskydd.....	25
5.2.5 Delområde D – hälsoskydd.....	26
5.2.6 Delområde E – hälsoskydd.....	27
5.2.7 Delområde F – hälsoskydd.....	28
5.2.8 Sammanfattande bedömning spillvatten.....	29
6 Slutsats.....	31
7 Referenser.....	32







## Sammanfattning

Föreliggande utredning syftar till att bedöma om det finns ett kommunalt ansvar för VA-försörjningen inom VA-utbyggnadsområdet Fjällastorp. Området har pekats ut som VA-utbyggnadsområde i Bollebygds kommuns förslag till vattentjänstplan.

I Bollebygds vattentjänstplan har utbyggnadsområden identifierats där det på ett översiktligt plan har bedömts finnas ett kommunalt ansvar för dricks- och spillvatten sett till de två kriterierna sammanhållen bebyggelse och behov för människors hälsa eller miljön. Vid årsskiftet 2023 tillkom ett stycke i 6 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som anger att det vid bedömningen av behovet ska tas särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Föreliggande utredning syftar till att utreda huruvida ett behov av verksamhetsområde för spill- och dricksvatten fortfarande bedöms finnas.

Utredningen är uppdelad i två delar.

Del 1, Områdesbeskrivning, syftar till att kartlägga nuvarande situation och områdets förutsättningar att långsiktigt ha en godtagbar enskild VA-försörjning.

Del 2, Behov av allmänna vattentjänster, syftar till att bedöma om det finns ett behov utifrån §6 LAV att inrätta verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten i området.

Försörjning av dricksvatten och bortledning av spillvatten bedöms kunna tillgodoses på ett tillfredställande sätt inom utredningsområdet. Utredningens slutsatser är att utredningsområdet bedöms ha förutsättningar att uppnå godtagbara lösning för dricks- och spillvatten men att det på sikt kan uppkomma ett behov av allmänna vattentjänster för dricksvatten och spillvatten om ytterligare exploatering sker i området.

Utredningsområdet bedöms inte vara i behov av allmänt dricks- och spillvatten och därför bör det ej inkluderas i verksamhetsområde för dessa vattentjänster. Delar av utredningsområdet ligger dock inom det i översiktsplanen utpekade utvecklingsområdet för Fjällastorp och kan därför i framtiden ha ett behov av en förändrad VA-struktur. Vid en eventuell utbyggnad av kommunalt dricks- och spillvatten i Fjällastorp bör detta beaktas innan slutgiltig avgränsning av verksamhetsområde beslutas. Området föreslås därför klassificeras som ett bevakningsområde.



# 1 Bakgrund och syfte

Bollebygds kommun har i sin vattentjänstplan identifierat Fjällastorp som ett VA-utbyggnadsområde och bedömt att det föreligger ett behov av en förändrad VA-situation. Bollebygds kommun har gett Sweco i uppdrag att göra en utredning och bedömning om VA-utbyggnadsområdet Fjällastorp i Bollebygds kommuns förslag till vattentjänstplan uppfyller de kriterier som finns för att omfattas av verksamhetsområde för VA.

Denna rapport syftar till att utreda vilka fastigheter som eventuellt är i behov av en förändrad VA-situation och avgränsa vilka fastigheter som i så fall bör införlivas i verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten. Området som utreds kommer benämnas som utredningsområde. Figur 1 visar områdets geografiska avgränsning.

Utredningen utgår från kriterierna enligt § 6 lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV. Lagtexten lyder:

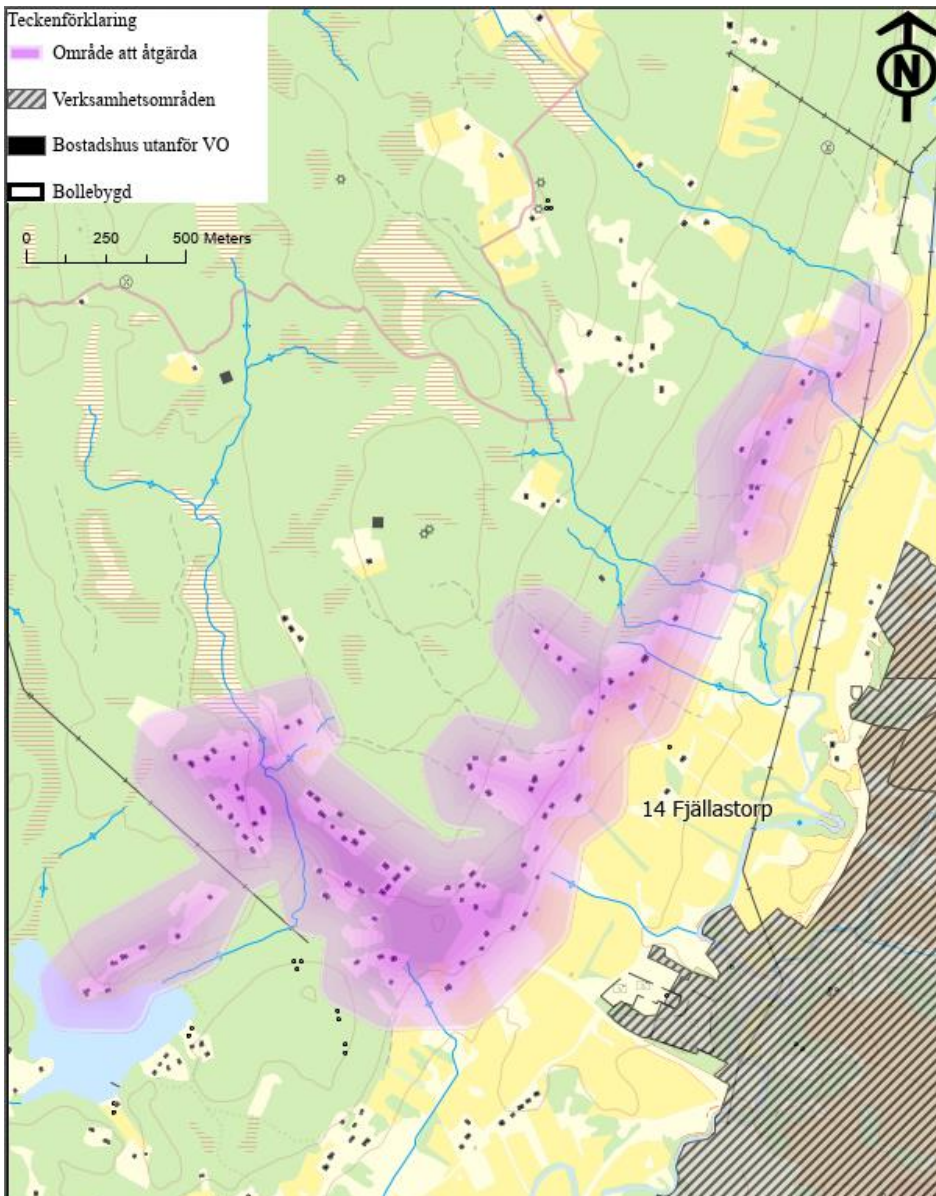
*"Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen*

*1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och*

*2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.*

*Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön".*





Figur 1 Karta som visar avgränsning av utredningsområdet som är markerat med lila (Bollebygds kommun, 2024)

Behovsutredningen ska göras utifrån ett långsiktigt hållbart perspektiv. VA-huvudmannen är inte skyldig att utreda varje enskild fastighets förhållanden. Däremot ska utgångspunkten vara fastigheternas behov samtidigt som hänsyn tas till omgivande bebyggelse och utredningsområdets karaktär. Om utredningsområdet i stort bedöms ha ett behov så finns enligt praxis en presumtion att även den enskilda fastigheten kan anses ha ett behov (Svenskt Vatten, 2019).



## 1.1 Underlag

Information och underlag till utredningen har inhämtats från:

- SGU's kartportal
- Scalgo Live
- Vatteninformationssystem Sverige, VISS
- Enkät svar från boende i området
- Bollebygds interaktiva kartsystem
- Lantmäteriet

Ett platsbesök gjordes den 1 mars 2024 med syfte att dokumentera utredningsområdets topografi och avrinning, samt för att få en bild av områdets karaktär. Vid platsbesöket deltog representanter från Sweco.

## 1.2 Utredningsområdet

Utredningsområdet är beläget väster om Bollebygds tätort och omfattar ca 100 bostäder och består av bitvis mer tät bebyggelse och bitvis mer utspridda gårdar. Utredningsområdet har delats in i olika delområden baserat på avrinningsområden och därmed risk för påverkan från enskilda avlopp samt fysiskt sammanhang. Avgränsningen av delområdena framgår av Figur 2.



Figur 2. Utredningsområdet indelat i delområden baserat på avrinningsområde och fysiskt sammanhang. Utklipp från lantmäteriets karta (Lantmäteriet, 2024).

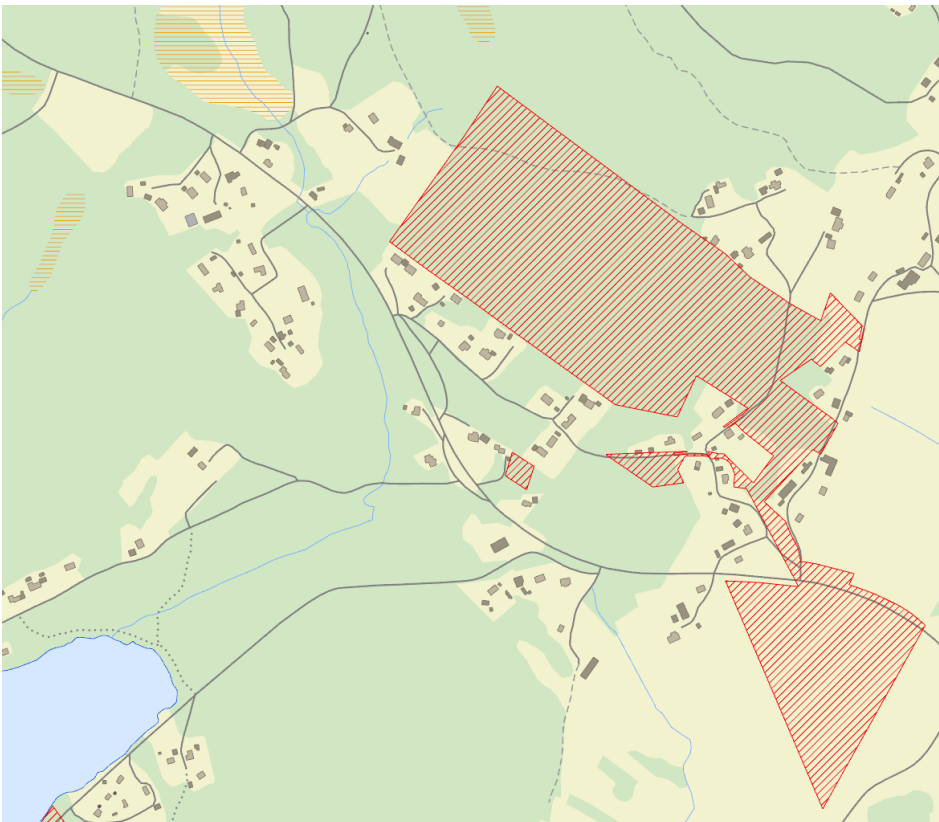


# Del 1 Områdesbeskrivning

## 2 Befintliga förhållanden

### 2.1 Markägarskap

Kommunen har ett stort markinnehav inom och i direkt anslutning till utredningsområdet.. Kommunal mark redovisas med rödskrafferad markering nedan. Resterande fastigheter är enskilda och ägs av privatpersoner

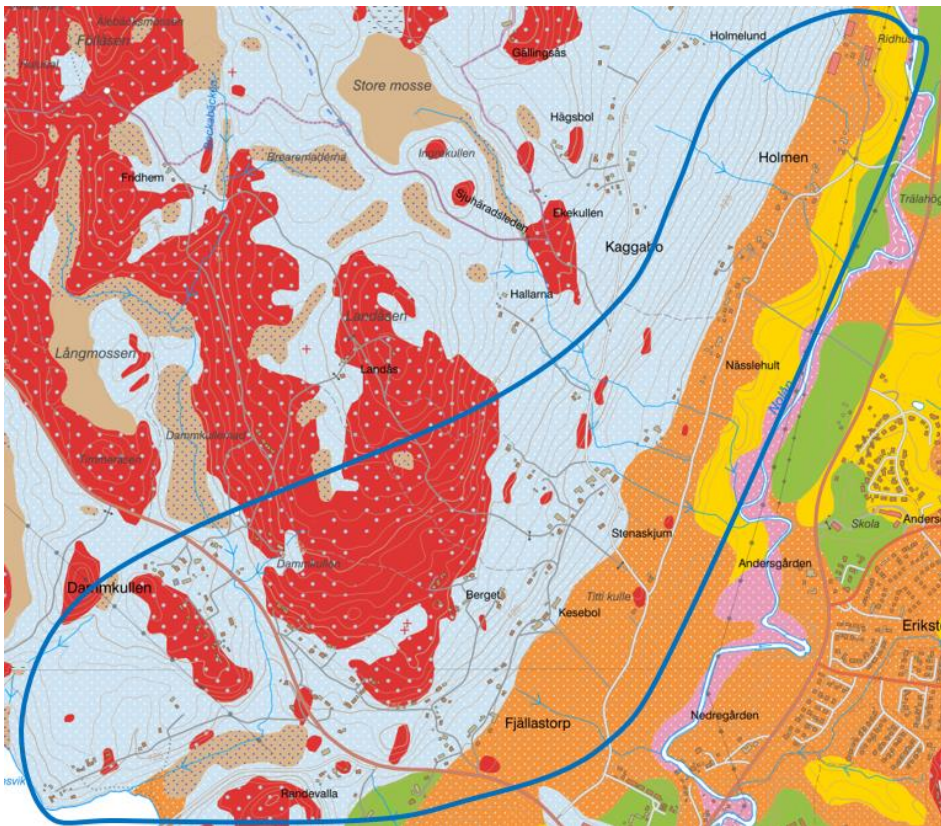


Figur 3. Kommunägd mark markerad med röd skraffering (Bollebygds kommun, 2024).

### 2.2 Hydrogeologi

Enligt SGU:s jordartskarta består det aktuella utredningsområdet av varierande jordarter. Längs Nolåns dalgång ligger bostäderna främst på sandig morän med inslag av postglacial sand vilket är jordarter med generellt goda förutsättningar till infiltration. I nordost samt på västra sidan av Hindåsvägen ligger flertalet bostäder på sandig morän, men vissa även på urberg, vilket ger sämre förutsättningar till infiltration, se Figur 4.

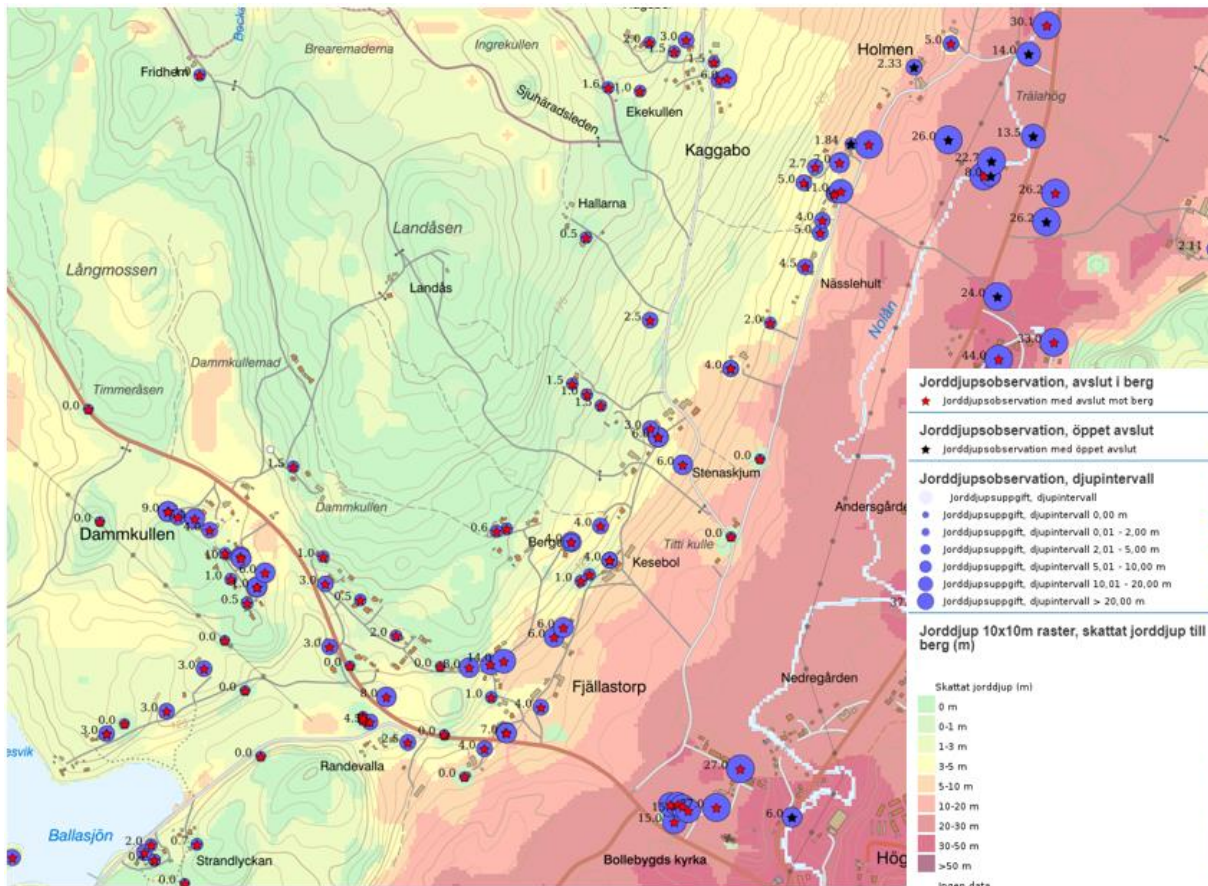




Figur 4. Karta som redovisar jordarter inom utredningsområdet som är inringat med blått streck (SGU, 2024).

Jorddjupet redovisas i Figur 5 där det framkommer att jorddjupet varierar i området och sammanfaller till stor del med jordartskartan där områden som består av berg har ett lägre jorddjup och sämre möjlighet till infiltration än områden med en jordart som medger infiltration.





Figur 5. Karta som redovisar jorddjup i området (SGU, 2024).

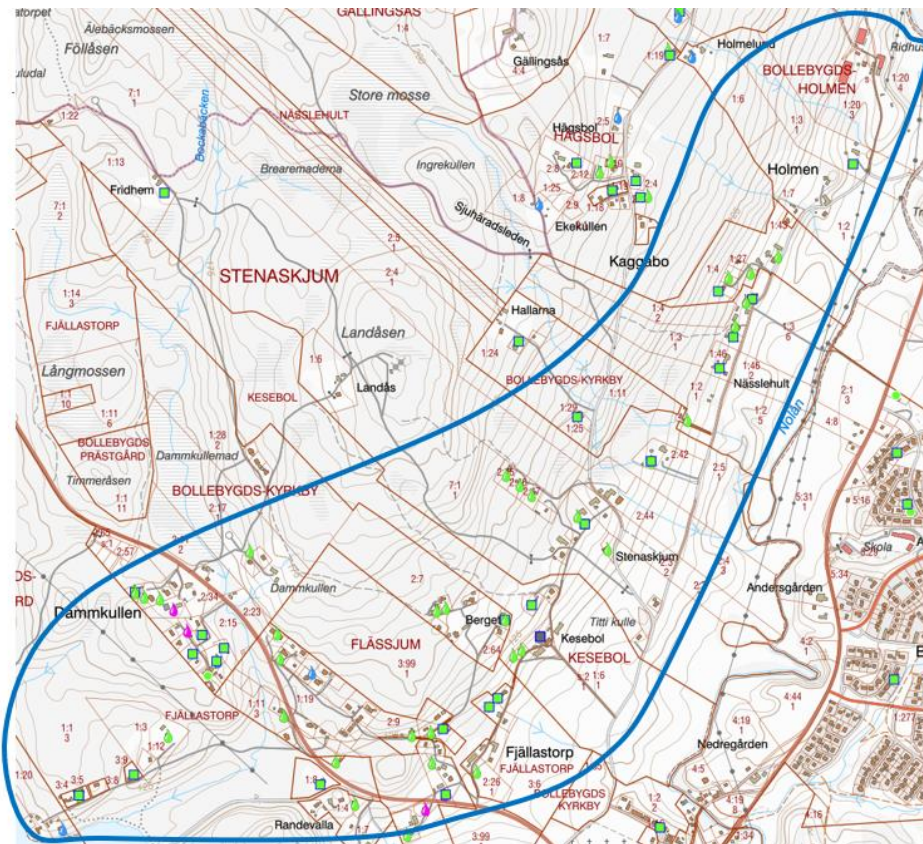
Enligt SGU's brunnregister har ett flertal fastigheter registrerat grundvattennivån då de har borrarat brunnar, se Figur 6. Grundvattenobservationerna varierar mellan -0 och 30 meter under markytan (SGU, 2024).

Fördelningen mellan delområdena är:

- Delområde A: 7,5–20 m
- Delområde B: 1,5–18 m
- Delområde C: -0-25 m
- Delområde D: 1–30 m
- Delområde E: -0-16 m
- Delområde F: 1–20 m

Det är viktigt att notera att dessa mätningar baseras på en mätning vid installation och är därmed inte verifierade över tid. Det har inte varit möjligt baserat på tillgängligt underlag att bedöma grundvattennivån inom utredningsområdet.



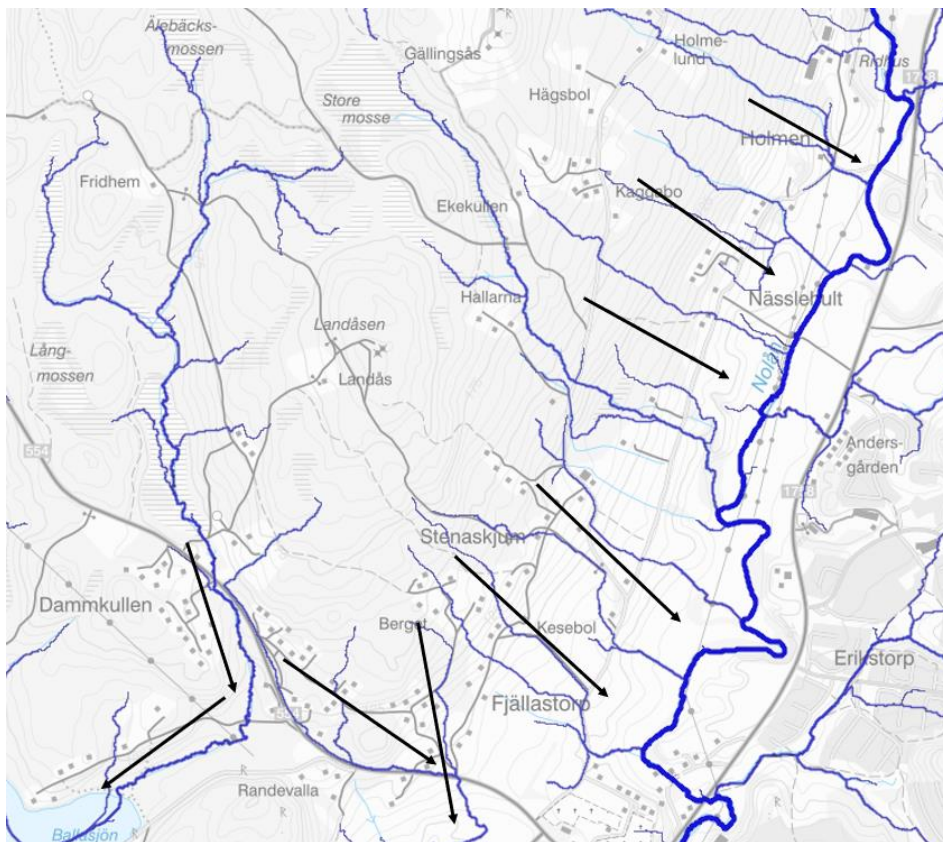


Figur 6. Fastigheter med grundvattennivå registrerat i SGU's brunnregister. Fyrkanter representerar energibrunn, grön droppe representerar vattenbrunn, fel i läge <100 meter och blå droppe vattenbrunn, fel i läge <250 m, rosa droppe representerar grundvattenbrunn i osäkert registrerat läge (SGU, 2024). Utredningsområdet är markerat med blått streck

## 2.3 Topografi och avrinning

Längst västerut i utredningsområdet ligger ca 20 fastigheter som har avrinning mot Ballasjön. Resterande fastigheter har avrinning mot Nolån. Figur 7 visar områdets avrinning där svarta pilar visar avrinningsriktning.

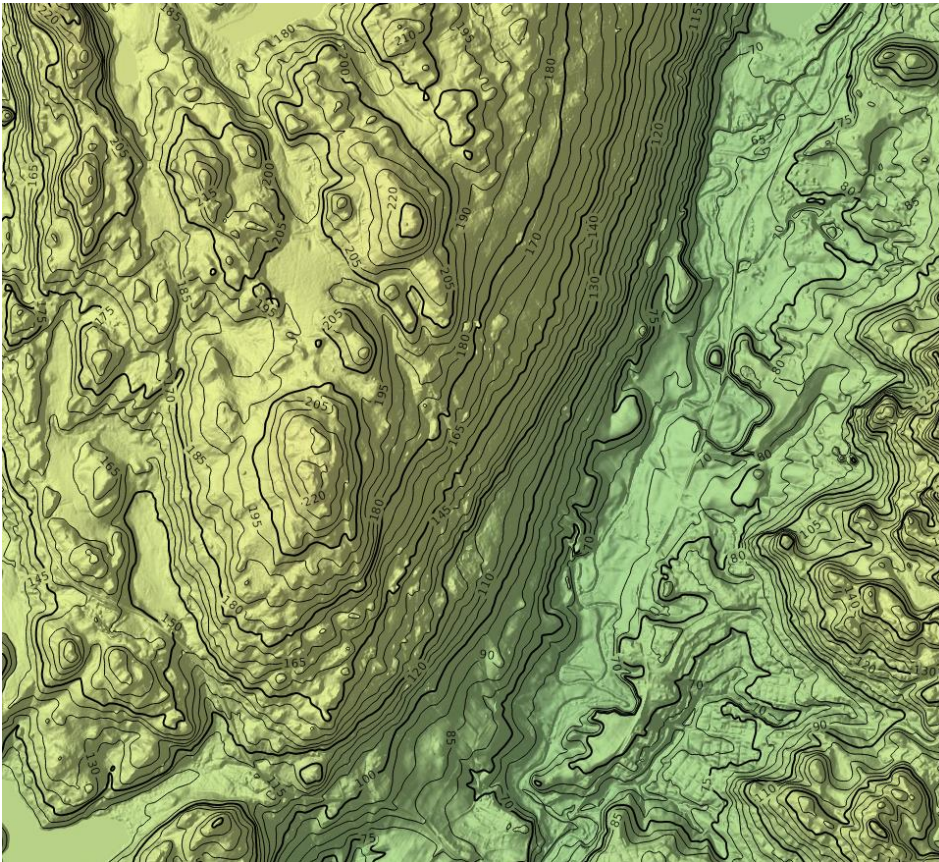




Figur 7 Blå stråk markerar avrinningen som förtydligas med svarta pilarna som visar flödesriktningen (Scalگو, 2024).

Utredningsområdet är kuperat och sluttar i östlig riktning ned mot den lägsta nivån som utgörs av Nolån. Det högst belägna huset återfinns i områdets västra del och ligger på ca 165 m.ö.h. Områdets lägsta belägna bostadshus återfinns i områdets norra del och ligger på ca 70 m.ö.h. Nolåns som utgör lägsta nivå ligger på ca 61 m.ö.h. Ballasjön som är recipient för fastigheterna längst västerut har en nivå på ca 119 m.ö.h. I Figur 8 visas områdets topografi.





Figur 8 Utredningsområdets topografi (Scalgo, 2024)

## 2.4 Befintlig bebyggelsestäthet

Bostäderna inom utredningsområdet ligger inom ett område som Bollebygds kommun tidigare bedömt ligga tillräckligt tätt för att utgöra en sammanhållen bebyggelsegrupp i samband med avgränsning av behov för allmänna dricks- och spillvattentjänster. Denna bedömning baseras på en GIS-analys i samband med framtagande av Bollebygd kommuns vattentjänstplan och baseras på att områden med minst 20–30 hus med ett maximalt avstånd om 200 meter ingår i analysen. Antal bostäder som bör ligga till grund nämns i den s.k.

Karnovkommentaren som skrivits av Jörgen Qviström. Där står följande. "Enligt praxis behövs det åtminstone en något så när samlad bebyggelse av 20–30 fastigheter som underlag för en allmän va-anläggning, jfr prop. 1955:121 s. 61. Skyldighet att bygga ut en befintlig eller planerad sådan anläggning kan dock föreligga för betydligt färre fastigheter, ibland till och med för enstaka fastigheter". Rörande avstånd mellan hus har i praxis 300 meter varit ett för långt avstånd för att anses ingå i ett större sammanhang medan 150–200 meter i ett annat fall har varit applicerbart.



## 2.5 Recipient

I följande avsnitt beskrivs miljö kvalitetsnormens juridiska grund, recipientens status och bedömt reningsbehov av spillvatten. Viss del av utredningsområdet ligger inom sekundär skyddszon för grundvattentäkten Backa.

### 2.5.1 Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster fastställs med stöd av 5 kap. miljöbalken, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2019:25. Miljö kvalitetsnormerna beskriver den önskade vattenkvaliteten för en vattenförekomst och tidpunkten för när den senast ska uppnås. Målet är att minst god status ska uppnås i samtliga vattenförekomster. Tillståndet i vattenförekomsterna ska inte försämrats, det så kallade icke-försämringskravet (SFS 2015:516).

### 2.5.2 Status i recipient

Avrinningen sker till vattenförekomsten Nolån (från mynningen i Storån till Bua / Gisselåns inflöde WA14571200) som är drygt 12 km lång. Enligt förvaltningscykel 3 har vattenförekomsten otillfredsställande ekologisk status. Kvalitetsfaktorerna fisk och påväxt-kiselalger är utslagsgivande för bedömningen. En trolig orsak är att fiskar inte kan vandra naturligt i vattensystemet.

Enligt VISS kan recipienten för området, Nolån, vara habitat för flodpärlmussla (Länsstyrelsen, 2024). Påverkan från spillvatten skulle därmed kunna vara en miljörisk.

Kemisk status uppnår ej god med avseende på kvicksilver och bromerade difenyletrar (PBDE). Kvicksilver och PBDE är undantagna i form av mindre strängt krav då det bedöms tekniskt omöjligt att sänka halterna till de nivåer som motsvarar god kemisk status. (Länsstyrelsen, 2024)

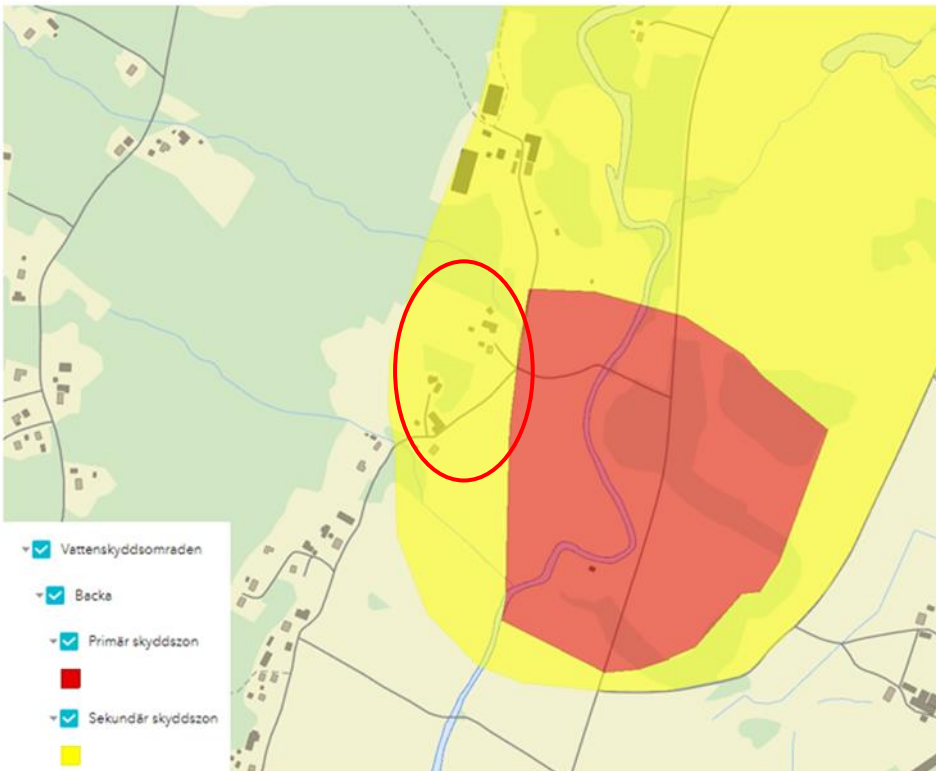
En mindre del av utredningsområdet avleds till vattenförekomsten Ballasjön (WA18718612) som utgörs av övrigt vatten och finns inte klassat i VISS.

### 2.5.3 Vattenskyddsområde Backa

En del av bebyggelsen i delområde E ligger inom sekundär skyddszon för vattenskyddsområdet Backa, se Figur 9. Skyddsföreskrifterna har utformats med vattentäktens nutida och framtida skyddsbehov i fokus. Syftet med att inrätta ett vattenskyddsområde är att ge vattenförekomsten vid Backa ett tillräckligt gott skydd så att råvattentillgången säkras i ett långsiktigt perspektiv.

Inom sekundär skyddszon krävs tillstånd för installation av ny enskild avloppsanläggning för hushålls- eller annat avloppsvatten. Tillstånd krävs även för anläggande av brunn för enskild vattenförsörjning inom sekundär skyddszon.

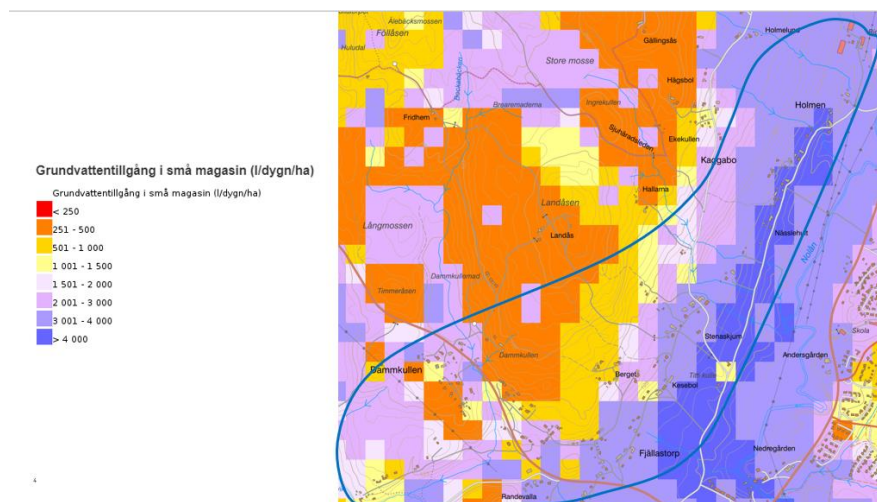




Figur 9. Utbredning av primär och sekundär skyddszon för vattenskyddsområdet Backa inom utredningsområdet. Bostäder inom utredningsområdet har markerats med röd cirkel (Bollebygds kommun, 2024).

## 2.6 Dricksvatten

Bostadsfastigheterna inom utredningsområdet har enskild dricksvattenförsörjning. Enligt SGU:s kartvisare *Grundvattentillgång i små magasin* finns det gott om grundvatten i de östra delarna av utredningsområdet. I sydväst är grundvattentillgången lägre och vissa fastigheter är belägna inom ett område som bedöms ha mellan 251-500 l/dygn/ha, se Figur 10



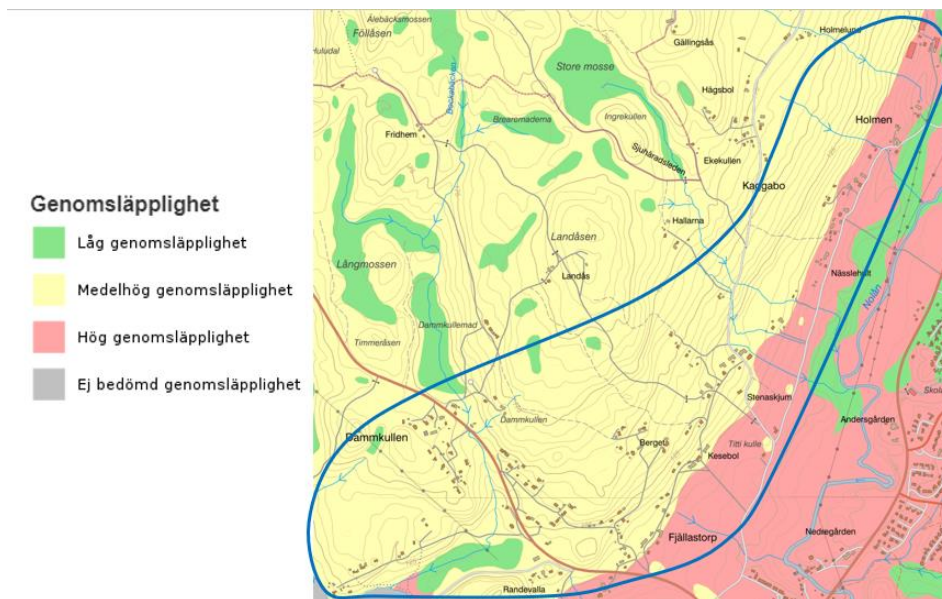
Figur 10 Tillgång till grundvatten enligt SGU:s kartjänst Grundvattentillgång i små magasin (SGU, Grundvattentillgång, 2024)



Enligt SGU:s brunnsarkiv finns det 65 inrapporterade brunnar inom utredningsområdet, varav 36 är dricksvattenbrunnar. Uppmätt vattentillgång vid anläggningstillfället varierar mellan 50 000 och 50 l/h. Medelvärdet uppgår till drygt 6 500 l/h (SGU, 2024).

## 2.7 Spillvatten

Alla bostadsfastigheter inom utredningsområdet har enskilda avlopp. En mindre andel enskilda avlopp är gemensamma för flera fastigheter. Stora delar av området har goda förutsättningar att infiltrera spillvatten. Enligt SGU är genomsläppligheten medelhög till hög, se Figur 11.



Figur 11 Karta över markens genomsläpplighet (SGU, 2024)

Inom utredningsområdet finns det flera avrinningsområden. Risken för potentiell påverkan av spillvatten till närliggande dricksvattentäkter redovisas per delområde. En bedömning av riskerna inom respektive delområde redovisas under kapitel 5.2. Bedömningen utgår från hur tätbebyggt det är inom området samt hur de naturgivna förutsättningarna ser ut gällande avrinning och infiltrationsmöjligheter.

### 3 Fysisk planering

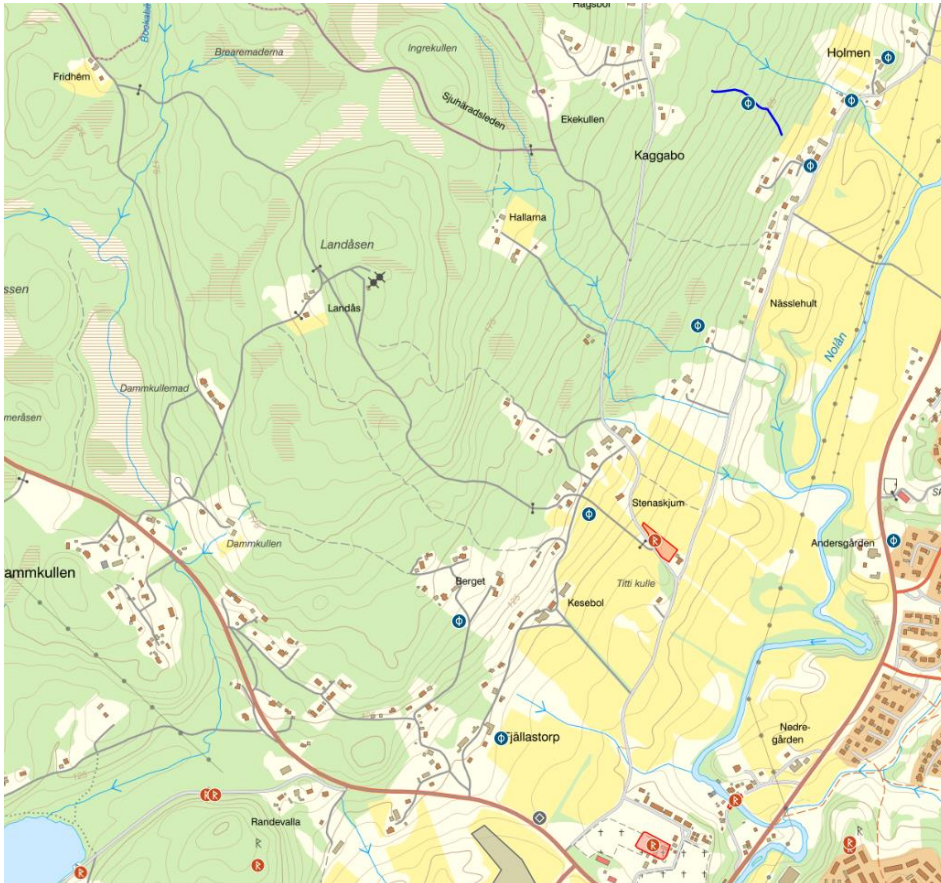
### 3.1 Natur, miljö och kultur

Inom utredningsområdet finns inga skyddade områden registrerade i naturvårdsverkets kartportal *Skyddad natur* (Naturvårdsverket, 2024).

I fornlämningsregistret *FornSök* (Riksantikvarieämbetet, 2024) finns ett antal fornlämningar registrerade. Dessa består av en möjlig fornlämning, åtta stycken



övriga kulturhistoriska lämningar samt en boplatsfornlämning utmärkt med rött i Figur 12.



Figur 12. Fornlämningar inom utredningsområdet (Riksantikvarieämbetet, 2024).

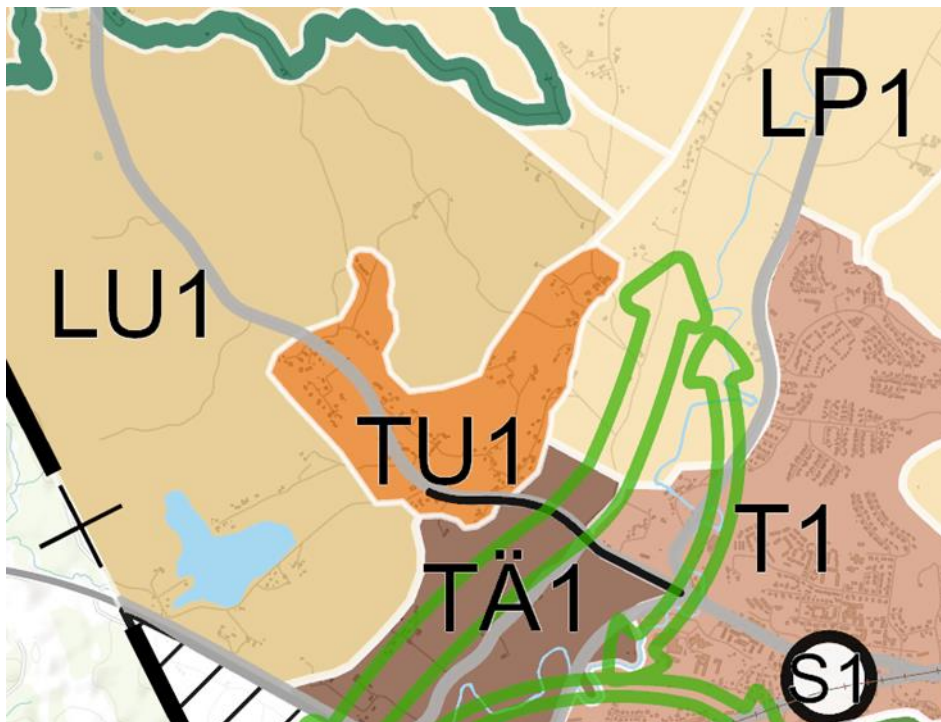
## 3.2 Översiktsplan (ÖP)

En översiktsplan är en vägledande strategisk plan som redovisar användning av mark- och vattenområden. Enligt kommunens översiktsplan ligger utredningsområdet i tre olika klassningar i översiktsplanen, se Figur 13 (Bollebygds kommun, 2021):

- LP1 utgörs av Nolåns dalgång och klassas som ett landsbygdsområde där ny bebyggelse generellt sett ska undvikas. Enbart mindre enstaka tillägg kan accepteras, och då med stor respekt till landskapet och den historiska bebyggelsestrukturen och karaktären.
- LU1 som klassas som ett landsbygdsområde med höglänt terräng med berg och skog. I detta område kan en medveten utformning av ny bebyggelse bidra till effektivare vägar för skogsbruket, ökad tillgänglighet för friluftslivet och en ökad biologisk mångfald av djur och växter. Det förutsätter att ny bebyggelse placeras så att den inte skapar barriäreffekter för skogsbruk eller i direkt anslutning till skogsområden för närrekreation.



- TU1 Fjällastorp pekas ut som ett tätortsområde som en förlängning av utbyggnaden i Kullaområdet. Översiktsplanen föreslår en utbyggnad av Fjällastorp vilket ligger i randzonen till Bollebygds tätort, cirka 1 kilometer väster om tätorten. Området är inte planlagt men det finns ett högt bebyggelsestryck i området. Innan ytterligare byggnation kan ske i området ska ett planprogram tas fram och ett helhetsgrepp tas över området som ska; beskriva förutsättningarna, ange riktlinjer samt fungera som underlag för eventuella framtida detaljplaner i området. Programmet ska fokusera på vilken markanvändning som kan tänkas planeras inom området, med fokus på bebyggelse, gång- och cykelvägar, gatunät, VA, och om det finns områden som ej bör bebyggas. En tidig bedömning är att området kan rymma cirka 400 bostäder ytterligare.

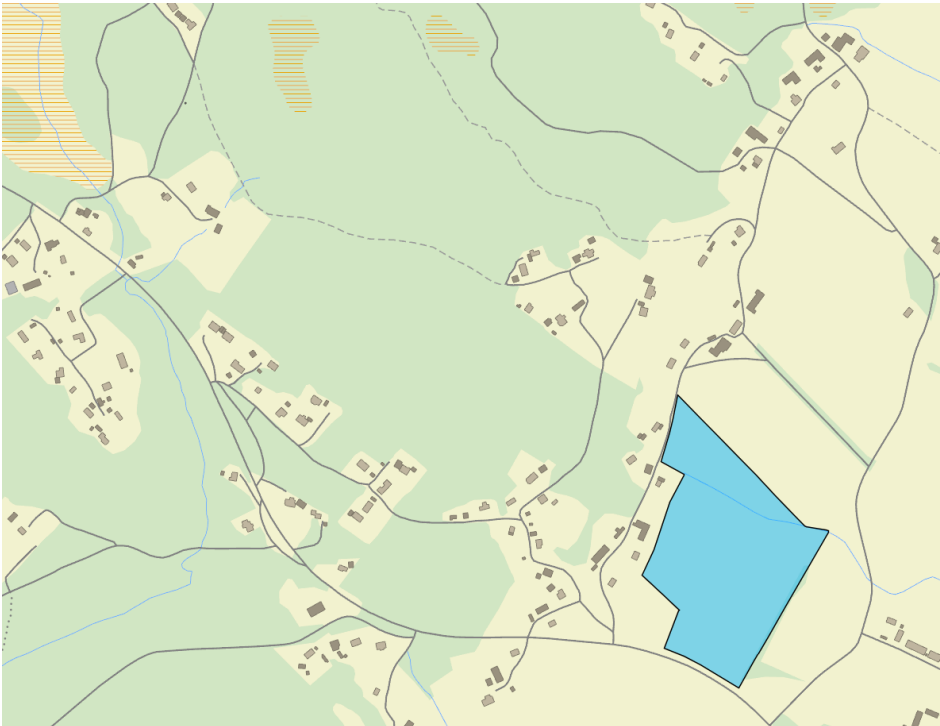


Figur 13. Markanvändningskarta Bollebygds kommuns ÖP (Bollebygds kommun, 2021).

### 3.3 Detaljplan

Det finns ingen detaljplan inom utredningsområdet. I angränsning till utredningsområdet pågår detaljpaneläggning i syfte att möjliggöra byggrätter för 130-170 bostäder, se Figur 14. Planarbetet är pågående och planen befinner sig i samrådsskedet (Bollebygds kommun, 2024). Utbyggnad av dessa detaljplaner kan innebära en påverkan på dricks- och spillvattenhanteringen inom utredningsområdet.





Figur 14. Område under detaljplanläggning markeras med blå yta (Bollebygds kommun , 2024).



# DEL 2 Behov av allmänna vattentjänster

## 4 Beskrivning av metod

För att ett område ska vara aktuellt för verksamhetsområde för vatten eller avlopp ska det uppfylla kriterierna Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV, 6 §. I 6 § LAV står det att

*”Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen*

*1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och*

*2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.*

*Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön”.*

### 4.1 Dricksvatten

För bedömning av möjlighet till enskild vattenförsörjning via egen brunn har skrivbordstudie genomförts utifrån öppna data. Jordarts- och grundvattenförhållanden har studerats via SGU's öppna data. I synnerhet har SGU's kartmaterial för grundvattentillgång i små magasin och tillhörande rapport (SGU-rapport 2021:08) legat till grund för bedömning, samt SGUs brunnsarkiv.

Som utgångspunkt för bedömningen av påverkan på dricksvattentäkter från spillvattenutsläpp har Havs- och vattenmyndighetens rekommendationer på skyddsavstånd för markbaserade små avlopp använts (Havs- och Vattenmyndigheten, 2024).

Eftersom underlaget är generellt ger metoden en uppskattning av möjligheten till enskild vattenförsörjning via grundvatten med avseende på kapacitet. Möjligheterna har studerats utifrån de geohydrologiska förutsättningarna på en övergripande nivå och inga platsspecifika hydrauliska tester har genomförts och ingen annan brunnsspecifik information har funnits tillgänglig.

### 4.2 Spillvatten

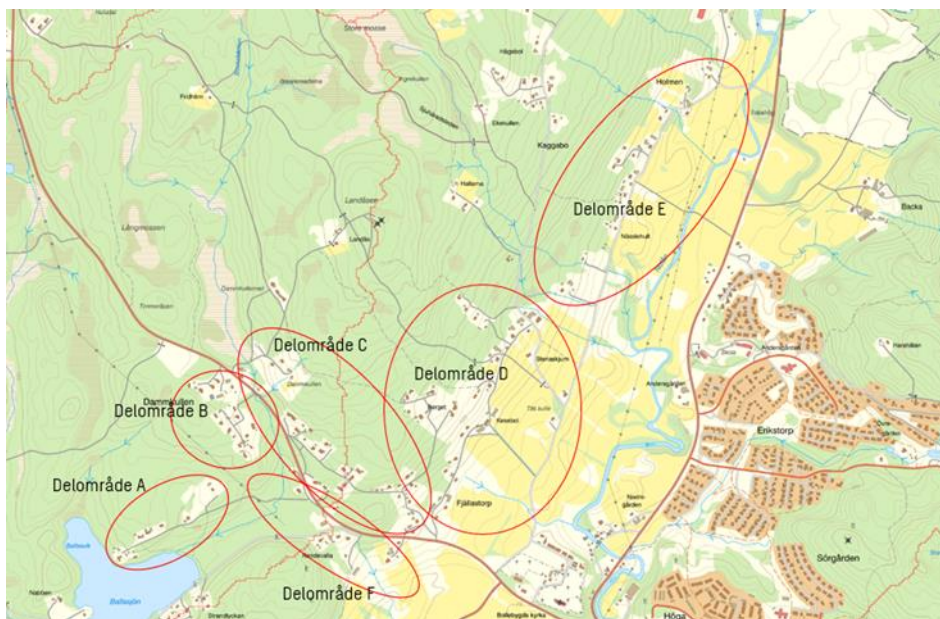
Bedömningen av spillvattnets påverkan på recipient har utgått ifrån vad berörda recipienter tål utifrån Havs- och Vattenmyndighetens föreskrifter för bedömning av ytvattenstatus (HVMFS 2019:25) samt utifrån recipienternas karaktär och nuvarande biologiska funktioner.



För att få en uppfattning av hur avrinningen sker i området har Scalgo Live använts. Scalgo Live är ett program som utifrån topografin i ett område visar vattnets rinnvägar vid ett regn. Resultatet från Scalgo har använts för att ge en bild över spillvattenutsläppens förväntade rinnvägar. Scalgo baseras enbart på ett områdes topografi och tar inte hänsyn till jordlagrens mäktighet, genomsläpplighet eller sprickzoner i berggrunden. Det finns därför stora osäkerheter kring hur spillvattnet faktiskt avrinner vilket behöver undersökas ytterligare i samband med tillståndsgivning enligt miljöbalken.

## 5 Bedömning av behov av verksamhetsområde för dricks-, och spillvatten

VA-utredningsområdet har delats in i delområden utifrån avrinning, se Figur 15. Bedömning av behov av verksamhetsområde görs för respektive delområde i syfte att avgränsa och prioritera utbyggnad av kommunalt VA till de områden som har störst behov.



Figur 15. Indelning av delområden enligt avrinningsområde och fysiskt sammanhang.

### 5.1 Dricksvatten

Eftersom tillgången till grundvatten generellt är god inom utredningsområdet görs ingen bedömning för respektive delområde. Enligt vad som redovisas i avsnitt 2.6 så finns det 65 inrapporterade brunnar i SGU:s brunnarkiv. Bedömd kapacitet i brunnarna varierar stort men är generellt god med ett medelvärde om 6 500 l/h. Möjligt kontinuerligt uttag kan antas vara lägre än den i brunnarkivet redovisade kortvariga kapaciteten, men den uppmätta kapaciteten vid anläggningstillfället ger ändå en fingervisning om storleksordningen på uttagsmöjligheterna.



Högt räknat är vattenbehovet för en bostadsfastighet 800 l/dygn vilket motsvarar ett behov av 0,009 l/s över dygnet. För att klara toppar mm så kan behovet dubblas vilket innebär ett behov av ca 0,018 l/s. Medelvärde för områdets brunnar är 1,8 l/s och ligger alltså högt över behovet. I och med att de grundvattenrelaterade egenskaperna hos urberg generellt är mycket heterogena, finns dock alltid risk att enskilda brunnar kan erhålla låg kapacitet.

Med hänsyn till hydrogeologiska förutsättningar på platsen (hög genomsläpplighet) i kombination med tät bebyggelse så kan risk för påverkan på vattenkvaliteten i enskilda brunnar till följd utsläpp från avlopp ej uteslutas. För att utesluta påverkan rekommenderas att dricksvattnet i områden med förhöjd risk provtas. En bedömning av spillvattenhanterings påverkan på dricksvattenbrunnar redovisas per delområde under avsnitt 5.2.

## 5.2 Spillvatten

### 5.2.1 Miljöskydd

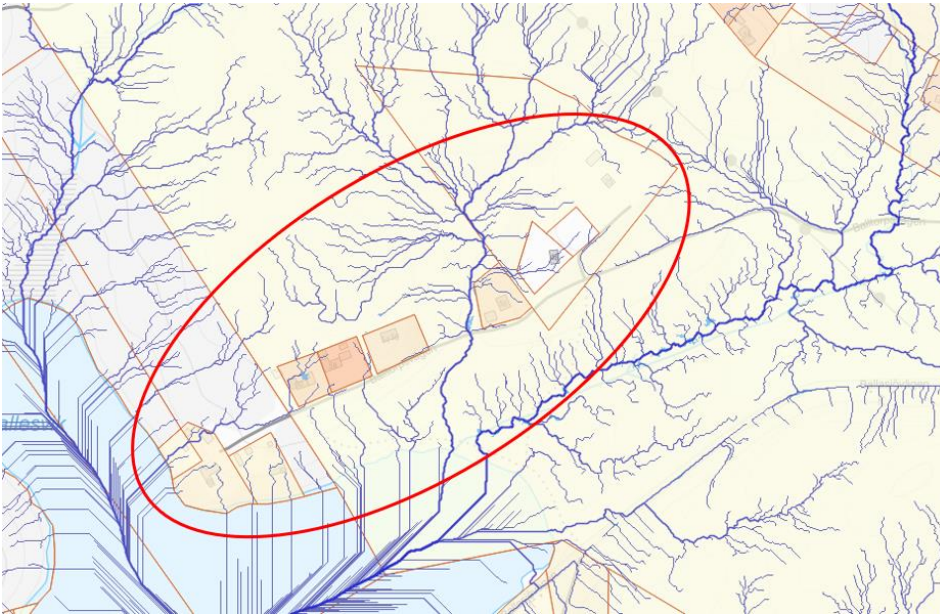
Områdets recipient Nolån bedöms enligt VISS inte vara påverkad av utsläpp från enskilda avlopp. Recipienten Ballasjön är inte klassad i VISS men bedöms inte påverkas av de enskilda avloppen inom utredningsområdet. Bedömningen är därför att det inte finns väsentliga skäl ur miljöskyddssynpunkt att förändra nuvarande spillvattenhantering.

### 5.2.2 Delområde A - hälsoskydd

Delområde A omfattar 7 bostadshus, se Figur 16. Delområdet ligger avskilt från övrig bebyggelse och de flesta fastigheterna har avrinning mot naturmark innan det når recipienten Ballasjön. Det finns någon enstaka fastighet där spillvattenutsläpp kan påverka närliggande fastighet. Bedömningen är dock att området har de naturgivna förutsättningarna att fortsatt ha en godtagbar enskild spillvattenförsörjning och att eventuella risker kan hanteras i samband med tillsyn och tillståndsgivning enligt miljöbalken.

Sammantaget innebär det att bedömningen blir att fastigheterna inom delområde A inte rekommenderas att införlivas i kommunalt verksamhetsområde för spillvatten.





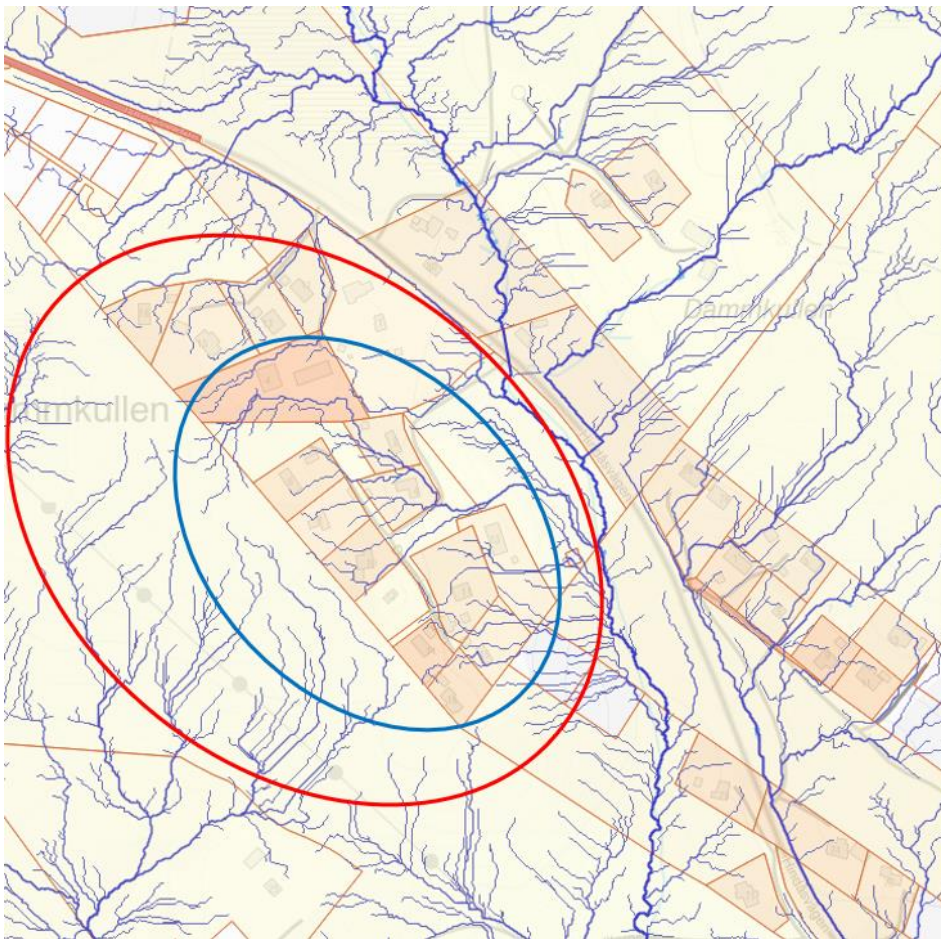
Figur 16 Delområde A. Röd ring visar delområdet (Scalgo, 2024).

### 5.2.3 Delområde B – hälsoskydd

Delområde B består av 15 bostadshus, se Figur 17. Området är relativt tätbebyggt och har en topografi som gör att det i delar av området bedöms finnas en förhöjd risk för att spillvattenhanteringen kan påverka närliggande dricksvattenbrunnar. Delar av bebyggelsen bedöms ha vissa utmaningar med att hitta lämplig utsläppspunkt inom den egna fastigheten, dessa markeras med blå ring i Figur 17. Antalet bostäder inom detta område bedöms dock understiga det antal som i praxis och förarbeten bör anses utgöra samlad bebyggelse. Det bedöms således inte finnas ett behov av allmänna vattentjänster i området. Vidare bedöms det finnas goda möjligheter för en gemensam lösning för dessa fastigheter.

Sammantaget innebär det att bedömningen blir att fastigheterna inom delområde B inte rekommenderas att införlivas i kommunalt verksamhetsområde för spillvatten.





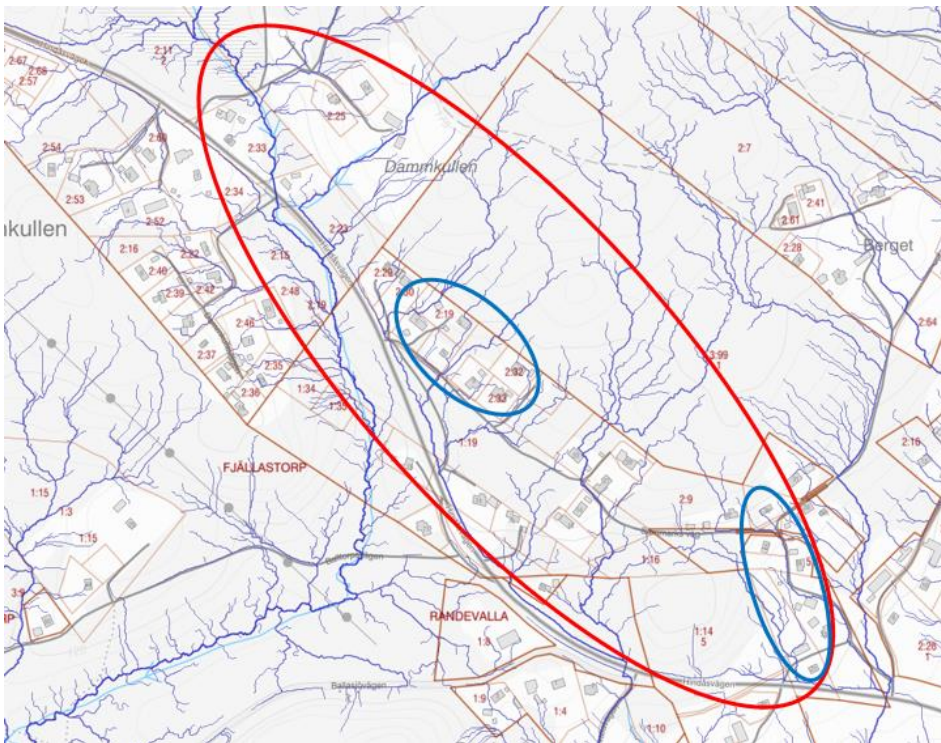
Figur 17. Delområde B. Röd ring visar delområdet. Blå ring markerar område där det bedöms finnas risk för att spillvattenhanteringen påverkar närliggande dricksvattenbrunnar (Scalgo, 2024).

## 5.2.4 Delområde C – hälsoskydd

Delområde C omfattar 26 bostadshus, se Figur 18. Området är relativt tätbebyggt och topografin medför att det inom delar av området bedöms finnas förhöjd risk för att spillvattenhanteringen kan påverka närliggande dricksvattenbrunnar. Delar av bebyggelsen bedöms ha vissa utmaningar med att hitta lämplig utsläppspunkt inom den egna fastigheten. Dessa riskområden är markerade med blåa ringar i Figur 18. Risken för kontaminering är bedömd utifrån avrinningsområden. För att utreda om ett faktiskt behov föreligger rekommenderas provtagning av dricksvattnet inom delområdet. Det kan därmed med säkerhet inte konstateras föreligga någon olägenhet för människors hälsa. Området i stort bedöms ha goda förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar varpå det bedöms finnas goda möjligheter för en gemensam lösning för fastigheter där det kan finnas svårighet att lösa lämplig utsläppspunkt inom den egna fastigheten.

Sammantaget innebär det att bedömningen blir att fastigheterna inom delområde C inte rekommenderas att införlivas i kommunalt verksamhetsområde för spillvatten.





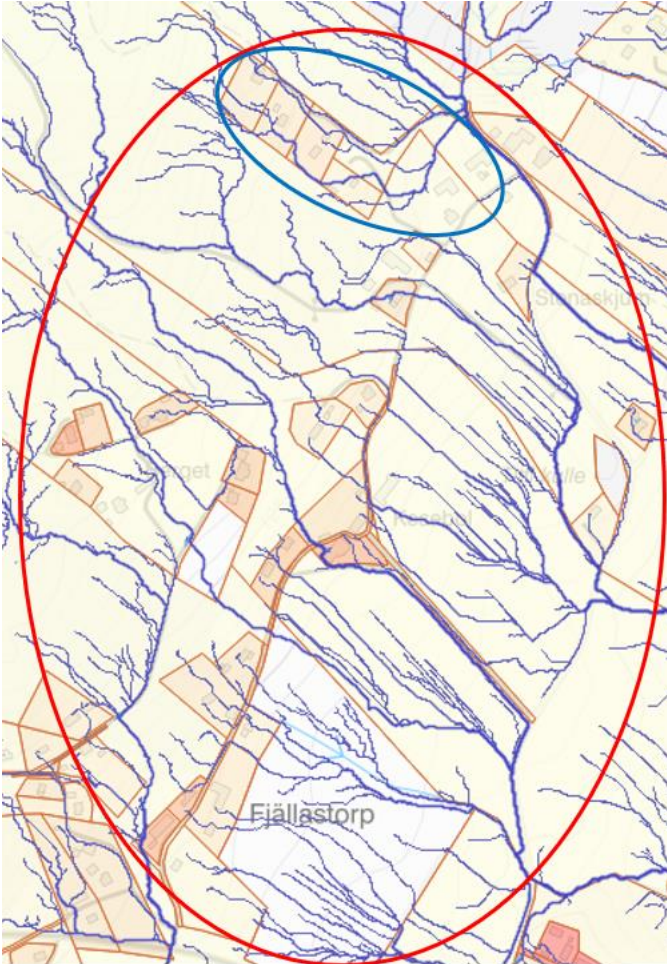
Figur 18. Delområde C. Röd ring visar delområdet. Blåa ringar markerar områden där det bedöms finnas risk för att spillvattenhanteringen påverkar närliggande vattentäkter. (Scalco, 2024).

## 5.2.5 Delområde D – hälsoskydd

Delområde D omfattar 32 bostadshus, se Figur 19. Området har en relativt spridd bebyggelse där de allra flesta fastigheter bedöms kunna ha en godtagbar spillvattenhantering utan större risk för påverkan på närliggande dricksvattentäkter. I norra delen finns det dock ett område där det utifrån topografi och avrinning bedöms finnas en risk för att spillvattenhanteringen kan påverka dricksvattenbrunnar negativt, se Figur 19. Av inkommit underlag framgår det att tre av dessa har en gemensam avloppsanläggning vilket minskar risken för kontaminering. De berörda fastigheterna är relativt nybyggda vilket innebär att de har nya avloppsanläggningar som är bedömda och godkända utifrån nu gällande krav i lagstiftningen. Enligt tillståndshandlingar för bygglov och enskilt avlopp framgår att de tre nybyggda husen erhöll avloppstillstånd 2018-03-13. Enligt beslutet har varje bostadshus ett enskilt minireningsverk som leds till en gemensam tät markbädd innan utsläpp. Markbädden innebär att avloppsanläggningarna uppfyller kraven på hög hälsoskyddsnivå för att minska risken för påverkan på nedströms liggande vattentäkter. Avloppstillståndet var också förenat med ett villkor om att under en treårsperiod efter att anläggningen tagits i bruk genomföra provtagning av utgående avloppsvatten. Enligt uppgift från Bollebygds bygg- och miljöförvaltning har provtagning genomförts fram till maj 2023. Provtagning visade att utgående vatten var tjänligt avseende de analyserade parametrarna *E.coli* (<10 CFU/100 ml) och intestinala enterokocker (<10 CFU/100 ml). Under provtagningsperioden var ett analysresultat otjänligt avseende förekomsten av koliforma bakterier. Ett omprov togs som visade på tjänligt vatten och förekomsten av koliforma bakterier berodde på att något gick fel vid det föregående provtagningsstillfället. Sammanfattningsvis bedöms det ha tagits tillräcklig hänsyn till risken för påverkan på närliggande dricksvattenbrunnar.



Sammantaget blir bedömningen att fastigheterna inom delområde D inte rekommenderas att införlivas i kommunalt verksamhetsområde för spillvatten.



Figur 19 Delområde D. Röd ring visar delområdet. Blå ring markerar område där det bedöms finnas risk för att spillvattenhanteringen påverkar närliggande vattentäkter (Scalco, 2024).

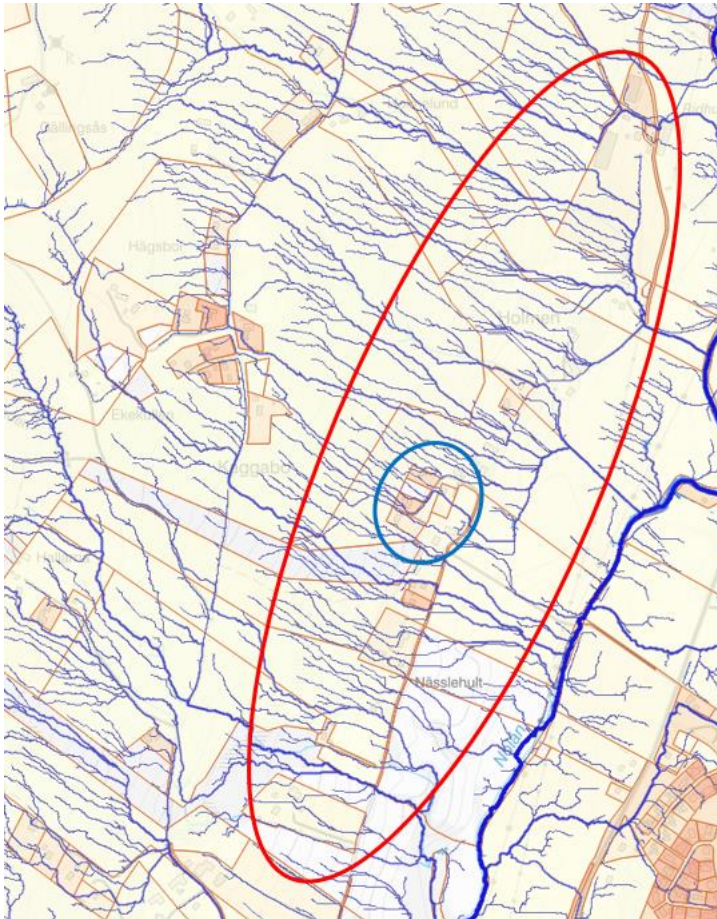
### 5.2.6 Delområde E – hälsoskydd

Delområde E omfattar 16 bostadshus, se Figur 20. Området har ganska utspridd bebyggelse med en tydlig avrinning västerut. De flesta fastigheter inom delområde E bedöms kunna hantera spillvattnet utan risk för påverkan på närliggande dricksvattenbrunnar. Det finns dock ett litet kluster av bostadshus där avrinning från de uppströms liggande husen riskerar att påverka de nedströms liggande fastigheterna. Enligt avloppstillstånden så har risken för påverkan på närliggande dricksvattenbrunnar bedömts i samband med tillståndsgivning. Bland annat har några fastigheter gemensamt avlopp på annans mark för att erhålla en lämplig utsläppspunkt.

Bebyggelsestrukturen och de naturgivna förutsättningarna inom delområdet är i övrigt gynnsamma för att fortsatt kunna ha en godtagbar enskild VA-försörjning. Ett par fastigheter ligger inom Backa vattenskyddsområdes sekundära skyddszon. Enligt vattenskyddsföreskrifterna finns det inga restriktioner mot utsläpp av spillvatten inom sekundär zon, mer än att det krävs tillstånd för inrättade avloppsanläggning.



Sammantaget innebär det att bedömningen blir att fastigheterna inom delområde E inte rekommenderas att införlivas i kommunalt verksamhetsområde för spillvatten. Eventuella risker med spillvattenhanteringen bedöms kunna hanteras via tillsyn och tillståndsgivning enligt miljöbalken.



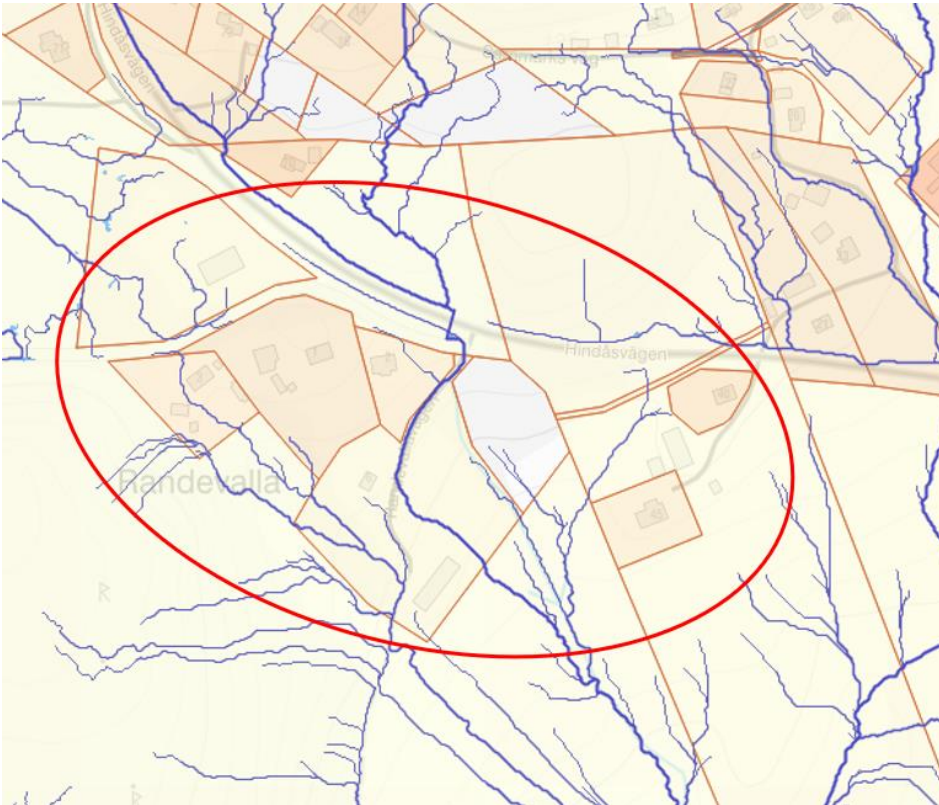
Figur 20. Delområde E. Röd ring visar delområdet. Blå ring markerar område där det bedöms finnas risk för att spillvattenhanteringen kan påverka närliggande vattentäkter (Scalco, 2024).

### 5.2.7 Delområde F – hälsoskydd

Delområde F omfattar 7 bostadshus, se Figur 21. Delområdet omfattar ett litet antal bostadshus och ligger avskilt från övrig bebyggelse genom Hindåsvägen. Området bedöms inte utgöra samlad bebyggelse och det finns inget behov av att lösa VA-situationen i ett större sammanhang.

Sammantaget innebär det att bedömningen blir att fastigheterna inom delområde F inte rekommenderas att införlivas i kommunalt verksamhetsområde för spillvatten.





Figur 21. Delområde F. Röd ring visar delområdet.

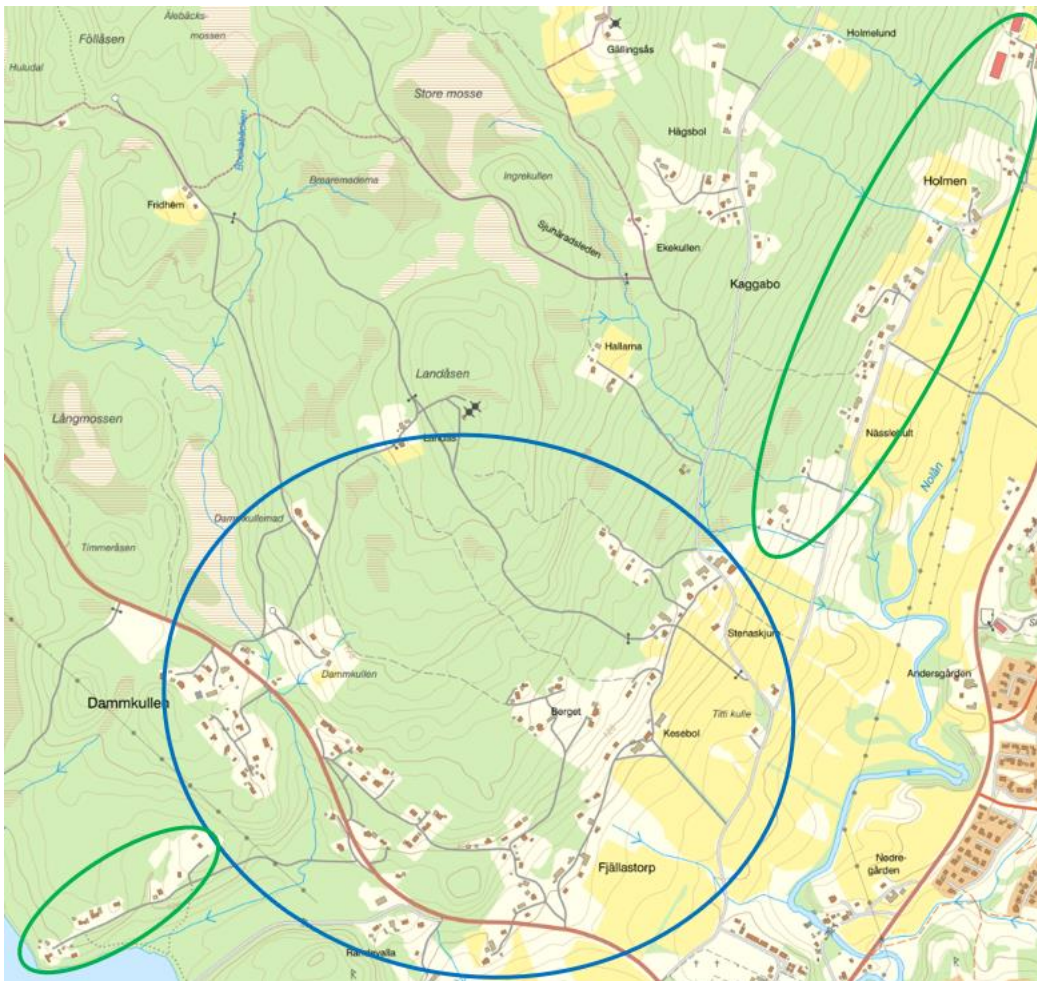
### 5.2.8 Sammanfattande bedömning spillvatten

Utredningsområdet är geografiskt utsträckt och uppdelat i relativt tydliga delområden som har skiftande bebyggelsestruktur. Områdena närmast Hindåsvägen är mer tätbebyggda och har en topografi och bebyggelsestruktur som försvårar en enskild VA-försörjning. I dessa områden finns det bitvis utmaningar att få till tillräckliga skyddsavstånd mellan utsläpp av spillvatten och nedströms liggande dricksvattenbrunnar. Andra delar av utredningsområdet har en glesare bebyggelsestruktur och bättre naturgivna förutsättningar att fortsatt ha en godtagbar enskild VA-försörjning. Eventuella risker som finns med nuvarande VA-situation bedöms kunna hanteras genom tillsyn och tillståndsgivning enligt miljöbalken.

Det saknas stöd för att området skulle ha behov av allmänna vattentjänster med hänsyn till människors hälsa och miljön varpå området inte rekommenderas införlivas i verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten.

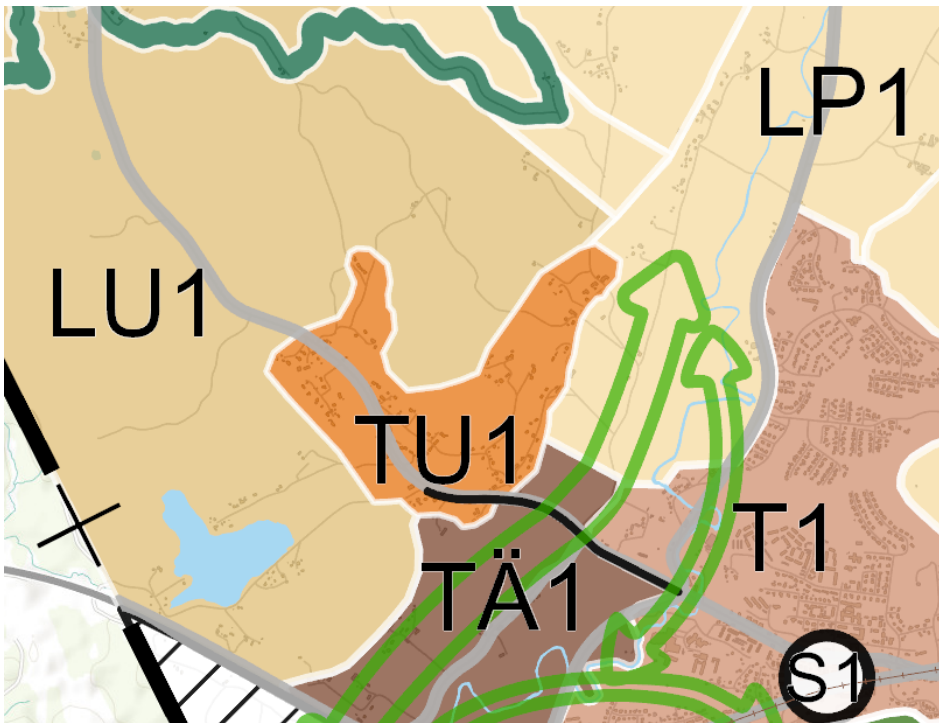
I Figur 22 visas utredningsområdet inringat i delområden med blått och grönt. De gröna områdena, bestående av delområdena A och E, bedöms kunna ha en godtagbar enskild VA-försörjning. Det blåa området, bestående av delområdena B, C, D och F, bedöms i dagsläget kunna ha en godtagbar enskild VA-försörjning, men eftersom de ligger inom det område som enligt översiktsplanen föreslås utvecklas med ca 400 bostäder kan dock förutsättningarna komma att förändras, se Figur 23. Det kan därför finnas samordningsvinster eller andra tekniska fördelar att införliva dessa områden i verksamhetsområde för spillvatten i samband med ytterligare exploatering i området.





Figur 22. Bebyggelsen inom de gröna ringarna bedöms fortsatt kunna ha en godtagbar enskild hantering av spillvattnet baserat på klassificeringen av området i ÖP, se Figur 23. Bebyggelsen inom blå ring bedöms i nuläget kunna ha en godtagbar enskild spillvattenhantering, men exploateringsstryck och bostadsutvecklingen kan innebära att förutsättningarna förändras.





Figur 23. Markanvändningskarta Bollebygds kommuns ÖP (Bollebygds kommun, 2021)

## 6 Slutsats

Sammantaget, utifrån tillgängligt underlag, bedöms förutsättningarna för enskild vattenförsörjning vara god och tillräcklig i förhållande till områdets behov med avseende på uttagskapacitet. Vad gäller vattenkvalitet i enskilda brunnar så kan risk för påverkan på vattenkvaliteten till följd utsläpp från spillvatten dock ej uteslutas. För att undersöka detta kan provtagning på dricksvattnet utföras.

Utredningen visar att det på vissa platser föreligger en risk att spillvattenhanteringen kan påverka vattenkvaliteten i närliggande dricksvattenbrunnar.

För fastigheterna inom den blå ringen i Figur 22 bedöms det idag inte finnas tillräckliga miljö- eller hälsoskyddskäl för att införliva dessa i kommunalt verksamhetsområde för dricks- och spillvatten. Fastigheterna ligger dock inom det i översiktsplanen utpekade utvecklingsområdet för Fjällastorp och kan därför i framtiden ha ett behov av en förändrad VA-struktur. Vid en eventuell utbyggnad av kommunalt dricks- och spillvatten i Fjällastorp bör detta beaktas innan slutgiltig avgränsning av verksamhetsområde beslutas. Området föreslås därför klassificeras som ett bevakningsområde. Fastigheterna som ligger inom de gröna ringarna i Figur 22 ingår inte i utvecklingsområdet för Fjällastorp och bedöms idag ha en godtagbar VA-försörjning. Dessa fastigheter bedöms därför inom överskådlig framtid fortsatt kunna ha en enskild dricksvattenförsörjning och spillvattenhantering.



## 7 Referenser

- Bollebygds kommun . (2021). *Översiktsplan för Bollebygds kommun*. Hämtat från <https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=09e749e0105c4669a4f26c82539e6a7f>
- Bollebygds kommun . (2024). *Produktionsplan på hemsidan*. Hämtat från <https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/dashboards/e0798bd1eda6490ebb01165534a8a994>
- Bollebygds kommun. (2024). *Bollebygds interaktiva karta*. Hämtat från <https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=fa44400e8ac2419a86688fd9478c0617>
- Bollebygds kommun. (2024). *VA-områden i Bollebygds kommun*. Hämtat från <https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=fe45548ca4ad47beae498fa71a2fd0d7>
- Havs- och Vattenmyndigheten. (den 25 01 2024). *Platsens förutsättningar*. Hämtat från <https://www.havochvatten.se/avlopp-och-dricksvatten/sma-avloppsanlaggningar/vagledning-for-provning-och-tillsyn-av-sma-avlopp/vagledning-for-provning-av-sma-avlopp/processen-for-provning/bedomning/platsens-forutsattningar.html>
- Lantmäteriet. (2024). *Min karta*. Hämtat från <https://minkarta.lantmateriet.se/>
- Länsstyrelsen. (2024). *VISS*. Hämtat från <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399>
- Naturvårdsverket. (2024). *Skyddad natur*. Hämtat från <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
- Riksantikvarieämbetet. (2024). *FornSök*. Hämtat från <https://app.raa.se/open/fornsok/>
- Scalgo. (2024). Hämtat från <https://scalgo.com/>
- SGU. (2024). Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-genomslapplighet.html?zoom=-751562.775624,6120299.579575,1931310.775624,7649590.420425>
- SGU. (2024). *Brunnsarkivet*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-brunnar.html>
- SGU. (2024). *Grundvattentillgång*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattentillgang.html>
- SGU. (2024). *Jordartskarta*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html>
- SGU. (2024). *Jorddjupskarta*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jorddjup.html>
- SGU. (2024). *Kartvisare brunnar*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-brunnar.html>
- Svenskt Vatten. (2019). *Behov av verksamhetsområde för dagvatten?* Hämtat från <https://www.svensktvatten.se/medlemsservice/juridik/kommunens-skyldighet-att-ordna-vattentjanster/fragor-och-svar/dagvatten/>



# VA-HANDLINGSPLAN

## Bollebygds kommun

Upprättad 2021-11-29

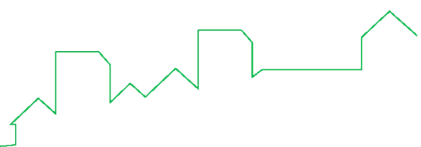
Reviderad 2024-08-14 och 2024-10-08

Beslutad i teknik och servicenämnd 2024-xx-xx

Dokumentansvarig: VA-/gatuchef











## Innehåll

1	Inledning .....	3
1.1	Strategisk VA-planering i Bollebygds kommun .....	3
2	Plan för den kommunens VA-försörjning .....	7
2.1	Övergripande .....	8
2.2	Allmän dricksvattenförsörjning .....	9
2.3	Allmän spillvattenförsörjning .....	9
2.4	Enskild VA-försörjning .....	10
2.5	Dagvatten och skyfall .....	10
3	Implementering, tillämpning och uppföljning .....	11
3.1	Arbete med åtgärder .....	11
3.2	Ansvar för uppföljning .....	11
	Bilaga 1 Åtgärdslista .....	13

### Bilagor

Bilaga 1 – Åtgärdslista

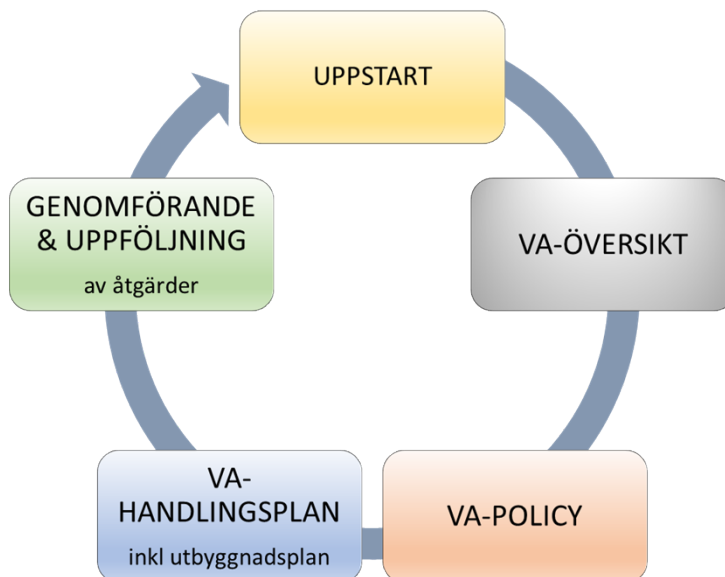




# 1 Inledning

## 1.1 Strategisk VA-planering i Bollebygds kommun

Detta dokument är en handlingsplan för vattenförsörjning samt spill- och dagvattenhantering (vidare kallat VA-försörjning) i Bollebygds kommun. Utgångspunkten är de steg som rekommenderas i HaVs vägledning (se Figur 1). Denna VA-handlingsplan utgör det fjärde steget i arbetet. Den tydliggör vilka åtgärder som krävs för att arbeta mot målbild och ställningstaganden vilka definierats i VA- och dagvattenpolicyn. För ordlista hänvisas till VA-översiktens inledande kapitel.



Figur 1 Stegen i en strategisk VA-plan enligt Havs- och vattenmyndighetens (HaV) vägledning.

Den strategiska VA-planen är ett styrdokument som beskriver hur kommunen ska lösa VA-försörjningen i hela kommunen, d.v.s. både inom och utanför kommunalt verksamhetsområde. Med hjälp av VA-planen skapas en helhetsbild av VA-försörjningen i kommunen. VA-planeringen möjliggör en långsiktig ekonomisk planering och ska resultera i att åtgärder genomförs på ett metodiskt och effektivt sätt.

VA-handlingsplanens tre fokusområden är:

- åtgärdsbehov för att uppfylla policyns målbild och ställningstaganden.





- implementering och tillämpning av de framtagna strategidokumentet.
- åtgärdsbehov som uppstått i samband med framtagande av kommunal vattentjänstplan

Åtgärderna i VA-handlingsplanen berör flera olika delar av kommunens organisation och det förutsätts att respektive verksamhet kommer arbeta in dessa i sin verksamhetsplanering. Detta kommer kräva samarbete mellan olika delar i kommunens organisation, främst mellan planenheten, VA-enheten och miljöenheten. Flertalet åtgärder har operativ karaktär som ryms inom det arbete kommunens tjänstemän har mandat att driva men det finns även åtgärder som påverkas av kommunens politiska inriktning där det krävs förankring.

#### ***1.1.1 Identifierade behov och utmaningar i VA-översikten***

I VA-översikten framgår att behov och utmaningar för VA-försörjningen i Bollebygds kommun är:

- Regionalt och nationellt samarbete behöver utvecklas.
- Skapa en strukturerad organisation där det finns tillräckligt med personella resurser.
- Politisk förankring gällande VA-verksamhetens långsiktiga behov.
- Fortsätta utveckla befintligt samarbete gällande VA-försörjning i planprocessen.
- Förnyelsetakten av ledningsnäten för både dricks- och spillvatten behöver öka. Drift-, underhålls- och förnyelseplan, inkl. investeringsbehov behöver tas fram.
- Upprätthålla och öka säkerheten med hänsyn till yttre hot gällande VA-anläggningar.
- VA-utbyggnadsplan behöver tas fram.
- Analysera åtgärdsbehov utifrån resultatet av genomförd översvämnings- och lågpunktskartering.
- Skapa ett arbetssätt där styrdokument hålls aktuella.
- Utläcket från dricksvattennätet behöver minskas.
- Mängden tillskottsvatten i spillvattennätet behöver minskas.





- Utbyggnad av två överföringsledningar för att ansluta till Gryaab:s nät, från Bollebygd till Härryda samt mellan Olsfors och Bollebygd.
- Fortsätta arbeta med en lösning för reservvatten utifrån de förslag som tagits fram.
- Färdigställa nödvattenplan samt inarbeta och öva på rutiner för nödlägesberedskap.
- Ta fram konkreta riktlinjer för dagvattenhanteringen utifrån VA- och dagvattenpolicy.

### 1.1.2 VA- och dagvattenpolicy

I dokumentet *VA- och dagvattenpolicy Bollebygds kommun* framgår att

Hållbarhet			
<b>Robusthet</b>	<b>Kvalitet</b>	<b>Tydlighet</b>	<b>Samordning</b>
Bollebygds kommun ska ha en robust VA-försörjning som kontinuerligt anpassas till ett förändrat klimat och som samordnas med planerad bebyggelseutveckling. Den ska genomsyras av långsiktig hållbarhet där ett flergenerationsperspektiv tillämpas.	Bollebygds kommun ska arbeta för att nå god status i samtliga vattenförekomster i kommunen. Sjöar och vattendrag ska präglas av ett rikt växt- och djurliv samt erbjuda goda möjligheter till rekreation.  VA-försörjningen ska utvecklas, utformas och skötas så att människors hälsa säkerställs och att påverkan på miljön minimeras.	VA-försörjningen ska präglas av trygghet, tydlighet och transparens. Motiv till olika beslut med koppling till VA-försörjningen samt hur den ska utformas inom kommunen ska framgå tydligt. Det ska vara lätt att göra rätt, både för politiker och tjänstepersoner samt de som bor och verkar i kommunen.	Bollebygds kommun ska ha en väl fungerande organisation som präglas av samordning och samverkan både inom kommunen samt regionalt. Olika kompetenser nyttjas och den kompetens som krävs för att hantera nuvarande och framtida utmaningar värnas.

Bollebygds arbete med VA-försörjning strävar efter att nå målbilden:





I VA- och dagvattenpolicyn finns även ställningstaganden som tydliggör hur kommunen ska arbeta långsiktigt i frågor kring VA-försörjning. Det finns ställningstaganden av övergripande karaktär samt ställningstaganden för både allmän och enskilt dricks- och spillvattenförsörjning, samt dagvatten- och skyfallshantering.



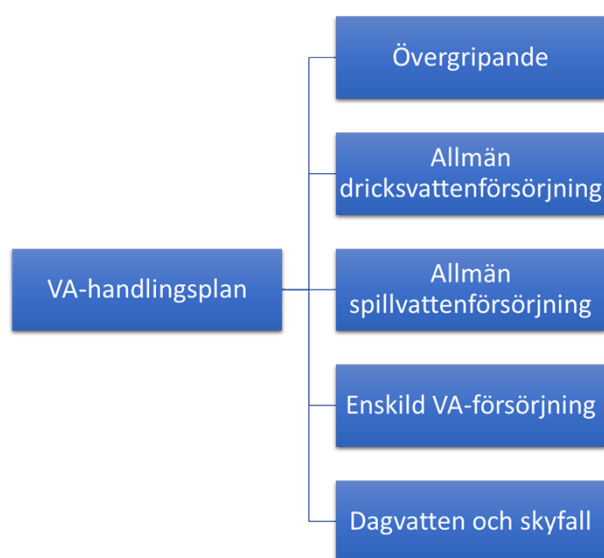


## 2 Plan för den kommunens VA-försörjning

I detta avsnitt beskrivs det övergripande åtgärdsbehovet för att ge en samlad bild av vad som behöver göras för en hållbar VA-försörjning i kommunen.

Handlingsplanens åtgärder beskriver det som bedöms vara mest angeläget ur ett förvaltningsövergripande perspektiv för att uppnå målbild och arbeta enligt VA- och dagvattenpolicyn. Ambitionen är att åtgärderna ska vara avgränsade i tid och lämpliga att överföra till projektform.

Åtgärderna kategoriseras enligt VA- och dagvattenpolicyns indelning och redovisas i Figur 2 nedan. De finns också sammanställda i Bilaga 1 - Åtgärdslista. I bilagan anges även grov tidplan och tidsåtgång samt ansvarig aktör för respektive åtgärd. Ansvaret för genomförande och uppföljning av åtgärder tillfaller olika enheter eller roller inom Bollebygds kommuns organisation. Även enheter som inte är huvudansvariga kan beröras och blir därmed medansvariga för att VA-planen ska kunna efterlevas. En tydlighet kring ansvarsfördelning idag och vid eventuella omorganisationer, är en förutsättning för ett effektivt arbete med VA-planens åtgärder. Samtliga åtgärder benämns med ett Å samt en siffra.



Figur 2 Föreslagna åtgärder har klassificerats in i ovan kategorier.

I arbetet med VA-planen har behovet av delplaner och utredningar identifierats. Dessa behövs för en mer djupgående förståelse för nuläge, målsättning och behov av konkreta åtgärder.





För att verksamheten ska fungera kontinuerligt kommer konkreta åtgärder och arbete med delplaner samt utredningar behöva utföras parallellt. De åtgärder som identifieras i kommande delplaner ska inkluderas i VA-planens åtgärdslista samt planeras in tidsmässigt och ekonomiskt.

## 2.1 Övergripande

För en trygg, säker och klimatanpassad VA-försörjning krävs gott samarbete, tydlig ansvarsfördelning samt att de strategiska dokumenten hålls uppdaterade över tid. Föreslagna åtgärder har en tydlig koppling till de övergripande ställningstagandena i VA- och dagvattenpolicyn, vilka beskriver ett långsiktigt och hållbart arbete med kommunens VA-försörjning. De listas i figuren nedan. Flertalet av åtgärderna pågår eller ska utföras löpande medan andra avses utföras under en avgränsad tid (se bilaga 1). Behovet av att arbeta vidare med olika delar av planen för VA-utbyggnad (se kapitel 3) är en viktig fokuspunkt i åtgärdsarbetet. När exempelvis en 12-årsplan för VA-utbyggnad i kommunen ska upprättas bör samordningsvinster vid utbyggnad till olika identifierade utbyggnadsområden utredas och bli en faktor i arbetet med prioritering och tidplan.

Hantering av VA-frågor i planprocessen, från översiktlig planering till detaljplanering, anläggning samt drift och underhåll, är en avgörande del för att uppnå en framgångsrik strategisk VA-planering. Åtgärden som omfattar att skapa

- Å1.** Upprätta drift-, underhålls- och förnyelseplan för anläggningar samt ledningsnäten för dricks-, spill- samt dagvatten.
- Å2.** Upprätta en 12-årsplan för VA-utbyggnad, inkl planerade exploateringsområden.
- Å3.** Vid planering och projektering av VA-utbyggnadsområden utför samtidigt behovsutredning för utökning av verksamhetsområde dagvatten.
- Å4.** Bevaka hur behovet avseende vattenförsörjning och avloppshantering ser ut i VA-bevakningsområden över tid (bevaka vid planläggning i ett område).
- Å5.** Utredning behovet av kommunal VA i utpekade utredningsområden. Därefter klassa om området till någon av de andra områdestyperna.
- Å6.** Ta fram checklistor för hantering av VA-försörjningen i planprocessen.

checklistor kring detta kan med fördel samordnas med Å21 som innebär att ta fram en dagvattenplan då den också delvis omfattar dagvattenhanterings roll i den fysiska planeringen.





## 2.2 Allmän dricksvattenförsörjning

Det är viktigt att de resurser som nyttjas idag och är viktiga även i framtiden skyddas med aktuella vattenskyddsområden och tillhörande skyddsföreskrifter. Arbetet med vattenskyddsområde för Backa vattentäkt har färdigställts. Nästa steg blir att uppdatera vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter samt ansöka om vattendom för vattentäkten i Töllesjö. Därefter behöver projektering av ledningar och ombyggnad av vattenverk ske.

Dricksvattenförsörjning är en samhällskritisk funktion som behöver fungera även vid störning. Det är därför viktigt att planera för reservvattenförsörjning som kan sättas in i händelse av att ordinarie vattentäkt inte kan nyttjas.

Reservvattenförsörjning kan lösas på olika sätt. I dagsläget saknas reservvatten för Bollebygds kommun men det finns förslag på olika lösningar. Arbetet med en lösning för reservvatten utifrån de förslag som tagits fram samt nya möjligheter som tillkommer i samband med anslutning till Härrydas ledningsnät bör fortsätta.

En nödvattenplan bör tas fram för att skapa förutsättningar för att förse invånarna med nödvatten via tankar vid störning i dricksvattendistributionen. Nödvattenplanen ska innehålla beslut om prioriteringar för att de mest sårbara och samhällsviktiga verksamheterna ska få dricksvatten i ett tidigt skede. Arbetet

- Å12. Upprätta nytt vattenskyddsområde för Backa.
- Å13. Uppdatera vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Töllesjö.
- Å14. Ansöka om vattendom för Töllesjö.
- Å15. Upprätta plan för reservvattenförsörjning

med nödvattenplan är påbörjat men behöver färdigställas. Rutiner för nödlägesberedskap behöver också inarbetas och övas. Planen skall ligga som en handlingsplan till förvaltningens krisplan.

## 2.3 Allmän spillvattenförsörjning

Mängden tillskottsvatten behöver minskas för att minska belastningen på avloppsreningsverken och pumpstationerna. Detta blir extra viktigt vid





anläggande av nya överföringsledningar, för att undvika att pumpa stora mängder tillskottsvatten. Planering inför anläggning överföringsledningen Olsfors-Bollebygd (Å17) pågår.

För att bibehålla funktionen och leveranssäkerheten krävs ett kontinuerligt drift-, underhålls- och förnyelsearbete. Det därför viktigt att arbeta aktivt efter en sådan

**Å17.** Anläggning av överföringsledning Olsfors-Bollebygd

**Å18.** Arbeta systematiskt och långsiktigt med åtgärder för att minska mängden

plan (se Å1).

## 2.4 Enskild VA-försörjning

Föreslagen åtgärd kan kopplas till ställningstagandena kring enskild VA-försörjning i VA- och dagvattenpolicyn. För att uppnå kraven i Vattendirektivet krävs åtgärder för att bl.a. minska mängden näringsämnen i avloppsvattnet. En

**Å20.** Upprätta prioritering av tillsyn på enskilda avlopp

långsiktig plan för tillsyn av enskilda avlopp lägger grunden för att identifiera de områden där åtgärder behöver vidtas. I slutändan kan resultatet av detta arbete bidra till att de enskilda avloppen uppnår god funktion.

## 2.5 Dagvatten och skyfall

För att möjliggöra en hållbar dagvattenhantering behövs en långsiktig planering och ett förvaltningsöverskridande samarbete. Det finns behov av att komplettera VA- och dagvattenpolicyn med en dagvattenplan. Detta för att tydliggöra arbetsprocess och ansvarsfördelning för dagvattenhantering samt sprida information och ge stöd i det dagliga arbetet. Som tidigare nämnts kan detta med fördel kopplas ihop med Å6 då även detta arbete omfattas av utredning kring dagvattenhanterings roll i den fysiska planeringen.

Inom arbetet med vattentjänstplanen togs åtgärder fram för att säkerställa den allmänna VA-försörjningens funktion vid en skyfallshändelse. Det kan handla om åtgärder för att skapa skyfallsytor, skyfallsleder eller styrning. Kompletterande

**Å21.** Ta fram dagvattenplan

**Å22.** Starta förvaltningsövergripande arbetsgrupp för vidare arbete med genomförd översvämnings och skyfallskartering.

**Å23.** Genomföra åtgärder för att säkerställa de allmänna VA-anläggningarnas



åtgärder för specifika objekt kan också bli aktuella, exempelvis höjning av elskåp och styrskåp.

### **3 Implementering, tillämpning och uppföljning**

#### **3.1 Arbete med åtgärder**

Den strategiska VA-planeringen tydliggör grunden för hur kommunen ska kunna erbjuda sina invånare och verksamheter god service samt uppfylla kommunens skyldigheter för vatten- och avloppsförsörjning enligt gällande lagstiftning.

Den största utmaningen i övergången från planeringsarbete till implementering är att göra planen operativ. Den strategiska VA-planeringen ska ligga till grund för respektive enhets verksamhetsplanering och budgetarbete i syfte att gå från ord till handling. De åtgärder som presenteras i VA-handlingsplanen måste införlivas på ett verksamt sätt i kommunens dagliga arbete. I bilaga 1 Åtgärdslista framgår tidplan och ansvarig för att driva och finansiera åtgärden.

#### **3.2 Ansvar för uppföljning**

VA-planeringen behöver följas upp löpande och uppdateras vid behov för att kommunen ska få full utdelning av det arbete som lagts ned under planeringen och för att få ett så gott stöd som möjligt för sitt fortsatta arbete. VA-enheten i Bollebygd är ansvarig för uppföljning av det samlade VA-planarbetet. VA-chefen ansvarar för att sammankalla de enheter och förvaltningar som är berörda en gång per år för att utifrån gemensamma diskussioner genomföra revideringar av VA-handlingsplanens innehåll.





En viktig del i samarbetet kring VA-frågor är att informera övriga enheter om pågående eller utförda åtgärder enligt VA-planen samt att inhämta varandras kunskap kring åtgärdernas beröringspunkter med andra enheter. Respektive enhet inom kommunen som har ansvar för genomförandet av VA-planens åtgärder är också ansvarig för uppföljningen av dessa åtgärder.





## Bilaga 1 Åtgärdslista

Åtgärd	Pågående	2025-2029	2029-2035	Löpande	Ansvarig
<b>Övergripande</b>					
Å1. Upprätta drift-, underhålls- och förnyelse-plan för anläggningar samt ledningsnäten för dricks-, spill- samt dagvatten					VA
Å2. Upprätta en 12-årsplan för VA-utbyggnad (inkl avgränsning av verksamhetsområde inom utpekade utbyggnadsområden), inkl planerade exploateringsområden					VA
Å3. Vid planering och projektering av VA-utbyggnadsområden utför samtidigt behovsutredning för utökning av verksamhetsområde dagvatten.					VA
Å4. Bevaka hur behovet avseende vattenförsörjning och avloppshantering ser ut i VA-bevakningsområden över tid (bevaka vid planläggning i ett område).					VA
Å5. Utredning behovet av kommunal VA i utpekade utredningsområden. Därefter klassa om området till någon av de andra områdestyperna.					
Å6. Ta fram checklistor för hantering av VA-försörjningen i planprocessen.					VA
Å7. Upprätta rutin för hur och när VA-frågor hanteras i samordning med andra förvaltningar.					VA
Å8. Upprätta rutin för uppdatering och aktualisering av strategiska styrdokument.					VA
Å9. Uppdatera VA-taxan.					VA





Å10. Delta i regional samverkan kring VA-försörjning.					VA
Å11. Uppdatera information om VA-försörjning på hemsidan.					VA
<b>Allmän dricksvattenförsörjning</b>					
Å12. Upprätta beredskapsplan för Töllsjö.					VA
Å13. Uppdatera vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Töllsjö.					VA
Å14. Ansöka om vattendom för Töllsjö.					VA
Å15. Upprätta plan för reservvattenförsörjning.					VA
Å16. Upprätta nödvattenplan.					VA
<b>Allmän spillvattenförsörjning</b>					
Å17. Anläggning av överföringsledning Olsfors-Bollebygd.					VA
Å18. Arbeta systematiskt och långsiktigt med åtgärder för att minska mängden tillskottsvatten.					VA
Å19. Utred/kontrollera att slamfraktionen fortsatt hanteras långsiktigt hållbart och kretsloppsanpassat.					VA
<b>Enskild VA-försörjning</b>					
Å20. Upprätta prioritering av tillsyn på enskilda avlopp.					Miljö
<b>Dagvatten och skyfall</b>					
Å21. Ta fram dagvattenplan.					VA
Å22. Starta förvaltningsövergripande arbetsgrupp för vidare arbete med genomförd översvämnings- och skyfallskartering.					VA
Å23. Genomföra åtgärder för att säkerställa de allmänna VA-anläggningarnas funktion vid skyfall					





enligt vattentjänstplan.					
--------------------------	--	--	--	--	--

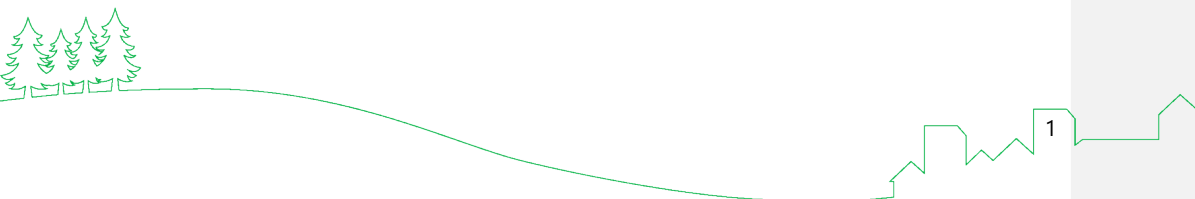




# Vattentjänstplan

## Bollebygds kommun

Granskningsversion





## Ordlista

**Allmän VA-anläggning** är en anläggning för vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna (för produktion, distribution och omhändertagande) inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns "den allmänna VA-anläggningen". En allmän VA-anläggning kan även benämnas kommunal VA-anläggning.

**Allmän VA-försörjning** avser VA-försörjning inom allmänt verksamhetsområde för VA. Allmän VA-försörjning kan även benämnas kommunal VA-försörjning.

**Avloppsvatten** är samlingsnamn för spillvatten och dagvatten från detaljplanerat område.

**Avtalsanslutning** innebär att ett eller flera hushåll är anslutna till allmänt vatten och/eller avlopp och har ett avtal som styr nyttjandet av tillhandahållna VA-tjänster. Hushåll med avtalsanslutning ligger inte inom verksamhetsområde för allmänt VA.

**Dagvatten** är ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.

**Enskild VA-anläggning** är en anläggning eller annan anordning för vatten eller avlopp som inte ingår i allmän VA-försörjning. Enskilda anläggningar kan finnas för ett hushåll, för flera hushåll tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

**Enskild VA-försörjning** avser VA-försörjning utanför allmänt verksamhetsområde för VA.

**Gemensamhetsanläggning** är en enskild VA-anläggning som inrättats för två eller flera hushåll/fastigheter gemensamt.



**Huvudman** är den som äger en VA-anläggning.

**Kommunalt VA-område** används i vattentjänstplanen som begrepp på ett område som ligger inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning och där Bollebygd kommun är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning.

**LIS-område** är en förkortning för områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Inom dessa områden kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Dessa områden pekas ofta ut i de kommunala översiktsplanerna eller tillägg till dessa.

**Recipient** är en sjö eller ett vattendrag som får motta dagvatten, bräddvatten och renat avloppsvatten.

**Spillvatten** är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).

**Statusklassning av vattenförekomster** innebär att tillståndet i vattenförekomsten bedömts utifrån kriterier och gränsvärden som fastlagts i vattendirektivet. För grundvattenförekomster bedöms kemisk och kvantitativ status (vattentillgång) och för ytvattenförekomster bedöms kemisk och ekologisk status. Målet är att vattenförekomsterna ska uppnå "god status" i samtliga avseenden.

**Tillsyn** utförs av utpekad tillsynsmyndighet. Denna ska se till att miljön inte skadas, genom att kontrollera att reglerna om miljöskydd och hälsoskydd i miljöbalken och dess förordningar följs.

**VA** är ett samlingsnamn för vatten och avlopp.

**Vattenförekomster** är mindre enheter som i princip allt vatten i Sverige, förutom det öppna havet, är indelat i. Detta görs för att kunna beskriva tillståndet i vattnet och bedöma vilka mål, miljö kvalitetsnormer, som ska gälla.

Grundvattenförekomster är grundvattenmagasin där det idag tas ut vatten till fler än 50 personer eller där det bedöms vara möjligt att ta ut mer än 10 m<sup>3</sup>/d.

Ytvattenförekomster är sjöar med en yta större än 0,5 km<sup>2</sup> eller vattendrag som har ett tillrinningsområde större än 10 km<sup>2</sup>. Vattenförekomster presenteras i den



nationella databasen VISS (VattenInformationSystem i Sverige). I databasen finns uppgifter om bland annat statusklassificeringar, miljökvalitetsnormer, riskbedömningar och bedömningar av vattenmiljöproblem.

**Verksamhetsområde** är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.

**VA-planområden** används i vattentjänstplanen som gemensamt begrepp för de områden med sammanhållen bebyggelse som identifierats i arbetet med vattentjänstplanen. VA-planområden delas in i fyra olika typer av områden enligt nedan:

- **Enskilt VA** är ett område med en sådan karaktär att godtagbart omhändertagande av avlopp och tjänligt dricksvatten kan lösas genom enskilda VA-anläggningar idag så väl som i framtiden, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.
- **VA-bevakningsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som, utifrån den information kommunen har, fungerar tillfredsställande idag. Om bebyggelsen skulle utökas eller förändras är det dock inte självklart att vatten- och avloppssituationen kommer att fungera tillfredsställande, utifrån den kunskap kommunen har om området idag.
- **VA-utredningsområde** i områden som klassas som VA-utredningsområde finns osäkra parametrar som behöver utredas vidare innan beslut kan fattas kring hur området ska kategoriseras, utifrån den kunskap kommunen har om området idag
- **VA-utbyggnadsområde** är ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har behov av en förändrad VA-struktur. Hela eller delar av VA-utbyggnadsområdet planeras att införlivas i verksamhetsområde för allmänna dricks- och/eller spillvattentjänster.



## 1 Inledning

### 1.1 Bakgrund och syfte

Den lagändring i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft 1 januari 2023 innebar bland annat att alla kommuner i Sverige ska ta fram en vattentjänstplan under 2023.

Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av Bollebygd kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen. Innehållet redovisas i 1.2 nedan. Arbetet resulterar sammanfattningsvis i att:

- identifierade VA-planområden kategoriseras som enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utredningsområde eller VA-utbyggnadsområde,
- risker för den allmänna VA-anläggningen som följd av skyfall identifieras och åtgärder föreslås,
- långsiktig planering för behov och åtgärder gällande förbättring av den allmänna VA-anläggningen tydliggörs
- undersökning genomförs om vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan

Vattentjänstplanen blir ett tillägg till kommunens VA-plan. Vattentjänstplanen ska visa hur kommunen ska förse kommuninvånarna med VA-tjänster under ett längre tidsperspektiv.

Vattentjänstplanen ska fungera som ett styrande dokument och vara en hjälp i prioritering och utveckling av nya bebyggelseområden samt befintliga områden. Planen kommer även att vara ett stöd i den översiktliga planeringen, detaljplaneringen samt bygglovsprocessen för att kunna avgöra om verksamheter och bebyggelse är lämpligt inom ett visst område.

Målgrupp för vattentjänstplanen är både kommuninvånare samt politiker och tjänstemän.



## 1.2 Innehåll

Vattentjänstplanen ska enligt lagtexten (Lagen om allmänna vattentjänster, 6b §) innehålla:

”kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall”.

### 1.2.1 *Långsiktig planering av kommunens VA-utbyggnad*

Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden (VA-utbyggnadsplan).

Ändringen i LAV innebär bland annat en ökad flexibilitet för kommunerna. Vid bedömningen gällande om det finns behov av allmänt verksamhetsområde för VA ska särskild hänsyn tas till de lokala förutsättningarna att tillgodose VA-försörjningen med en godtagbar enskild anläggning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Bedömningen i kapitel 2 tar därför hänsyn till både möjligheterna att ansluta området till allmänt VA med överföringsledning men även förutsättningarna för att lösa VA-försörjningen med enskilda anläggningar.

Ovan nämnda bedömningskrav innebär potentiellt en ökad utredningsbörda för kommunen då flera områden med enskilda lösningar behöver utredas i syfte att bestämma om de enskilda anläggningarna uppfyller lagkraven.

### 1.2.2 *Skyfall*

Vattentjänstplanen innehåller också en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall. Befintlig ytavrinningskarterering (Sweco, 2018), har använts som underlag för att studera påverkan på allmänna VA-anläggningar i Bollebygd kommun till följd av skyfall (se kapitel 3).



### *1.2.3 Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning*

Den långsiktiga planeringen av kommunens allmänna VA-försörjning ska omfatta en kortfattad beskrivning av större förändringar, till exempel en ny vattentäkt, nya verk eller planerad sammanslagning av flera försörjningsområden. Löpande planering för exempelvis förnyelse och beredskap omnämns men redovisas inte i detalj (se kapitel 4).

### *1.2.4 Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning*

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Huruvida en vattentjänstplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan avgörs genom en undersökning i enlighet med kraven i miljöbalken kapitel 6 samt miljöbedömningsförordningen.

Undersökningen gällande betydande miljöpåverkan för denna vattentjänstplan redovisas i kapitel 5.

## **1.3 Arbetssätt**

Figur 1 nedan illustrerar de processteg som ingår i arbetet att ta fram/aktualisera en vattentjänstplan. En vattentjänstplan ska enligt LAV antas av kommunfullmäktige som också, minst vart fjärde år, ska pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster (Regeringen, 2023). En viktig framgångsfaktor är att skapa en rullande process där identifierade åtgärder planeras och genomförs kontinuerligt.

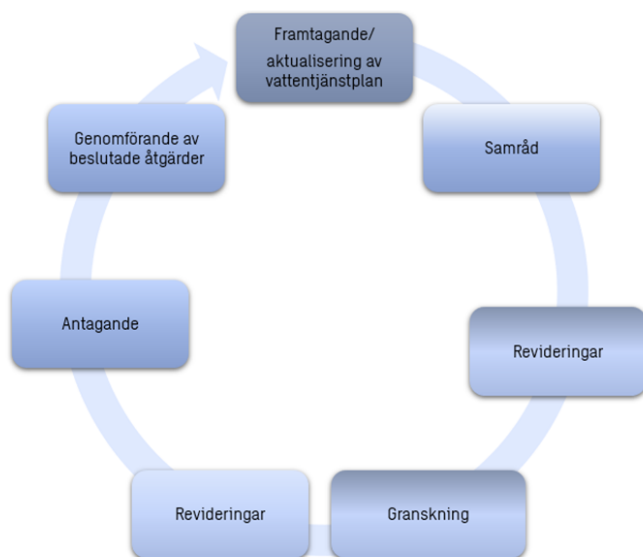
Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Huruvida en vattentjänstplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan avgörs genom en undersökning i enlighet med kraven i miljöbalken kapitel 6 samt miljöbedömningsförordningen.

Undersökningen gällande betydande miljöpåverkan för denna vattentjänstplan redovisas i kapitel 5.

Vattentjänstplanerna ska samrådats och granskas. Kommunen ska enligt 6 c § LAV på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen samt ställa ut ett



förslag till vattentjänstplan för granskning under minst 4 veckor. Hur hänsyn tas till inkomna synpunkter ska också redovisas.



Figur 1. Schematisk illustration över processen att ta fram en vattentjänstplan.

### 1.3.1 Uppdatering och revidering

Framtagandet av en vattentjänstplan ska inte ses som en engångsinsats utan som en rullande process (Figur 1). Även om planen inte är bindande ska den enligt LAV antas av kommunfullmäktige som också, minst vart fjärde år, ska pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster (Regeringen, 2023). Vattentjänstplanens tidshorisont är 12 år, vilket har bedömts som en rimlig planeringshorisont.

Eftersom syftet med vattentjänstplanen är att redovisa den långsiktiga planeringen av vattentjänster och påverkan på dessa vid skyfall behöver uppföljning och revideringar av planen ske kontinuerligt när behov av vattentjänsterna förändras samt när skyddsåtgärder mot påverkan från skyfall och översvämning vidtas och/eller behov av åtgärder omprövas (om de inte får avsedd effekt eller när ny kunskap uppkommer).



VA-huvudmannen i Bollebygd är ansvarig för uppföljning av det samlade VA-planarbetet och kommer även att ansvara för aktualisering av vattentjänstplanen.

## **1.4 Förutsättningar**

### *1.4.1 Översiktsplan*

En viktig utgångspunkt för föreliggande vattentjänstplan är kommunens översiktsplan, som vägleder beslut om mark- och vattenanvändning.

Översiktsplanen för Bollebygds kommun antogs 2021 och visar mål, strategier och riktlinjer för hur användningen av mark och vatten ska nyttjas fram till 2035. En av strategierna i översiktsplanen är att bebyggelse i första hand ska tillkomma där det finns möjlighet till allmän VA-försörjning dvs i och i anslutning till kommunens befintliga tätorter. Kommunens recipienter får inte påverkas negativt och när mark ska bebyggas ska skyfallssituationen analyseras ur ett helhetsperspektiv.

I översiktsplanen pekas även flera områden ut för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Ett par av dessa är lokaliserade i anslutning till bedömda VA-planområden, se vidare 2.4.

Kommunen har på sin hemsida länkat till gällande översiktsplan.

### *1.4.2 Befintlig strategisk VA-planering*

Befintlig VA-plan togs fram under perioden 2021 - 2022 och består av

- VA-översikt – beskrivning av nuvarande VA-försörjning i Bollebygd och redovisar framtida utmaningar och behov.
- VA-policy - målbild och tillhörande ställningstaganden för att uppnå en hållbar VA-försörjning.
- VA-handlingsplan– redovisar åtgärdsbehov för att uppnå policyns målbild och ställningstaganden (allmän dricks- och spillvattenförsörjning, dagvatten och skyfall samt enskild försörjning) samt VA-utbyggnadsplan. I VA-utbyggnadsplanen identifierades potentiella § 6-områden (LAV), så kallade VA-planområden. Denna del har, som ovan nämnts, flyttats från



handlingsplanen till denna vattentjänstplan och utvecklats i enlighet med den förändrade lagstiftningen (se kapitel 2).



## 2 VA-utbyggnad

Det är 6 § Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som reglerar kommunens skyldighet att förse ett område med allmänna vattentjänster.

Lagtexten från 6 § LAV lyder som följer:

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och

2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Enligt 6 § LAV, har kommunen ett ansvar att ordna vattentjänster (dricks- och/eller avloppsvatten) för bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang, om risk för människors hälsa eller miljön föreligger. Vid bedömningen av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Eftersom kommunens samhällsbyggnadsprocess går hand i hand med planering av VA-försörjning är det viktigt att skapa förutsättningar för ett ökat handlingsutrymme genom att i god tid identifiera potentiella § 6-områden och skapa en långsiktig plan för VA-utbyggnaden. Utan en plan för detta riskerar kommunen att ställas inför förelägganden från Länsstyrelsen enligt 51 § LAV om att inrätta allmänna vattentjänster i områden där avsikten inte varit att bygga ut allmänt VA eller där planen har varit att göra det vid ett senare tillfälle. Då



minskar kommunens kontroll över VA-taxans utveckling. En god VA-planering är därför kommunens möjlighet att påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen.

I denna del av vattentjänstplanen som handlar om VA-utbyggnad presenteras en bedömning av områden som i dag ligger utanför verksamhetsområdet för allmän VA-försörjning i Bollebygds kommun och som har eller kan komma att få ett behov av att lösa försörjningen av dricksvatten eller spillvatten i ett större sammanhang.

## **2.1 Identifiering av VA-planområden**

Fastigheter inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning tillhör allmänt VA-område. Fastigheter i mycket gles bebyggelse, utanför allmänt verksamhetsområde, tillhör enskilt VA-område. Mellan dessa två ytterligheter finns områden med tätare bebyggelse där det är enskild VA-försörjning idag.

I denna utbyggnadsdel av vattentjänstplanen identifieras områden som skulle kunna utgöra så kallade "större sammanhang". Dessa områden benämns vidare som VA-planområden. I VA-planområden kan det finnas grund för att tillämpa 6 § LAV.

Det finns otydligheter i lagen kring vad som krävs för att bebyggelse ska utgöra ett så kallat större sammanhang. I förarbetena till lagen nämns 20–30 hushåll medan rättspraxis visar att så få som 8 hushåll kan utgöra ett större sammanhang. Hur många fastigheter som behöver vara berörda är framför allt beroende av hur starkt hälsoskyddsbehovet gör sig gällande eller kan förväntas komma att göra det. Enligt praxis behövs det åtminstone en något så när samlad bebyggelse av 20–30 fastigheter som underlag för en allmän VA-anläggning. En utbyggnad av en befintlig eller planerad anläggning kan dock ske för betydligt färre fastigheter. Om bebyggelsen på en fastighet är av större omfattning så kan det minska det antal fastigheter som krävs. I praxis har till och med enstaka fastigheter i närheten av ett befintligt verksamhetsområde ansetts planmässigt och i övrigt ha ett så nära samband med bebyggelsen inom verksamhetsområdet

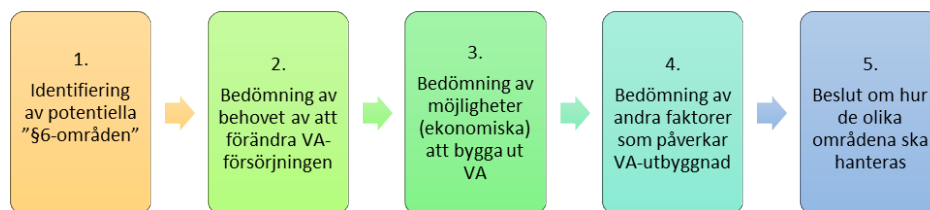


att fastigheternas VA-frågor skulle lösas i det större sammanhanget med denna bebyggelse (prop 2005/6:78 s 42).

Gällande avstånd mellan husen anger rättspraxis i ett fall att 300 meter var för långt för att utgöra del av större sammanhang medan ett annat fall visade att 150–200 m var applicerbart.

VA-planområden i Bollebygd utgörs av områden som har identifierats i en tidigare genomförd GIS-analys i samband med framtagandet av kommunens VA- och dagvattenplanen. Där identifierades bebyggelsegrupper som uppfyller följande kriterier; minst 20 hus med 200 meter eller mindre mellan husen och som ligger utanför verksamhetsområde för VA. Försörjningen av dricksvatten och omhändertagandet av spillvatten sker alltså med enskilda anläggningar i dessa områden. De enskilda anläggningarna kan vara brunnar och avloppsanläggningar för enstaka hushåll eller grupper av hushåll. Om en grupp fastigheter har gått samman och bildat en förening eller gemensamhetsanläggning för samtliga eller vissa fastigheter i området bedöms den gemensamma anläggningens kapacitet och status. Om föreningen i framtiden önskar upphöra och inte längre förvalta VA-anläggningen kan VA-huvudmannen ha ett ansvar att tillgodose områdets behov om det inte kan tillgodoses enskilt inom den egna fastigheten.

I Figur 2 beskrivs den arbetsgång som använts vid bedömning av de identifierade VA-planområden.



Figur 2 Arbetsgång för bedömning av VA-planområden.

## 2.2 Bedömning av behov och möjlighet

De områden som utgör VA-planområden bedöms med avseende på flera kriterier som tillsammans ger en bild av områdets "behov av en förändrad

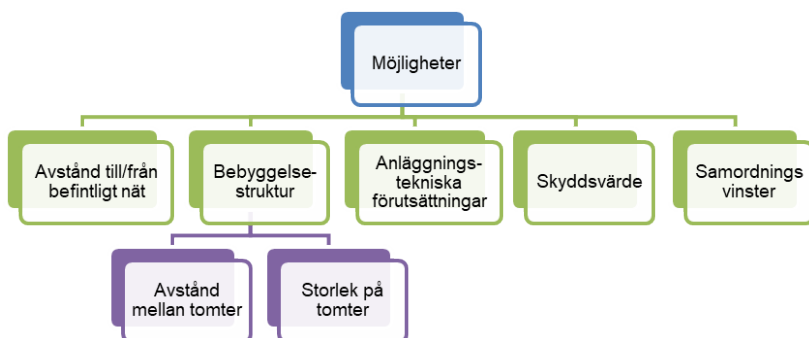


vattenförsörjning eller avloppshantering”. Detta görs för att tydligt kunna redovisa vilka områden som är mest angelägna att arbeta med. Det ger också en grund för prioritering av eventuell anslutning till allmän VA-försörjning eller andra förbättrande åtgärder. Klassningen av VA-planområdena görs utifrån en kvalitativ bedömning av olika kriterier som sedan inarbetas i en bedömningsmodell. Kriterier avseende behovet visar hur angeläget det är att ett område får en förändrad VA-försörjning, se Figur 3.



Figur 3 Kriterier vid bedömning av behov av förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering.

Kriterier avseende möjligheten indikerar hur kostsamt det är att ansluta ett område till allmän VA-försörjning genom överföringsledningar till den befintliga allmänna VA-anläggningen, se Figur 4.



Figur 4 Kriterier vid bedömning av möjligheter till förändrad vattenförsörjning eller avloppshantering.



Med utgångspunkt i VA-planområdenas behov, möjlighet och ytterligare påverkansfaktorer kategoriseras de som ett av alternativen i Figur 5. Eftersom bedömningen görs utifrån tillgängliga underlag behöver dessa uppdateras när ytterligare underlag framkommer eller då förutsättningarna förändras.

Med den möjlighet som är förknippad med VA-utbyggnad i olika områden, tillsammans med den del som utgör bedömning av behov, kan, som ovan nämnt, ett resonemang föras kring prioriteringsordning och takten för VA-utbyggnad. I det här fallet analyseras möjligheten för anslutning till allmänt VA via överföringsledning till den befintliga allmänna VA-anläggningen. Syftet med denna bedömning är inte att ta fram en kostnad för VA-anslutning av respektive område utan att visa bilden bakom kostnaden, dvs i vilka aspekter är möjligheten för VA anslutning god och var är möjligheterna mer utmanande.

För mer information om bedömningsmodellen och parametrar se bilaga 2.

### **2.3 Klassificering av VA-planområden**

Genom att följa ovan stående arbetssätt har identifierade VA-planområden bedömts och klassificerats (se Figur 5 och 2.3.1-2.3.4 nedan).

Behovet i Bollebygd har bedömts utifrån en viktning mellan de olika kriterierna samhälle, hälsa och miljö där samhälle har ansetts ha en lägre dignitet än de andra parametrarna då bebyggelsestrycket i flertalet VA-planområden är lågt. Kriterierna hälsa och miljö viktas högst då det anses ha högst dignitet i bedömningen. Viktningen mellan parametrarna har därför satts till följande: Samhälle 20%, Hälsa 40% och Miljö 40%. Vidare har fritidsboende ansetts ha en lägre påverkan och behov jämfört med permanentboende och därav har fritidsboende viktats ner till 50% medan permanentboende tilldelats vikten 100%.

Parametrarna som representerar möjlighet till utbyggnad består av:

- längd på överföring till befintligt nät
- bebyggelsestruktur i området
- anläggningstekniska förutsättningar



- samordningsvinster
- skyddsvärde

Skyddsvärde och samordningsvinster har inte tagits med i analysen och har därför viktats till 0%. Övriga parametrar har getts samma dignitet, det vill säga 25%,



Figur 5 Beskrivning av de olika kategorierna för VA-planområden

### 2.3.1 Enskilt VA-område

Ett enskilt VA-område är ett område med en sådan karaktär att godtagbart omhändertagande av avlopp och tjänligt dricksvatten kan lösas på ett godtagbart sätt genom enskilda VA-anläggningar idag så väl som i framtiden. I områden med enskilt VA är det varje fastighetsägares alternativt VA-föreningens ansvar att försörjningen av dricksvatten och rening av spillvatten fungerar tillfredsställande.

### 2.3.2 VA-bevakningsområde

Ett VA-bevakningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som, utifrån den information kommunen har, fungerar tillfredsställande idag. Om bebyggelsen skulle utökas eller förändras är det dock inte självklart att vatten- och avloppssituationen kommer att fungera tillfredsställande.



Kommunen bör därför bevaka till exempel utsläpp av spillvatten från området, antalet tillkommande bygglov eller förändring i nyttjande av bebyggelsen. När ett bevakningsområde förändras kan det klassas om till VA-utredningsområde eller VA-utbyggnadsområde.

### *2.3.3 VA-utredningsområde*

I områden som klassas som VA-utredningsområde finns osäkra parametrar som behöver utredas vidare innan beslut kan fattas kring hur området ska kategoriseras. Det kan bero på stora osäkerheter kopplat till behovet av förändrad VA-försörjning. Det kan även bero på att möjligheten till anslutning med överföringsledning är mycket låg vilket gör att alternativa lösningar behöver utredas vidare.

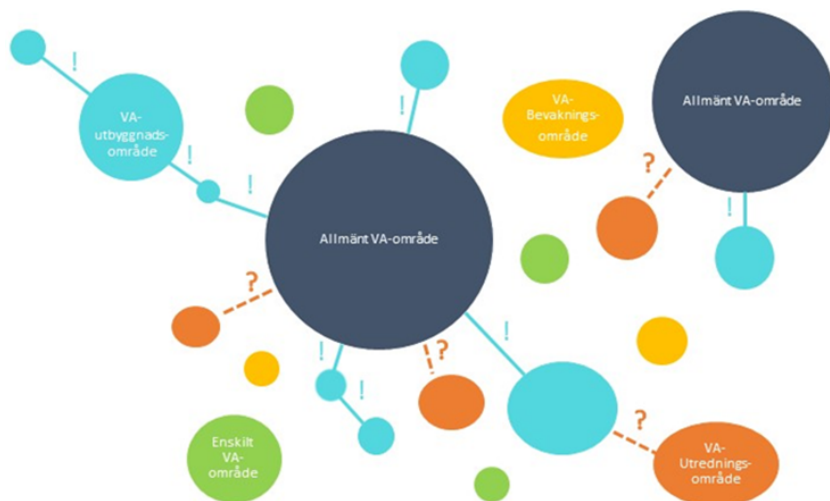
VA-utredningsområde är ett temporärt tillstånd. När utredningen är utförd klassificeras området till VA-utbyggnadsområde, VA-bevakningsområde eller enskilt VA-område. Att en utredning görs innebär inte per automatik att en allmän VA-utbyggnad blir aktuellt.

### *2.3.4 VA-utbyggnadsområde*

Ett VA-utbyggnadsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning men som har behov av en förändrad VA-struktur. Hela eller delar av VA-utbyggnadsområdet planeras att införlivas i verksamhetsområde för allmänna dricks- och spillvattentjänster.

För VA-utbyggnadsområdet bör även behovet av allmänt dagvatten utredas. Behovsutredningen ska grundas i 6 § LAV och identifiera huruvida det föreligger ett behov av allmän dagvatten-hantering ur miljö – eller hälsoperspektiv.





Figur 6 Schematisk figur över de fyra olika områdestyperna och allmänt verksamhetsområde.

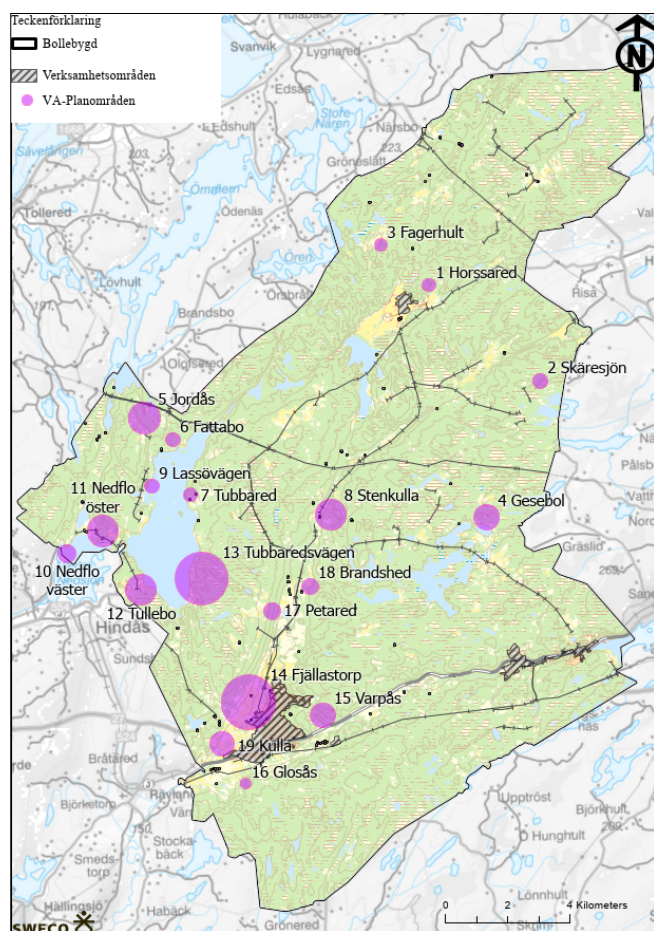
## 2.4 VA-planområden

### 2.4.1 Identifierade VA-planområden

|



Figur 7 nedan redovisas vilka VA-planområden som identifierats genom tidigare utförd GIS-analys och som utvärderats enligt arbetsgången genom urval med 20 hus eller mer med maximalt 200 meter emellan. Notera att VA-planområdets utbredning inte är likställt med eventuellt verksamhetsområdes utbredning. Vilka fastigheter som bör ingå fastställs i efterföljande behovsutredning där man går ner på fastighetsnivå.



Genom GIS-analysen beskriven i kap 2.1 har 19 VA-planområden identifierats.



*Figur 7 Identifierade VA-planområden genom genomförd GIS-analys, minst 20 hus med maximalt 200 meters avstånd. Skrafferade områden är områden där verksamhetsområde för spillvatten och dricksvatten finns i dag. Cirkarnas storlek indikerar om områdena innehåller fler eller färre antal bostadshus.*

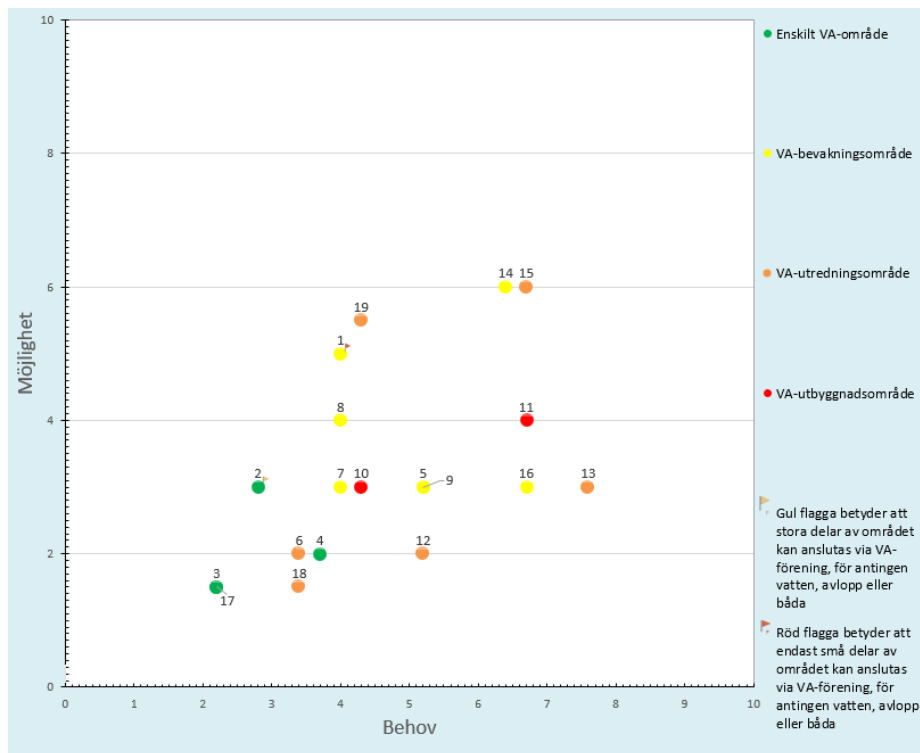
Behovet av och möjligheten till en förändrad VA-försörjning i kommunens VA-planområden sammanfattas i Figur 8 och Figur 9. Behovet har analyserats utifrån den viktning mellan behovskriterierna som beskrivs i kap 2.3.



Resultatsammanställning				
Allmänt		Behov		Möjligheter
Område nr.	Namn	Prioriteringspoäng (1-10)		Prioriteringspoäng (1-10)
1	Horssared	4,0	<div><div></div></div>	5,0 <div><div></div></div> 5
2	Skäresjön	2,8	<div><div></div></div>	3,0 <div><div></div></div> 3
3	Fagerhult	2,2	<div><div></div></div>	1,5 <div><div></div></div> 1,5
4	Gesebol	3,7	<div><div></div></div>	2,0 <div><div></div></div> 2
5	Jordås	5,2	<div><div></div></div>	3,0 <div><div></div></div> 3
6	Fattabo	3,4	<div><div></div></div>	2,0 <div><div></div></div> 2
7	Tubbared	4,0	<div><div></div></div>	3,0 <div><div></div></div> 3
8	Stenkulla	4,0	<div><div></div></div>	4,0 <div><div></div></div> 4
9	Lassövägen	5,2	<div><div></div></div>	3,0 <div><div></div></div> 3
10	Nedflo väster	4,3	<div><div></div></div>	3,0 <div><div></div></div> 3
11	Nedflo öster	6,7	<div><div></div></div>	4,0 <div><div></div></div> 4
12	Tullebo	5,2	<div><div></div></div>	2,0 <div><div></div></div> 2
13	Tubbedsvägen	7,6	<div><div></div></div>	3,0 <div><div></div></div> 3
14	Fjällastorp	6,4	<div><div></div></div>	6,0 <div><div></div></div> 6
15	Varpås	6,7	<div><div></div></div>	6,0 <div><div></div></div> 6
16	Glosås	6,7	<div><div></div></div>	3,0 <div><div></div></div> 3
17	Petared	2,2	<div><div></div></div>	1,5 <div><div></div></div> 1,5
18	Brandshed	3,4	<div><div></div></div>	1,5 <div><div></div></div> 1,5
19	Kulla	4,3	<div><div></div></div>	5,5 <div><div></div></div> 5,5

Figur 8 Bedömning av respektive områdes behov av och möjlighet till förändrad VA-försörjning.





Figur 9. Diagram som presenterar respektive områdes behov av och möjlighet till förändrad VA-försörjning. Grön markering indikerar enskilt VA-område, gul markering avser VA-bevakningsområde, orange markering avser VA-utredningsområde och röd markering avser VA-utbyggnadsområde.

Tabellerna i kapitel 2.6, 2.7, 2.8 och 2.9 redovisar resultatet av den klassning som är gjord utifrån VA-situationen i respektive område. I kapitel 2.6 redovisas de områden som klassas som enskilt VA-område, dessa presenteras med grön färg. I kapitel 2.7 redovisas VA-bevakningsområdena i gult följt av VA-utredningsområden i kapitel 2.8 i orange. Avslutningsvis i kapitel 2.9 presenteras de lokaliserade VA-utbyggnadsområdena i rött.

## 2.5 Områden med enskilt VA

Enskilt VA-område		
Nr	Namn	Kommentar



2	Skäresjön	<p>Området ligger i kommunens nordöstra del och omfattar 26 bostäder varav den största delen utgörs av permanentbostäder. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Det bedöms finnas två recipienter för området, Skäresjön och Stora Grönesjö. Ingen av dessa recipienter är klassad i VISS. ligger inte i direkt anslutning till skyddat område, kommunal badplats eller inom vattenskyddsområde. Området ligger inte heller i närheten av vattenförekomst som inte uppnår god ekologisk status p.g.a. övergödning eller anses känslig. I området finns ett mycket begränsat antal avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt då området är anslutet till en enskilt gemensam anläggning.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts. Befintlig gemensamhetsanläggning kan tillgodose områdets behov av vattentjänster.</p>
3	Fagerhult	<p>Området ligger i kommunens norra del och omfattar 21 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Recipienten för området är Lafsån som enligt VISS har måttlig ekologisk status, recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp.</p> <p>Området ligger inte i närheten av kommunal badplats eller annan skyddad recipient. I området finns en mindre</p>



		<p>andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p>
4	Gesebol	<p>Området ligger i kommunens östra del och omfattar 45 bostäder varav strax över hälften utgörs av permanentbostäder. Området angränsar till ett av Bollebygd kommuns utpekade LIS-områden. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Recipient för området är Stockasjön vilken ej klassad i VISS. Området ligger i direkt anslutning till kommunal badplats vid Stockasjön, (inom 500 meter). I området finns dock en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt. Kommunens miljöenhet har utfört tillsyn i området med tillfredställande resultat.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p> <p>Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde men bedöms vara ett område lämpat för enskilt VA.</p>
17	Petared	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 29 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Området angränsar till ett av Bollebygd kommuns utpekade LIS-områden. Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det förekommer dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan</p>



		<p>förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Det bedöms finnas två recipienter för området. Västra delen av området avrinner mot Hagasjön och resterande till Nolån. Hagasjön är inte klassad i VISS men bedöms som mindre känslig. Nolån ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp Hagasjön är inte klassad i VISS men bedöms som mindre känslig. Området ligger inte i direkt anslutning till skyddat område, kommunal badplats eller inom vattenskyddsområde. Området ligger inte heller i närheten av vattenförekomst som inte uppnår god ekologisk status p.g.a. övergödning eller anses känslig. Det finns ett fåtal nya enskilda avloppsanläggningar i området.</p> <p>Då bygg- och omvandlingstrycket i området anses lågt förväntas inte området kompletteras med ytterligare bostäder till den grad att allmänt VA förutsätts.</p>
--	--	--

Tabell 1 Områden med enskilt VA.

## 2.6 VA-bevakningsområden

VA-bevakningsområde		
Nr	Namn	Kommentar
1	Horssared	Området ligger i kommunens norra del och omfattar 23 bostäder varav samtliga utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.



		<p>I området finns en gemensamhetsanläggning för vatten och en för spillvatten som är anslutna till den allmänna anläggningen. Gemensamhetsanläggningarna omfattar 5 fastigheter. För övriga bostäder i området som inte ingår i ovan nämnda gemensamhetsanläggningar sker vattenförsörjningen och avloppshanteringens enskilt på varje fastighet.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Recipient för området är Nolån som ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger delvis inom kommande vattenskyddsområde. I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt, alternativt saknar området delvis de naturliga och/eller geografiska förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde.</p>
5	Jordås	<p>Området ligger i kommunens västra del, nära kommungränsen och omfattar 58 bostäder varav</p>

**Kommentar [HK1]:** Justerat från Utredningsområde till bevakningsområde



	<p>majoriteten utgörs av permanentbostäder. Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger strax utanför vattenskyddsområde för Nedsjöarna.</p> <p>Inom området finns flertalet små tomter vilket kan riskera dricksvattenkvaliteten då det finns risk för kontaminering via avloppsanläggning. Tillsyn genomfördes under år 2023, varpå flertalet avlopp med åtgärdsbehov lokaliserades.</p> <p>En fördjupad behovsutredning av områdets möjligheter att långsiktigt fortsätta ha en godtagbar enskild VA-försörjning genomfördes av Sweco under år 2024. Bedömningen baserades på undersökning av grundvattenkapacitet och recipientpåverkan. Därutöver gjordes en bedömning av risk för påverkan på dricksvattenbrunnar kopplat till spillvattenutsläpp.</p> <p>Utredningens resultat visade att området i stort bedöms ha förutsättningar till en långsiktigt godtagbar enskild spillvattenhantering då de allra flesta fastigheterna bedömdes kunna omhänderta spillvatten inom sin tomt utan risk för påverkan på dricksvattenbrunnar i området. Vidare bedömdes det finnas tillgång till tillräcklig mängd grundvatten för att försörja området med dricksvatten.</p> <p>Utsläpp från enskilda avlopp i stort bedöms inte heller påverka vattenkvaliteten i recipienterna negativt i någon större utsträckning och därmed riskeras inte MKN påverkas negativt.</p> <p>Enligt uppgift från kommunen finns ett visst bebyggelsetryck i området. Flertalet</p>
--	--



		<p>fastighetsregleringar har ägt rum och fler är på gång. Ovanstående bedömning bygger på nuvarande och planerad bebyggelse och exploateringsgrad. Vid en eventuell fortsatt utbyggnad av området är det lämpligt att utreda hur den fortsatta utvecklingen påverkar nuvarande VA-situation. Ett ökat antal dricksvattenbrunnar och utsläppspunkter försvårar möjligheterna till en långsiktigt hållbar enskild VA-lösning vilket kan innebära ett framtida behov av att inrätta ett kommunalt verksamhetsområde för VA.</p>
7	Tubbaröd	<p>Området ligger i kommunens västra del, anslutning till östra Nedsjön och omfattar 23 bostäder varav mestadels utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger i direkt anslutning till Tubbaröds badplats som är en kommunal badplats, (inom 500 meter) samt inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna. I området finns ett fåtal nya avloppsanläggningar.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta</p>



		kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde.
8	Stenkulla	<p>Området ligger i kommunens västra del och omfattar 56 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Området ligger inom 100 meter från Nolån som ingår i Rolfsåns avrinningsområde vilket utgör habitat för flodpärlmussla och har måttlig ekologisk status. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. I området finns en stor andel nya avloppsanläggningar.</p> <p>Enligt uppgift från kommunen finns ett bebyggelsetryck i området samt att fastighetsbildningar sker regelbundet. Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om bebyggelsestrukturen i området förändras.</p>
9	Lassövägen	<p>Området ligger i kommunens västra del, i anslutning till östra Nedsjön och omfattar 24 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p>



		<p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande.</p> <p>Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området ligger i inom t vattenskyddsområde för Nedsjöarna. I området finns en mindre andel avloppsanläggningar som påverkar miljön negativt. Området består av små tomter vilket kan innebära en förhöjd risk att avloppsanläggningar kontaminerar dricksvattnet.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver i dagsläget inte lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp. Detta kan dock ändras om påverkan på recipienten ändras eller när området omfattas av vattenskyddsområde eller om vattenkvaliteten i område förändras.</p>
14	Fjällastorp	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 100 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Bebyggelsen i området är relativt utspridd och ligger i stora delar på en rad långt samma väg.</p> <p>Under tiden denna vattentjänstplan varit ute på granskning påbörjades arbetet med avgränsning av framtida verksamhetsområde i Fjällastorp. I denna mer djupgående utredning konstaterades att de enskilda avloppsanläggningarna inte utgjorde den påverkansfaktorn på Nolån som tidigare bedöm. Den största påverkan anses utgöras av angränsande betesmark. Vid ansökan om enskilda avlopp ställs inga högre skyddsnivåer eller krav med avseende på Nolåns status.</p>

**Kommentar [HK2]:** Justerat från VA-utbyggnadsområde



		<p>I avrinningsområdet för Ballasjön lokaliserades en grupp bostäder där det kan finnas utmaningar att lösa enskilda lösningar på varje fastighet. Antalet i detta område understiger dock det antal om 20-30 bostäder som i praxis ansetts utgöra samlad bebyggelse som förutsätts för att en kommunal skyldighet föreligger att lösa VA-situationen i ett större sammanhang. Det är outrett om det finns en faktisk påverkan i detta område då status på dessa anläggningar är okända på grund av att det inte har genomförts tillsyn i området.</p> <p>Sammantaget indikerar ovanstående att 6 § LAV inte anses uppfyllt i området.</p> <p>Med hänsyn till ovanstående rekommenderas den tidigare klassningen att VA-utbyggnadsområdet Fjällastorp klassas om till VA-bevakningsområde med avseende på eventuell framtida exploatering.</p>
16	Glosås	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 16 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende.</p> <p>Bebyggelsestryck finns i området. VA-planområdet angränsar till utpekat LIS-område.</p> <p>Området är beläget 130 meter från Sörån som enligt VISS utgör habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som god.</p> <p>En fördjupad behovsutredning av områdets möjligheter till att långsiktigt fortsätta ha en godtagbar enskild VA-försörjning genomfördes av Sweco under år 2024. Bedömningen baserades på undersökning av grundvattenkapacitet och recipientpåverkan. Därutöver gjordes en bedömning av risk för påverkan på</p>

**Kommentar [HK3]:** Justerat från utredningsområde till bevakningsområde



		<p>dricksvattenbrunnar kopplat till spillvattenutsläpp.</p> <p>För att det ska finnas ett behov av allmänt VA i Glosås behöver rekvisiten i 6 § LAV vara uppfyllda. Förutom att kriteriet för samlad bebyggelse vara uppfyllt ska det finnas ett behov för människors hälsa eller miljön. Enligt rättspraxis brukar 20-30 bostadshus räknas som samlad bebyggelse. Om det finns särskilda skäl utifrån risken för människors hälsa eller miljön så kan antalet bostadshus vara lägre. Utredningen visar dock att det sannolikt inte finns några sådana särskilda skäl. Recipienten (Sörån) bedöms inte påverkas negativt av nuvarande utsläpp från de enskilda avloppen och det bedöms finnas tillräcklig tillgång till grundvatten i området för att uppfylla dricksvattenbehovet. När det gäller dricksvattenkvaliteten så finns det utifrån tillgängligt underlag inte heller några indikationer på att det föreligger en risk för människors hälsa.</p> <p>Ovanstående bedömning bygger på nuvarande och planerad bebyggelse och exploateringsgrad. Vid en eventuell fortsatt utbyggnad av området är det lämpligt att i en helhet utreda hur den fortsatta utvecklingen påverkar nuvarande VA-situation. Ett ökat antal dricksvattenbrunnar och utsläppspunkter försvårar möjligheterna till en långsiktigt hållbar enskild VA-lösning vilket kan innebära ett framtida behov av att inrätta ett kommunalt verksamhetsområde för VA.</p>
--	--	---

Tabell 2 VA-bevakningsområden.



## 2.7 VA-utredningsområden

VA-utredningsområde		
<i>Nr</i>	<i>Namn</i>	<i>Kommentar</i>
6	Fattabo	<p>Området ligger i kommunens västra del och omfattar 24 bostäder varav mestadels utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt. Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger inom primär zon för vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Inom området finns 3 nya avlopp och 5 nya tillstånd har utfärdats. Inspektion är planerad men inte utförd.</p> <p>Tillsyn av enskilda avloppsanläggningar i området genomfördes under 2023 varpå flertalet anläggningar med åtgärdsbehov lokaliserades</p> <p>Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas. Denna utredning bör ske så snart som möjligt med bakgrund av de bristfälliga avloppsanläggningarna som identifierats i området under tillsynen.</p>
12	Tullebo	<p>Området ligger i kommunens västra del, nära kommungränsen och östra Nedsjöns södra del och omfattar 55 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentboende.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i</p>



		<p>enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande.</p> <p>Uppskattningsvis ligger 1/5 del av området inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Då bedömningen görs områdesvis bedöms påverkan som stor. I området har ungefär halva bebyggelsen godkända avloppsanläggningar. Området bedöms ha ett bebyggelsetryck och ansökan om förhandsbesked inkommer till kommunen regelbundet.</p> <p>Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas. I samband med detta rekommenderas hur behovet kan tillgodoses med allmänna vattentjänster utreds och om det finns eventuella samordningsvinster.</p>
13	Tubbaretsvägen	<p>Området ligger i kommunens västra del, vid östra Nedsjöns nordöstra del. Området omfattar 96 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentboende.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Östra Nedsjön, otillfredsställande. Området ligger inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Enligt uppgift från kommunen bedöms det som svårt att lösa enskilda avloppsanläggningar på grund av risk för kontaminering av enskild vattentäkt.</p> <p>Det behöver utredas vidare hur områdets behov kan tillgodoses med allmänna vattentjänster och om det</p>



		finns eventuella samordningsvinster.
15	Varpås	<p>Området ligger i kommunens södra del och omfattar 44 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Enligt VISS kan recipienten för området, Sörån, vara habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som god. Enligt uppgift från kommunen saknar området förutsättningar för enskilda avloppsanläggningar då området är tätbebyggt med små tomter och har en svåra lutningsförhållanden. Detta medför en förhöjd risk för kontaminering av enskild vattentäkt. Uppströms området finns en gammal deponi. Kontrollprogram för provtagning finns och det finns ingen påverkan på dricksvattnet kopplat till deponin.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är beläget nära Sörån och har en potentiellt stor påverkan på denna samt att det förekommer risk för att dricksvattenkvaliteten i området kan ha allvarliga brister.</p> <p>Det behöver utredas vidare hur områdets behov kan tillgodoses med allmänna vattentjänster.</p> <p>Förutsättningarna skiljer sig mycket inom detta område, och det är avdelat via en vattendelare.</p> <p>Omfattningen av ingående fastigheter kan komma att</p>



		justeras efter utredningar i samband med projektering av området. Utredning av områdets behov bör prioriteras.
18	Brandshed	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 28 bostäder varav samtliga utgörs av permanentboende. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvalitet eller -kvantitet i området.</p> <p>Enligt VISS kan recipienten, Rolfsån, utgöra habitat för flodpärlmussla och den ekologiska statusen klassas som otillfredsställande. Enligt uppgift från kommunen finns endast ett fåtal enskilda avloppsanläggningar i området som är godkända. Inspektion av de enskilda anläggningarna är planeras utföras under år 2025. Risken för kontaminering av enskild vattentäkt bedöms dock som låg.</p> <p>Området har tidigare klassats som ett VA-bevakningsområde i VA-handlingsplanen. Statusen på de enskilda avloppen är oklar. Tillsyn av området planeras utföras under 2025 varpå området bedöms som ett VA-utredningsområde.</p>
19	Kulla	<p>Området ligger i kommunens sydvästra del och omfattar 44 bostäder varav ungefär hälften utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p>



		<p>Enligt VISS kan recipienten, Nolån, utgöra habitat för flodpärlmussla i recipienten och har måttlig ekologisk status. Kommunen har ingen kännedom om status för de enskilda avloppsanläggningarna i området.</p> <p>Statusen för de enskilda avloppsanläggningarna är i dagsläget okända. Påverkan på recipient samt status på de enskilda anläggningarna i området behöver utredas.</p>
--	--	---

Tabell 3 VA-utredningsområden.

## 2.8 VA-utbyggnadsområden

VA-utbyggnadsområde		
Nr	Namn	Kommentar
10	Nedflo Väster	<p>Området ligger i kommunens västra del, i närheten av Västra Nedsjön och omfattar 31 bostäder varav majoriteten utgörs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i enstaka fall och/eller risk för mindre kvalitetsproblem i små delar av området.</p> <p>Enligt VISS är den ekologiska statusen i recipienten för området, Västra Nedsjön, otillfredsställande. Recipienten är dock inte klassad med avseende på påverkan från enskilda avlopp. Området är beläget inom gällande vattenskyddsområde för Nedsjöarna.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är</p>

**Kommentar [HK4]:** Justerat från bevakningsområde till utbyggnadsområde



		<p>beläget inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna där enskilda spillvattenanläggningar bedöms riskera vattentäkten negativt. Anslutning till den allmänna spillvattenanläggningen bedöms ha en positiv påverkan på MKN i recipienten då näringsämnen från området skulle kunna vara en belastande faktor.</p>
11	Nedflo Öster	<p>Området ligger i kommunens västra i närheten av Västra Nedsjön och omfattar 56 bostäder varav lite över hälften utförs av permanentbostäder. Bygg- och omvandlingstrycket i området har bedömts som lågt.</p> <p>Det finns inga kända problem med dricksvattenkvantiteten i området. Det föreligger dock risk för att allvarliga kvalitetsproblem kan förekomma i små delar av området eller risk för mindre kvalitetsproblem i stora delar av området.</p> <p>Området ligger i inom 500 meter från kommunal badplats, samt inom gällande vattenskyddsområde för Nedsjöarna. Områdets recipient är Västra Nedsjön som anses vara en känslig recipient som enligt VISS har otillfredsställande ekologisk status. Kommunens miljöenhet bedömer behovet av kommunal VA-försörjning inom området som stor då området har en hög andel permanentboende och att området har en stor andel små tomter vilket medför påverkan på enskilda vattentäkter.</p> <p>Områdets vattenförsörjning och avloppshantering behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt vatten och avlopp då området är beläget inom vattenskyddsområde för Nedsjöarna där enskilda spillvattenanläggningar bedöms riskera vattentäkten negativt. Anslutning till den allmänna</p>



		<p>spillvattenanläggningen bedöms ha en positiv påverkan på MKN i recipienten då näringsämnen från området skulle kunna vara en belastande faktor.</p>
--	--	--

*Tabell 4 VA-utbyggnadsområden.*



### 3 Skyfall

Enligt lagtexten ska:

*"en vattentjänstplan innehålla en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall".*

Bedömningen ska omfatta alla allmänna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten) och avgränsas till endast skyfall och omfattar inte andra klimatrelaterade händelser. Lagtexten innehåller inte någon närmare definition av skyfall än "intensiv kortnederbörd". Därmed finns en flexibilitet för kommunen själv att bedöma vilket regn som används som utgångspunkt i åtgärdsanalysen.

#### 3.1 Generellt

Våra dagvattensystem är till för att avleda vatten genom ledningar och öppna diken. I samband med skyfall är dagvattensystemets kapacitet mycket begränsad i förhållande till regnets intensitet och volym. Det gäller även för markens infiltrationsförmåga som ofta inte räcker till för att ta emot regnmängderna. Följden blir avrinning på markytan som kan leda till översvämning. Höga flöden och/eller vattennivåer som följd av skyfall kan leda till oönskade konsekvenser för ett samhälle, en stad eller en ort och medföra att viktiga försörjningsfunktioner skadas.

Beroende på var översvämningen inträffar kan den medföra allvarliga konsekvenser för exempelvis bebyggelse, infrastruktur och samhällsviktig verksamhet (MSB, 2017). I föreliggande vattentjänstplan ligger fokus på identifiering av VA-anläggningar där risk för översvämning finns, samt vilka åtgärder som kan vidtas för att bibehålla VA-anläggningarnas funktion vid skyfall.

#### 3.2 Ytavrinningskartering

Under 2018 genomförde Sweco en kartering av instängda områden och ytliga avrinningsvägar för att belysa skyfallsrisker för tätorterna Bollebygd, Hultafor,



Olsfors och Töllsjö. Denna har i föreliggande vattentjänstplan använts som underlag för att identifiera åtgärdsbehov för den allmänna VA-anläggningen.

I ytvavrinningskarteringen definierades begreppet skyfall inte som ett regn med en viss återkomsttid eller volym utan användes i en vidare bemärkelse som ett potentiellt kraftigt/häftigt regn. Syftet med analysen var att lokalisera topografiskt instängda områden och vattnets naturliga väg över markytan, och utifrån det identifiera riskområden för översvämning orsakad av skyfall.

De instängda områden och ytliga avrinningsvägar som redovisades i karteringen byggde helt och hållet på en högupplöst digital höjdmodell. Ledningsnät, dagvattensystem och grundvatten ingick inte i analysen utan analysen beskrev ytvattnets påverkan under ett översvämningförlopp. Följande underlag användes vid karteringen:

- Lantmäteriets nationella höjdmodell: både i form av LAS-filer (Bollebygd tätort) med 1x1 m upplösning samt 2 x2 m raster nedladdat från Scalgo
- Ortofoto

För kartering och bearbetning av underlagsmaterialet användes ArcGIS version 10.3 från ESRI samt Scalgo. Båda bygger på samma principer och ger helt jämförbara resultat.

Byggnader integrerades i höjdmodellen så att avrinningen beräknades runt, och inte igenom, byggnaderna. Vid broar användes marknivån under broarna.

Genom att studera kartorna utifrån nedan listade förutsättningar fås en indikation om var sannolikheten för översvämningar är störst i samband med extrema skyfall.

- Avrinningsvägar
- Instängda områden
- Stark lutning



Resultatet av lågpunktskarteringen presenterades i kartform med avrinningsstråk och lågpunkter per tätort (se vidare Bollebygd översvämningsutredning, Sweco 2018).

### 3.3 Identifierade VA-anläggningar där risk för översvämning föreligger samt åtgärdsförslag

#### 3.3.1 Framtagande av åtgärdsförslag

Identifiering av de delar av den allmänna VA-anläggningen som bedöms kunna påverkas negativt av ett skyfall har gjorts genom en GIS-analys där skikten för den upprättade ytavrinningskarteringen har kombinerats med lager för lokalisering av kommunens VA-anläggningar (vattenverk, avloppspumpstationer, tryckstegringsstationer, dagvattendammar). Utifrån detta identifierades vilka anläggningar som är lokaliserade inom instängda områden, nedströms stärkt lutande områden eller där flera avrinningsstråk möts och som därmed ligger i riskzonen att påverkas vid skyfall.

Åtgärder för skyfallshantering kan delas in i tre kategorier, skyfallsyta, skyfallsled eller styrning, se Figur 10 nedan. Beroende på förutsättningarna i anslutning till den anläggning som påverkas kan det t.ex handla om arbete med marknivåer i syfte att styra skyfallsvattnet till en annan plats. Kompletterande åtgärder för specifika objekt kan också bli aktuella, exempelvis höjning av elskåp och styrsåp och/eller extern klimatsäkring av själva byggnaden.





Figur 10. Schematisk illustration av tänkbara skyfallsåtgärder.

### 3.3.2 Anläggningar med åtgärdsbehov

Det största åtgärdsbehovet har identifierats för en pumpstation i Bollebygds tätort. Den är lokaliserad i en stor lågpunkt där vattendjup upp till 3 meter kan bli stående kring stationen vid skyfall. Både stationens funktion men även tillgänglighet till stationen bedöms kunna påverkas i stor grad vid ett skyfall. Vid skyfall som resulterar i stora vattendjup kring stationen kan elförsörjningen brytas, beroende på vart i stationen elskåpen sitter. Vid elavbrott nödvänder stationen örenat spillvatten till recipienten. Även om stationens elförsörjning skulle klara sig anses åtkomst och drift av stationen ej vara möjligt vid en skyfallshändelse då stationen ligger i en stor lågpunkt. Åtgärder som rekommenderas på kort sikt är klimatsäkring av själva stationsbyggnaden, både externt (väggar och tak) samt internt (flytt av elektriska delar från marknivå till högre upp i anläggningen). Dock bedöms dessa åtgärder inte vara hållbara över tid. Även vägen till pumpstationen behöver vara framkomlig för att dess funktion ska kunna upprätthållas. Klimatsäkring av stationen kräver vidare utredning av ombyggnation/markjusteringar eller en flytt av stationen.

Tre av spillvattenpumpstationerna i kommunen som nödvänder till dagvattenledning saknar backventil. Vid skyfall antas dagvattenledningarna gå fulla och det finns därför risk att stationerna vid höga trycknivåer i dagvattensystemet kommer belastas av dagvatten. Pumparna är sannolikt inte dimensionerade för både spill- och dagvatten vilket ökar risken för höga nivåer i pumpstationerna med uppdämning i spillvattenledningsnätet som potentiell följd. För att skydda anläggningarna föreslås installation av backventiler på samtliga av dessa pumpstationer.

En av spillvattenpumpstationerna nödvänder med självfall till en lokal recipient (Sörån) där höga nivåer kan uppträda vid t.ex långvarig nederbörd. Detta kan leda till att nödvänder från stationen kan påverkas och att nödvänder blir svårt/omöjligt, beroende på vattennivå i recipienten. Detta bör studeras närmare.



I anslutning till ett avloppsreningsverk finns även ett antal vassbäddar för slamhantering. Centralt genom dessa passerar ett identifierat avrinningsstråk. Vid skyfall finns det därför risk att de stora vattenmängderna kan föra med sig slam direkt till recipienten. Slamhanteringen i kommunen i stort håller på att ses över och dessa bäddar planeras att tömmas och fyllas igen om inom några år. Innan detta verkställs skulle förslagsvis kortsiktiga åtgärder kunna genomföras för att minimera konsekvenserna vid ett eventuellt skyfall. Idag finns en befintlig vall som skyddar vassbäddarna från en del vatten vid extrem nederbörd. Denna skulle kunna höjas för att ge ytterligare skydd. Befintlig lågpunkt skulle då kunna utökas och vattnet ledas om förbi vassbäddarna ner till aktuell recipient.

Runt två av kommunens befintliga dagvattendammar finns det viss risk för översvämning av omgivande fastigheter vid ett skyfall. Anläggningarnas funktion bedöms dock inte påverkas då syftet även i normalfallet är att de ska magasinera en större volym vatten. Därmed är bedömningen att det inte föreligger behov för proaktiva åtgärder. Ett skyfall kan dock försämra anläggningens funktion tillfälligt genom t.ex. erosion eller igentäppning av utloppsrör, och rutiner för drift och underhåll av dammarna efter ett skyfall bör tas fram.

### **3.4 Ansvar för skyfall**

Den allmänna dagvattenanläggningen där VA-huvudmannen enligt LAV ansvarar är till för att avleda vatten genom ledningar och öppna diken. I samband med skyfall är dagvattensystemets kapacitet mycket begränsad i förhållande till regnets intensitet och volym. När dagvattensystemet är fullt innebär det i praktiken att avrinningen av regnöverskottet primärt beror av marknivån.

Vem som ansvarar för skyfall är en frågeställning som många kommuner i Sverige står inför att utreda, det finns idag inga nationella bestämmelser i frågan.

Kommunen är enligt Plan- och bygglagen (PBL) ansvarig för att bebyggelse anläggs på mark lämplig för ändamålet, och ska därmed ta hänsyn till översvämningssrisker vid planering av ny bebyggelse. Allt ansvar för översvämningssäkring ligger dock inte på kommunen utan fastighetsägare och verksamhetsutövare har ansvar att skydda sin egendom.



Kommuner är, som ovan nämnt, skyldiga att beakta översvämningsrisker både i bebyggd miljö och i planering av nya områden. Enligt Plan- och bygglagen (PBL) ska kommunen i översiktsplanen bedöma och värdera risken för skador på den bebyggda miljön till följd av översvämning. Kommunen är också skyldig att arbeta strategiskt med hur riskerna kan minska eller upphöra.

Förutom ovanstående skyldigheter gällande översiktsplanering har kommuner enligt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544), också skyldighet att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser. I dessa ska kommuner analysera vilka händelser som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

En fastighetsägare är ansvarig för att vidta förebyggande åtgärder och skydda egendomen från översvämnningar. Fastighetsägaren är enligt PBL också skyldig till att hålla tomten i vårdat skick så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen inte uppkommer.

Kommunen har således ett ansvar tillsammans med fastighetsägarna att skapa säkra vattenvägar vid skyfall.

Ett relativt vanligt sätt att betrakta ansvarsfrågan kopplat till skyfallsåtgärder för kommuner i Sverige är att:

- Åtgärder bara för att skydda VA-anläggningen genom att göra lokala lösningar så som exempelvis vallar, upphöjningar eller avskärande diken bekostas av VA-huvudmannen
- Kommunen tar ansvar för skyfallsåtgärder som är till för att säkra bebyggelse, större områden etc. Skydd av andra objekt förutom VA-anläggningen ingår därmed i kommunens ansvar.



#### **4 Långsiktig planering av den allmänna VA-försörjningen**

Vattnet i Bollebygd är en viktig resurs vilket ska respekteras när beslut ska fattas (VA- och dagvattenpolicy, 2021). Målet är att uppnå en långsiktigt hållbar och robust VA-försörjning med hänsyn till planerad samhällsutveckling, klimatförändringar etc. VA-försörjningen ska utformas, skötas och utvecklas så att människors hälsa säkerställs och påverkan på miljön minimeras.

I denna del sammanfattas och redovisas hur den allmänna VA-anläggningen som ligger inom det befintliga verksamhetsområdet för allmänt VA ska utvecklas och förbättras de kommande åren med utgångspunkt i tidigare avsnitt i denna vattentjänstplan.

Genomförandet av åtgärder sker i den takt som är möjlig i organisationen. Vidare arbete med mer exakt tidssättning av åtgärder sker parallellt och drivs av kommunens VA-enhet, vilken också ansvarar för aktualisering av vattentjänstplanen som helhet.

##### **4.1 VA-planområden**

Verksamhetsområdet för kommunalt VA omfattar Bollebygd, Olsfors, Hultafors och Töllesjö tätorter. Olsfors och Hultafors försörjs med vatten från Borås (Borås Energi och Miljö) medan vatten till Bollebygd och Töllesjö försörjs via egna grundvattenverk. Spillvattenförsörjningen sker via tre egna avloppsreningsverk. Även den framtida allmänna VA-försörjningen, inklusive planerade utbyggnadsområden avses baseras på samma övergripande system. Systemet avses därmed främst kompletteras med överföringsledningar till de utpekade utbyggnadsområdena (se 2.8). Det kan dock bli aktuellt med lokala lösningar där anläggning av överföringsledning inte är möjligt. Detta kommer att utredas närmare i kommande projekteringsarbete.

Tillståndet för Bollebygds reningsverk går egentligen ut 31 december 2025. Arbetet med ansökan om nytt tillstånd pågår. I samband med detta kommer tillräcklig kapacitet för framtida anslutningar säkerställas och eventuellt åtgärdsbehov utredas. Utredningar har genomförts kring anslutning av avloppsförsörjningen till



GRYAAB. Dock har kostnadsfördelningen varit oklar. Detta var en anledning till att kommunfullmäktige, den 6 december 2023, fattade ett inriktningsbeslut att arbeta vidare för att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi. Efterföljande arbete med anledning av detta beslut är i sin linda.

Ytterligare åtgärder för det vidare arbetet i de olika VA-planområdena redovisas nedan.

#### *4.1.1 VA-utbyggnadsområden*

- Ta fram en mer exakt tidsplan för utbyggnad av den allmänna anläggningen för att tillgodose utpekade områdens behov.
- Utreda vilka fastigheter i området som bör införlivas i verksamhetsområde för vatten och spillvatten.
- Utred behov av verksamhetsområde för dagvatten.

#### *4.1.2 VA-utredningsområden*

- Utred oklara faktorer som påverkar områdenas behov av eventuellt förändrad VA-försörjning.
- Klassa om området efter utredning av osäkra parametrar till någon av de andra områdestyperna.

#### *4.1.3 Bevakningsområden*

- Regelbundet bevaka förändringar i områdena
- Vid behov revidera klassningen av områden där en förändring sker som påverkar områdets förutsättningar till enskilda anläggningar.

#### *4.1.4 Områden med enskilt VA*

- Regelbundet utföra tillsyn på enskilda anläggningar inom dessa områden.
- Hantera inkomna vattenprov.
- Hantera eventuella rapporteringar om problem med vattenkvaliteten och vattenkvantiteten.



## 4.2 Skyfall

- Föreslagna åtgärder redovisas i kapitel 3.3.

## 4.3 Övriga åtgärder inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning

Bollebygds kommun arbetar kontinuerligt med åtgärder för att uppnå en långsiktigt hållbar allmän VA-försörjning.

Inom kommunen finns det generellt god tillgång på vatten. I den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götaland pekas flera dricksvattenresurser (helt eller delvis inom Bollebygds kommun) ut som kommunalt viktiga, en grundvattenresurs (Bollebygd Norra) och tre ytvattenresurser (Östra respektive Västra Nedsjön samt Ömmern). De regionalt viktiga dricksvattenresurserna är sådana som kan vara av mellankommunalt intresse. De kräver därför samordnad förvaltning över kommungränser. För att uppnå en robust dricksvattenförsörjning är det viktigt att säkerställa ett gott skydd för utpekade vattenresurser.

Eftersom dricksvattenförsörjning är en samhällskritisk funktion behöver den fungera även vid störning. Det är därför viktigt att planera för reservvattenförsörjning som kan sättas in i händelse av att ordinarie vattentäkt inte kan nyttjas. I dagsläget saknas reservvatten för Bollebygds kommun men arbetet för att hitta en lämplig lösning pågår kontinuerligt. En förstudie har gjorts gällande reservvattenförsörjning från Borås via överföringsledning mellan Olsfors och Bollebygd. Förstudiens resultat talade för denna lösning. Borås har möjlighet att förse Bollebygds kommun med en stor del av det behov som finns, dock inte hela det ordinarie behovet. Dock bedöms inte ytterligare reservalternativ behöva utredas i nuläget. Överföringsledningen avses byggas i etapper med anledning av anläggningstekniska förutsättningar samt efterföljande höga kostnader.

Det finns behov av investeringar i det allmänna ledningsnätet, bl.a för att minska tillskottsvatten i avloppssystemet respektive utläckage från drickvattensystemet. Sådana åtgärder genomförs kontinuerligt, men det finns behov av att ta fram en drift-, underhålls- och förnyelseplan för att skapa ytterligare långsiktighet i detta arbete.



## **5 Bedömning av betydande miljöpåverkan**

En undersökning gällande betydande miljöpåverkan har genomförts i enlighet med 6 kap. 6 § första stycket 1 miljöbalken. Genomförandet av vattentjänstplanen för Bollebygds kommun kan utifrån denna inte antas medföra en betydande miljöpåverkan eftersom planens innehåll inte anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen (jfr 2 § 2 p miljöbedömningsförordningen). Planen anger inte heller förutsättningar för att bedriva verksamheter och åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön så att en betydande miljöpåverkan kan antas (jfr 4 § miljöbedömningsförordningen). Vid bedömningen har de kriterier som anges i 5 § miljöbedömningsförordningen beaktats.



## Referenser

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. (u.d.).

MSB. (2017). *Vägledning för skyfallskartering*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Regeringen. (01 2023). *Lag om allmänna vattentjänster*. Hämtat från [https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006412-om-allmanna-vattentjanster\\_sfs-2006-412](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006412-om-allmanna-vattentjanster_sfs-2006-412)

Svenskt vatten. (01 2023). *M152 Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan-Komplettering av VA-plan*.



## 9. Indexreglering av renhållningstaxa 2025

### TSN2024/150



Dnr :TSN2024/150-1

Teknik- och serviceförvaltningen

Markus Lilleberg | Park-/avfallschef  
| markus.lilleberg@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

## **Indexreglering av renhållningstaxa 2025**

### **Förslag till beslut**

Teknik- och servicenämnden beslutar att, enligt uppdrag från kommunfullmäktige, indexjustera renhållningstaxan med 1,6%. De nya indexerade avgiftsbeloppen (fasta samt timavgifter) träder i kraft 1 januari 2025 och ersätter samtidigt tidigare avgiftsbelopp i antagen taxa § 174 SBN2023/182, 2023-12-11

### **Ärendet**

Renhållningstaxan ska täcka verksamhetens kostnader och verksamheten ska över tid gå plus minus noll.

Kommunfullmäktige gav, genom beslut om ny renhållningstaxa, teknik- och servicenämnden i uppdrag att för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att justera avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med konsumentprisindex. Av beslutet framgår att basindex KPI utgörs av gällande indexnivå oktober 2022 (basmånad). Taxan kommer därav att höjas med 1,6 % enligt gällande indexnivå oktober 2024.

Nya belopp kommer att avrundas till hela kronor.

Indexeringen av taxan innebär tex att Taxa 1 (hämtning varje vecka) av ett hushållsavfallskärl på 240 liter innebär en prisökning med 107 kr/år för ett hushåll. Taxa 2 (hämtning varannan vecka) av ett hushållsavfallskärl på 240 liter innebär en prisökning med 82 kr/år för ett hushåll.



**Ekonomiska förutsättningar**

Kommunfullmäktige ger teknik- och servicenämnden i uppdrag att för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att justera avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med konsumentprisindex. Avgifterna justeras årligen från och med 1 januari 2024 enligt detta index, Basindex KPI utgörs av gällande indexnivå oktober 2022 (basår). Trots att renhållningsverksamheten gjort ett bra resultat 2024 står vi inför stora utmaningar framöver när vi inför ett nytt insamlingssystem 2026 och det skall investeras i nya 4-facks kärl.

**Barnkonsekvensanalys**

Förslag till beslut bedöms inte påverka barn och/eller unga negativt.

**Beslutsunderlag**

- Indexreglering av renhållningstaxa 2025, tjänsteskrivelse, TSN2024/150
- Revidering av renhållningstaxa i Bollebygds kommun, KF § 161 KS2021/275, 2022-12-07

**Skickas till**

Park-/avfallschef

Ekonomiavdelningen



BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Ulf Krüger

Förvaltningschef

Markus Lilleberg

Park-/avfallschef



10. Initiativärende (S) kring informationsskylt  
vid den nya gångvägen i Erikstorp  
TSN2024/128





Dnr :TSN2024/128-3

Teknik- och serviceförvaltningen

Markus Lilleberg | Park-/avfallschef

| markus.lilleberg@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

## **Svar på Initiativärende (S) kring informationsskylt vid den nya gångvägen i Erikstorp**

### **Förslag till beslut**

Initiativärendet är besvarat i och med svar från förvaltningen.

### **Ärendet**

Initiativärendet lyder: Den nya gångvägen i Erikstorp har blivit mycket omtyckt av allmänheten och används flitigt av invånarna i Bollebygd. Området har mycket historia med bland annat det gamla ålderdomshemmet och tvätteriet som låg där. Ett förslag är att man gör en informationsskylt i början av gångvägen där stenen från den gamla trappan ligger.

### **Bedömning**

Teknik- och serviceförvaltningen anser att förslaget är bra och skylt är redan uppsatt.

### **Barnkonsekvensanalys**

Beslut i ärendet bedöms inte påverka barn och unga negativt.

### **Skickas till**

Förslagsställaren, park- och avfallsenheten



BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Ulf Krüger

Förvaltningschef

Markus Lilleberg

Park-/avfallschef





§60

TSN2024/128

## Initiativärende (S) kring informationsskylt vid den nya gångvägen i Erikstorp

### Beslut

Teknik- och servicenämnden beslutar att initiativärendet får väckas. Initiativärendet bifalls.

Teknik- och servicenämnden ger förvaltningen i uppdrag att sätta upp en informationsskylt vid den nya gångvägen i Erikstorp.

### Ärendet

Ett initiativärende kring informationsskylt vid den nya gångvägen i Erikstorp, väcks av Emma Isfeldt (S). Initiativärenden lyder: Den nya gångvägen i Erikstorp har blivit mycket omtyckt av allmänheten och används flitigt av invånarna i Bollebygd. Detta område har mycket historia med bland annat det gamla ålderdomshemmet och tvätteriet som låg där. Ett förslag är att man gör en informationsskylt i början av gångvägen där stenen från den gamla trappan ligger.

### Förslag till beslut

#### Beslutsgång

Ordförande frågar först om initiativärende får väckas eller inte och finner att teknik- och servicenämnden beslutar att det får väckas. Därefter frågar ordförande om teknik- och servicenämnden bifaller eller avslår initiativärendet och finner att teknik- och servicenämnden bifaller ärendet. Därefter frågar ordförande om teknik- och servicenämnden ger förvaltningen i uppdrag att sätta upp en informationsskylt vid den nya gångvägen i Erikstorp och finner att så sker.

### Beslutsunderlag

- Initiativärende (S) kring informationsskylt vid den nya gångvägen i Erikstorp

### Paragrafen är justerad



Initiativärende 24-06-26

Den nya gångvägen i Erikstorp har blivit mycket omtyckt av allmänheten och används flitigt av invånarna i Bollebygd. Detta område har mycket historia med bland annat det gamla ålderdomshemmet och tvätteriet som låg där.

Ett förslag är att man gör en informationsskylt i början av gångvägen där stenen från den gamla trappan ligger.

Emma Isfeldt (S)



11. Medborgarförslag angående tillgång till  
återvinningsstation i Alingsås kommun  
TSN2024/148



Dnr :TSN2024/148-3

Teknik- och serviceförvaltningen

Markus Lilleberg | Park-/avfallschef  
| markus.lilleberg@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

## **Svar på inkommit medborgarförslag: Medborgarförslag angående tillgång till återvinningsstation i Alingsås kommun**

### **Förslag till beslut**

I Bollebygds kommuner finns det fastigheter mycket nära kommungränsen där det är avsevärt mycket närmare till grannkommunens återvinningscentral att lämna avfallet på. För ökat samarbete över kommungränserna med miljön i fokus föreslår teknik- och servicenämnden att boende i Töllsjö ges möjlighet att lämna sitt avfall på Alingsås ÅVC.

### **Ärendet**

Bo Andersson föreslår i medborgarförslag inkommit 2024-07-03 att Bollebygdsbor ska ha tillgång till återvinningsstationer i Alingsås kommun.

### **Ekonomiska förutsättningar**

Ekonomiskt uppskattas detta inte bli en stor kostnad för Bollebygds kommun.

### **Bedömning**

Bedömningen är att det kommer leda till ökad inlämning av grov- och farligt avfall samt till nöjdare kommuninvånare.

### **Barnkonsekvensanalys**

Beslutet påverkar inte barn eller unga negativt.



**Beslutsunderlag****Skickas till**

Teknik- och servicenämnden

Park- och avfallschef

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Ulf Krüger

Förvaltningschef

Markus Lilleberg

Park-/avfallschef





§78

KS2024/194

## Inkommet medborgarförslag: Medborgarförslag angående tillgång till återvinningsstation i Alingsås kommun

### Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar medborgarförslaget till teknik- och servicenämnden för handläggning och beslut.

### Ärendet

Bo Andersson föreslår i medborgarförslag inkommet 2024-07-03 att Bollebygdsbor ska ha tillgång till återvinningsstationer i Alingsås kommun.

### Beslutsunderlag

- Medborgarförslag angående tillgång till återvinningsstation i Alingsås kommun\_Bortredigerad

### Skickas till

Teknik- och servicenämnden

### Paragrafen är justerad



**Här skriver du rubriken på ditt medborgarförslag**

återvinningsstation

---

**Här beskriver du ditt medborgarförslag**

tillgång till återvinningsstation i alingsås kommun

---

**Här motiverar du varför kommunen ska genomföra ditt förslag**

vi som bor i Töllsjö och särskilt vi som bor norr om Töllsjö tätort har väldigt sällan eller aldrig ärenden till Bollebygd för de flesta har Alingsås som tätort vilket innebär att vi får köra många mil extra för att använda återvinningsstationen vilket inte är bra i miljösynpunkt vad jag har förstått får boende i rävlunda använda återvinningsstationen i Bollebygd så då borde det fungera att vi använder stationen i Alingsås Mvh Bo Andersson

---

**Dina kontaktuppgifter**

Förnamn	Bo
Efternamn	Andersson
E-post	spjuthult@gmail.com
Telefon	0706052774
Adress	Spjuthult 25
Postnummer	51794
Ort	Töllsjö

---



## 12. Samverkansavtal ÅVC Bollebygd Borås TSN2024/151



Dnr :TSN2024/151-1

Teknik- och serviceförvaltningen

Markus Lilleberg | Park-/avfallschef

| markus.lilleberg@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

## Samverkansavtal ÅVC Bollebygd Borås

### Förslag till beslut

För ökat samarbete över kommungränserna med miljön i fokus föreslår teknik- och servicenämnden att boende i Borås och Bollebygds kommun ges möjlighet att lämna sitt avfall på respektive kommuns ÅVC.

### Ärendet

I Bollebygd och angränsande kommuner finns det fastigheter mycket nära kommungränsen där det är avsevärt mycket närmare till angränsande kommuns återvinningscentral att lämna avfallet på. För ökat samarbete med kunden och miljön i fokus har Borås Energi Och Miljö AB och Bollebygds kommun diskuterat att erbjuda möjligheten för invånarna i Borås och Bollebygds kommun att besöka återvinningscentral i respektive kommun.

### Ekonomiska förutsättningar

Ekonomiskt uppskattas detta inte bli en kostnad utan i stället en mindre intäkt för Bollebygds kommun. Detta grundas på att kommuninvånarna i Bollebygd har mycket närmare till Råssa ÅVC än till ÅVC i Borås och att det uteslutande kommer att nyttjas av boende i Borås kommun.

### Bedömning

Bedömningen är att det kommer leda till ökad inlämning av grov- och farligt avfall, minskade transporter samt till nöjdare kommuninvånare.



**Barnkonsekvensanalys**

Beslutet påverkar inte barn eller unga negativt.

**Beslutsunderlag****Skickas till**

Teknik- och servicenämnden

Park- och avfallschef

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Ulf Krüger

Förvaltningschef

Markus Lilleberg

Park-/avfallschef



## 13. Uppföljningsrapport oktober, teknik- och servicenämnden TSN2024/160



Dnr :TSN2024/160-2

Teknik- och serviceförvaltningen

Hannes Wallberg | Ekonom &amp; Utvecklingsledare

0734-64 70 39 | hannes.wallberg@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

## Uppföljningsrapport oktober, teknik- och servicenämnden

### Förslag till beslut

Teknik- och servicenämnden godkänner uppföljningsrapporten per oktober 2024.

### Ärendet

Enligt kommunfullmäktiges beslut i februari 2016 ska en uppföljningsrapport redovisas per februari, april och oktober. Denna rapport är teknik- och servicenämndens del i den kommunövergripande rapporten. Rapporten innehåller en ekonomisk sammanställning och årsprognos.

### Ekonomiska förutsättningar

Prognosen för nämndens resultat är oförändrad mot uppföljningsrapporten som gjordes i september. Resultatet för 2024 bedöms landa på -0,9 mnkr.

### Beslutsunderlag

TSN2024/160 Uppföljningsrapport oktober 2024 – Teknik- och servicenämnden, Rapport.

### Skickas till

Kommunstyrelsen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen



Ulf Krüger

Hannes Wallberg

Förvaltningschef

Ekonom &amp; Utvecklingsledare





**Gäller för:**

**Dokumentansvarig:** Ekonom &  
Utvecklingsledare

Dnr : **TSN2024/160-1**

## Uppföljningsrapport oktober, teknik- och servicenämnden



# Drift

	Jan-okt 2024			Jan-okt 2023	Helår 2024			Helår 2023
Ansvar	Utfall	Budget	Avvikelse	ack. period fg. år	Prognos utfall	Budget	Prognos Avvikelse	Fg. år helår
Teknik och servicenämndens	-0,3	-0,5	0,2	-0,7	-0,4	-0,7	0,2	-1,0
Teknik och service förvaltning	-5,4	-6,1	0,6	-7,7	-6,8	-7,5	0,7	-9,8
Fastighetschef	1,0	0,3	0,7	-1,0	-0,1	-0,1	0,0	-5,7
Teknisk chef va/gata	-9,3	-7,5	-1,8	-5,6	-12,0	-9,3	-2,7	-9,2
Teknisk chef rh/park	-4,6	-5,2	0,5	-4,6	-6,1	-6,3	0,2	-5,5
Åsastugorna	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokalvård	0,4	0,1	0,3	-0,2	0,2	0,0	0,2	-0,2
Måltid/kost	1,0	0,2	0,8	0,1	0,5	0,0	0,5	0,1
<b>Summa</b>	<b>-17,3</b>	<b>-18,6</b>	<b>1,3</b>	<b>-20,1</b>	<b>-24,7</b>	<b>-23,8</b>	<b>-0,9</b>	<b>-31,2</b>

*Belopp i mnkr.*

*Avrundningar förekommer i tabellen.*

Nämndens prognostiserade resultat är oförändrat sedan den senaste uppföljningsrapporten i september. Enheterna följer den framtagna åtgärdsplanen och tar ansvar för det gemensamma resultatet. Avvikelsen för perioden är god, men de förväntade kostnaderna i november och december är höga (till exempel energiförbrukning och vinterväghållning), vilket är den främsta anledningen till att prognosen inte justeras upp.



# Investeringar

Investeringar	Budget	Utfall	Prognos helår	Avvikelse
Reinvesteringar fastighet	-10,0	-9,1	-9,9	0,1
Renovering idrottshall (LRP)	-13,7	-8,1	-9,0	4,7
Ombyggnad Råssa (LRP)	-5,6	-5,6	-5,6	0,0
Laddstolpar	-0,8	0,1	0,0	0,8
GC-vägar	-1,5	-1,4	-1,5	0,0
Reinvesteringar gata	-1,5	-1,1	-1,5	0,0
Lekplatser	-1,0	-0,8	-1,0	0,0
Reinvesteringar park	-0,5	0,0	0,0	0,5
Beachhandbollsplan	-1,0	-0,9	-0,9	0,1
Serveringsdiskar måltid	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Stig erikstorpsbäcken	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
<b>Summa skattefinansierad verksamhet</b>	<b>-35,7</b>	<b>-27,3</b>	<b>-29,8</b>	<b>5,9</b>
Reinvesteringar VA	-8	-2,4	-4,8	3,2
Uppgradering vattenverk Tölvsjö	-1	0	-1	0
Rollpack	-0,4	0	0	0,4
Inpassersystem ÅVC	0	-0,4	-0,4	-0,4
Servicebyggnad Åsastugorna	-5,6	-0,8	-1	4,6
<b>Summa avgiftsfinansierad verksamhet</b>	<b>-15</b>	<b>-3,6</b>	<b>-7,2</b>	<b>7,8</b>
<b>Totalsumma investeringar</b>	<b>-50,7</b>	<b>-30,7</b>	<b>-37,0</b>	<b>13,7</b>

Belopp i mnkr.

Avrundningar förekommer i tabellen.

Prognosen för investeringarna är något förändrat mot senaste uppföljningsrapporten. Nämnden fattade till exempel beslut om att omfördela investeringsmedel från parkenhetens reinvesteringarbudget till förmån för serveringsdiskar för måltidsenheten (TSN2024/139).

Stigen, som anlagts i anslutning till erikstorpsbäcken, har bokats om från drift till investering.

Laddstolpar har inte satts upp i den takt som budgeterats för, men fastighetsenheten har satt upp några stolpar under året, och fortsätter i takt med att eldrivna fordon



köps in av verksamheterna. Utfallet är positivt då vi fått bidrag för tidigare års uppsatta stolpar.

VA/gatuenheten når inte upp till den budgeterade reinvesteringstakten. Den främsta förklaringen är personalbrist vilket lett till svårigheter att investera i linje med den budgeterade takten.

Renhållning köper inte in en ytterligare rullkomprimator då kostnaden för installation av nytt inpassagesystem till återvinningscentralen blev högre än förväntat.

Arbetet fortgår med servicebyggnaden på Åsastugornas camping och är beräknat att färdigställas under 2025.



## 14. Fastställande av teknik- och servicenämndens delegationsordning 2024 TSN2024/1



Dnr :TSN2024/1-9

Teknik- och serviceförvaltningen

Diana Wallin | Nämndsekreterare

0734-647109 | diana.wallin@bollebygd.se

Teknik- och servicenämnden

## **Fastställande av teknik- och servicenämndens reviderade delegationsordning 2024**

### **Förslag till beslut**

Teknik- och servicenämnden beslutar att fastställa reviderad delegationsordning- och föreskrifter i enlighet med upprättat förslag.

### **Ärendet**

Teknik- och servicenämnden har att årligen eller vid behov revidera delegationsordning och -föreskrifter. Teknik- och serviceförvaltningen har tagit fram ett förslag, som utgår från teknik- och servicenämndens fastställda delegeringsordning, 2024-05-15, § 39.

Följande förändringar från gällande delegationsordning har gjorts i förslaget: uppdaterad författning, Avfallsförordning (2020:614). I kapitel 1, under rubriken Ekonomiärenden upphandling, meningen "Avropsanmälan till inköpscentraler är verkställighet" har tagits bort. Avropsanmälan görs av upphandlingsenheten i kommunstyrelsens delegationsordning.

Delegationspunkter 1.19 och 3.1 har följande delegat och beloppsgränser lagts till som förslag i teknik- och servicenämndens delegationsordning:

- 1.19 Enhetschef (EC) upp till 200 000 kr, förvaltningschef (FC) upp till 300 000 kr
- 3.1 Förvaltningschef (FC) ersätter verksamhetschef (VC)



**Bedömning**

Förvaltningen bedömer att föreslagna förändringar behöver göras för att passa förvaltningens behov och för att kunna upprätthålla en effektiv och rättssäker beslutsprocess.

**Barnkonsekvensanalys**

Beslut i ärendet bedöms inte påverka barn och unga negativt.

**Beslutsunderlag**

Nu gällande delegationsordning TSN2024/1–8

Förslag på reviderad delegationsordning 2024 TSN2024/1–10

**Skickas till**

Nämndsekreterare

BOLLEBYGDS KOMMUN

Teknik- och serviceförvaltningen

Ulf Krüger

Förvaltningschef

Diana Wallin

Nämndsekreterare





**Fastställt:** TSN 2024-05-15, § 39

**Gäller för:** Teknik- och servicenämnden

**Dokumentansvarig:** Nämndsekreterare

**Dnr:** TSN2024/1-6

## **Teknik- och servicenämndens delegationsföreskrifter och delegationsordning**



## Delegationsföreskrifter

### *Delegation och delegationsförteckning*

Enligt kommunallagen kan en nämnd överföra sin beslutanderätt till en delegat. Delegering får ske till presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare eller till en anställd, att på nämndens vägnar besluta i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden. Delegering får också göras till anställd i annan kommun eller region som utför arbete för nämndens räkning inom ramen för avtalssamverkan. Dessa bestämmelser finns i kommunallagens 6 kap 37-40 § § , 7 kap 5-8 § § samt 9 kap. 37 § .

Med delegationsförteckning avses en förteckning över de ärenden nämnden har delegerat.

### *Vad kan inte delegeras?*

Beslutanderätten får inte delegeras i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

### *Delegationsbeslut*

Genom delegering flyttas beslutanderätten från nämnden till delegaten. Delegaten träder helt i nämndens ställe och beslutar i nämndens namn. Nämnden kan inte ändra beslutet.

Nämnden kan återkalla den givna beslutanderätten. Det kan göras generellt för en viss grupp av ärenden, för en viss delegat eller för ett visst ärende. Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Det bör dock endast ske i ärenden som nämnden bedömer vara av principiell art.



Om delegaten finner att ett ärende inom delegeringsuppdraget är av större vikt eller av principiell betydelse ska ärendet hänskjutas till nämnden för avgörande.<sup>1</sup>

#### *Anmälan av delegationsbeslut*

Nämnden ska själv besluta i vilken utsträckning de beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden eller förvaltningschefen ska anmälas till nämnden.

Beslut som fattats i enlighet med 6 kap. 39 § kommunallagen, samt beslut som får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap. kommunallagen (laglighetsprövning) ska alltid anmälas till nämnden vid nästa sammanträde. Om beslut enligt andra stycket ovan inte anmäls måste de protokollföras särskilt (6 kap. 40 § KL).

---

<sup>1</sup> Även ärenden som inte är av principiell betydelse kan alltid hänskjutas till nämnd om delegaten så finner lämpligt.



Delegationsbeslut och beslutsförteckningar anmäls till nämnden i kommunens diariesystem Platina, enligt separat rutin.

Om delegaten finner att ett beslut kan vara av omedelbart intresse för nämnden eller om det föreligger andra skäl ska beslutet alltid anmälas särskilt.

### *Vidaredelegering*

Förvaltningschefen får vidaredelegera ärenden till underställd anställd. Nämnden ska ha vetskap om vem som har fått beslutanderätten. Beslut som fattas efter vidaredelegering anmäls till förvaltningschefen och nämnden. Vidaredelegerad beslutanderätt kan återkallas av såväl förvaltningschefen som nämnden (7 kap. 5-6 § § KL).

Vidaredelegering kan också göras till anställd i annan kommun eller region som utför arbete för nämndens räkning inom ramen för avtalssamverkan (9 kap. 37 § KL).

### *Ersättare för delegat*

Vid förfall<sup>2</sup> för delegat övertas delegatens beslutanderätt:

- i första hand av den som förordnats som vikarie på delegatens tjänst.
- i andra hand av delegatens närmaste chef.

Ärenden delegerade till ordföranden handläggs vid förhinder för denne av vice ordföranden. Vid förfall för förvaltningschefen övertas beslutanderätten:

- av tillförordnad chef.

Vid förfall i samtliga led eller vid jävssituation övertas beslutanderätten av nämndens ordförande.

Vid presidiets förfall återgår beslutanderätten till teknik- och servicenämnden.

### *Jäv*

Delegat får inte fatta beslut i ärenden, där delegaten är jävig. I en



jävssituation ska ärendet överlämnas till närmaste chef som då övertar delegatens beslutanderätt i ärendet.

---

2 Förfall: Frånvaro från tjänst på grund av t.ex. sjukdom, semester, tjänstledighet, längre tjänsteresa eller liknande.



### *Verkställighet*

Delegering innebär att självständig beslutanderätt förs över från nämnden till delegaten. Föreligger ingen självständig beslutanderätt talar man om ren verkställighet. I sådana ärenden saknas utrymme för självständiga bedömningar. Ofta är frågorna redan reglerade i lag eller avtal, och det är uppenbart att endast ett visst beslut får fattas. Det kan t ex handla om tillämpning av en kommunal taxa. Att exempelvis skicka ut fakturor är ren verkställighet och därför inget delegationsbeslut.

Verkställighetsbeslut ska inte anmälas till nämnden.

### *Undertecknande av handlingar*

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet.

Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av förvaltningschef. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

Handlingar som delges nämnden får enligt nämndens reglemente undertecknas av ordförande och förvaltningschef. Rätten att underteckna delgivningar lämnas härigenom även till enhetschef inom respektive verksamhetsområde.

### *Överklagan*

#### *Förvaltningsbesvär*

Förvaltningsbesvär kan anföras över delegationsbeslut som grundar sig på specialförfattningar med särskilda regler om hur beslut överklagas. Vid förvaltningsbesvär prövas både lagligheten och lämpligheten av det överklagande delegationsbeslutet. Domstol kan vid förvaltningsbesvär fatta ett nytt beslut.

Förvaltningsbesvär kan endast anföras av den som personligen berörs av delegationsbeslutet.

Om delegationsbeslutet kan överklagas med förvaltningsbesvär ska en överklagandehänvisning bifogas beslutet.



Vid förvaltningsbesvär ska skrivelsen med överklagandet ges in till den myndighet som meddelat beslutet. Den ska ha inkommit till myndigheten inom tre (3) veckor från den dag då klagande fick del av beslutet. Den myndighet som meddelat beslutet prövar om överklagandet har inkommit i rätt tid.

Myndigheten (delegaten) ska ompröva beslutet om det är uppenbart oriktigt och om det snabbt och enkelt kan ändras och ändringen kan ske utan nackdel för part.

Överklagandet, tillsammans med alla handlingar i ärendet, lämnas sedan till den myndighet som ska pröva överklagandet, även i de fall beslutet omprövats.

Av delegationsordningen framgår vilka beslut som överklagas genom förvaltningsbesvär samt till vilken instans man överklagar.

#### *Laglighetsprövning*

Laglighetsprövning (kommunalbesvär) kan endast anföras av den som är kommunmedlem, d.v.s. folkbokförd, äger fast egendom i kommunen eller är taxerad till kommunalskatt där.



Domstolen prövar endast beslutets laglighet och inte lämplighet.

Tiden för överklagande räknas från den tidpunkt då justeringen av protokollet, från det sammanträde vid vilket delegationsbeslutet anmäldes, tillkännages på kommunens anslagstavla.

Om delegationsbeslutet tagits in i särskilt protokoll räknas tiden för överklagande från den tidpunkt då justeringen av detta protokoll tillkännages på kommunens anslagstavla.

### *Revidering*

Delegationsordningen ska revideras årligen eller vid behov.



# Delegationsordning

## *Förkortningar delegater*

TSN	Teknik- och servicenämnden
TSNo	Teknik- och servicenämndens ordförande
TSN presidie	Teknik- och servicenämndens presidie
FC	Förvaltningschef
EC	Enhetschef
FaC	Fastighetschef
VAGC	VA-/gatuchef
PAC	Park-/avfallschef
ECM	Enhetschef Måltid
ECL	Enhetschef Lokalvård
Adm	Administratör
N.sek.	Nämndsekreterare
Sam	Samordnare inom resp. enhets verksamhetsområde
TGI	Trafik-/gatuingenjör



### *Författningar*

AF	Avfallsförordning (2011:927)
FL	Förvaltningslag (2017:900)
KL	Kommunallag (2017:725)
LED	Lag (2006:985) om energideklarationer
LGS	Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning
FGS	Förordning (1998:929) om gaturenhållning och skyltning
LKP	Lag (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.
LrL	Ledningsrättslagen (1973:1144)
OSL	Offentlighet- och sekretesslag (2009:400)
SJVFS	Jordbruksverkets föreskrifter
SNFS	Naturvårdsverkets föreskrifter
TF	Tryckfrihetsförordning (1949:105)



## Innehåll

Delegationsordning.....	9
1 Övergripande frågor.....	12
Administrativa ärenden .....	12
Personalärenden .....	12
Ekonomiärenden, upphandling .....	13
2 Teknisk försörjning .....	14
Trafik, vägbidrag och parkering .....	14
Gaturenhållning och skyltning .....	14
Allmän plats.....	15
Torghandel .....	15
Kommunalt vatten och avlopp samt kommunal avfallshantering.....	15
3 Kommunalt fastighetsinnehav.....	17
Arrenden, hyror och upplåtelser .....	17
Övrigt.....	17



# 1 Övergripande frågor

## Administrativa ärenden

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
1.1	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens beslut inte kan avvaktas.	KL 6 kap. 39§	TSNo	
1.2	Beslut att inte lämna ut allmän handling	TF 2 kap. 12 § och OSL 6 kap. 4 §	FC, EC, N. sek	
1.3	Avvisa överklagande som inkommit för sent.	FL 45§ 1 st. 2 p	FC, N. sek	Om kommunen finner att överklagandet har kommit in i rätt tid behövs inte något formellt beslut om detta. Om överklagandet inte har kommit in i rätt tid, ska kommunen besluta att avvisa överklagandet.
1.4	Omprövning av beslut fattat av: - tjänsteman - TSN	FL 36-39 §§	Delegat i ursprungsärendet	
1.5	Avge yttrande med anledning av laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär. Det överklagade beslutet ska vara fattat på delegation.		FC, EC	
1.6	Föra nämndens talan eller utse och ge fullmakt till ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar av olika slag.		TSNo	Not. Om inte annan delegation framgår i specifikt ärendeslag.
1.7	Avge yttranden till statliga, landstingskommunala eller primärkommunala myndigheter, annan organisation eller enskild i ärenden som ej är av principiell beskaffenhet eller annan större vikt.		FC	
1.8	Utse personer för granskning av inspelat material vid kameraövervakning.		FC	Granskning av bilder får endast ske då tillbud inträffat eller då misstanke råder om att ett tillbud skett. Med tillbud avses i detta fall icke tillåtna handlingar som exempelvis skadegörelse, stöld eller våld. Inspelade bilder omfattas av sekretess och får endast lämnas ut till brottsbekämpande myndigheter.

## Personalärenden

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
-----	--------------------	--------	-------------	------



1.9	Beslut om att medarbetare får ha kvar sin anställning efter uppnådd pensionsålder samt medgivande av anställning av ålderspensionär		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.10	Förbud mot medarbetares bisyssla		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.11	Disciplinåtgärd i form av skriftlig varning respektive avstängning med eller utan löneförmåner		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.12	Uppsägning på grund av arbetsbrist eller personliga skäl		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.13	Avskedande		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.14	Överenskommelse om avgångsvederlag motsvarande lön upp till 12 månader		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.15	Särskild avtalspension		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.16	Omplacering inom förvaltningen		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut

#### Ekonomiärenden, upphandling

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
<p>All upphandling ska ske i enlighet med gällande upphandlings-/inköspolicy samt riktlinjer för direktupphandling och inköp. Beakta särskilt lagkravet på dokumentationsplikt vid inköp (direktupphandling) över 100 tkr.</p> <p>Avropsanmälan till inköpscentraler är verkställighet.</p> <p>Avrop mot ramavtal, inklusive förnyad konkurrensutsättning, är verkställighet.</p> <p>Upphandling/ inköp understigande 150 tkr är verkställighet.</p>				
1.17	Utse beslutsattestanter		FC	Förteckning över beslutsattestanter ska tillställas ekonomi- och personalavdelningen
1.18	Försäljning av lös egendom med försäljningsvärde upp till fem (5) basbelopp		FC	Inom nämndens verksamhetsområde. (Från kommunstyrelsens delegationsordning)
1.19	Godkänna förfrågningsunderlag samt fatta tilldelningsbeslut vid upphandlingar upp till 300 000 kr		FC	Upphandling överstigande 300 000 kronor hanteras av ekonomichef (Upp till 3 tröskelvärden) respektive KSAU (över 3 tröskelvärden).



## 2 Teknisk försörjning

### Trafik, vägbidrag och parkering

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.1	Avge yttrande till länsstyrelsen i trafikärenden		VAGC, TGI	
2.2	Beslut om tillfällig lokala trafikföreskrifter med högst 6 mån giltighet		VAGC, TGI	
2.3	Beslut om undantag från lokal trafikföreskrift		VAGC, TGI	Verkställighet
2.4	Beslut om tillfälliga dispenser för tungt och/eller brett fordon		VAGC, TGI	Verkställighet
2.5	Beslut om flyttning av fordon	Lag om flyttning av fordon i vissa fall 2a §	VAGC, TGI	Verkställighet
2.6	Fordonsanmälan/skrotning av fordon som flyttats från kommunens mark	SFS 1982:129 och SFS 1982:198	VAGC, TGI	Verkställighet
2.7	Beslut om förordnande av parkeringsvakt	§ 6, Lag (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.	VAGC, TGI	

### Gaturenhållning och skyltning

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.8	Tillstånd att sätta upp skyltar varigenom allmänheten avvisas från ett visst område som är av betydelse för friluftslivet	5 § LGS	VAGC	
2.9	Beslut om tillstånd att varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål utomhus	6-7 §§ LGS	VAGC	Förutsätter delegation av beslutanderätten från länsstyrelsen i enlighet med 6 § första stycket FGS
2.10	Medgivande att ha affisch eller annan tillfällig anordning utomhus för reklam, propaganda eller liknande ändamål uppsatta mer än fyra veckor	9 § LGS 6 § första stycket FGS	VAGC	Förutsätter delegation av beslutanderätten från länsstyrelsen i enlighet med 6 § första stycket FGS
2.11	Avge yttrande till länsstyrelsen eller andra myndigheter i ärende	5-10 §§ LGS 4 § första stycket FGS	VAGC	
2.12	Tillsyn och meddela föreläggande så att efterlevnad av lagen och föreskrifter följs	11-12 §§ LGS	VAGC	



2.13	Besluta om avgifter med anledning av prövning av fråga om tillstånd eller medgivande i enskilda ärenden med tillämpning av kommunens taxeföreskrifter	13 § LGS 1 § andra stycket förordningen (1998:903) om avgifter för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt kommunens taxa	VAGC	
------	---	---	------	--

#### Allmän plats

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.14	Upplåtelse av allmän plats för en sammanhängande tid upp till sex (6) mån		VAGC, Sam	<1 mån Verkställighet
2.15	Yttrande över ansökan till polismyndighet om tillstånd till nyttjande av allmän plats mm för anordnande av offentlig sammankomst eller tillställning		VAGC, Sam	
2.16	Yttrande över ansökan om bössinsamling		VAGC, Sam	Verkställighet
2.17	Beslut om grävningstillstånd på kommunal mark		VAGC, Sam	
2.18	Beslut om nedsättning av gällande taxa		VAGC	

#### Torghandel

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.19	Upplåtelse av torgplats		Verkställighet Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	
2.20	Beslut om tillstånd för uppställning av fordon eller släpvagn på försäljningsplats		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	Verkställighet
2.21	Beslut om undantag från fastställda försäljningstider		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	Verkställighet
2.22	Beslut om att torgförsäljning helt eller delvis ska ställas in		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	Verkställighet

#### Kommunalt vatten och avlopp samt kommunal avfallshantering

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.23	Anslutning till kommunens vatten- och avloppsanläggning		Verkställighet	
2.24	Avstängning av vattentillförsel		Verkställighet	
2.25	Beslut i kundrelaterade ärenden upp till 10.000 kr/ärende.		PAC, VAGC	0-50.000 kr/ärende verkställighet 50.000-100.000 kr/ärende delegation
2.26	Anvisa plats för hämtning av hushållsavfall.		PAC	



2.27	Teckna avtal för att ansluta enskilda fastigheter eller gemensamhetsanläggningar, som ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp, till den allmänna kommunala vatten- och avloppsanläggningen		VAGC	Verkställighet
2.28	Beslut i avtalsfrågor gällande besök på andra kommuners och vår återvinningscentral		PAC	



### 3 Kommunalt fastighetsinnehav

#### Arrenden, hyror och upplåtelser

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
3.1	Uppsägning av hyresgäst och begäran om avhysning vid bristande hyresbetalning		FaC, VC	
3.2	Säga upp hyresavtal avseende kommunala lokaler, verksamhetslokaler och bostäder där förvaltningen, på delegation, tecknat avtalen		TSN Presidiet	
3.3	Teckna hyresavtal avseende kommunala lokaler, verksamhetslokaler och bostäder i högst 5 år		FC	Avtalstid i högst 5 år med ett hyreskostnadsvärde upp till 750 000 kr/år.
3.4	Avtal om upplåtelse av jakträtt på kommunens mark i högst 5 år		TSN Presidiet	
3.5	Utarrendera eller på annat sätt upplåta obebyggd mark i högst 5 år		TSN Presidiet	
Övrigt				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
3.6	Att företräda kommunen som fastighetsägare i vägföreningar, vägsamfälligheter och liknande sammanslutningar		FaC	





**Fastställt:** TSN 2024-11-27, §

**Gäller för:** Teknik- och servicenämnden

**Dokumentansvarig:** Nämndsekreterare

**Dnr:** TSN2024/1-10

## **Teknik- och servicenämndens delegationsföreskrifter och delegationsordning**



## Delegationsföreskrifter

### *Delegation och delegationsförteckning*

Enligt kommunallagen kan en nämnd överföra sin beslutanderätt till en delegat. Delegering får ske till presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare eller till en anställd, att på nämndens vägnar besluta i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden. Delegering får också göras till anställd i annan kommun eller region som utför arbete för nämndens räkning inom ramen för avtalssamverkan. Dessa bestämmelser finns i kommunallagens 6 kap 37-40 § § , 7 kap 5-8 § § samt 9 kap. 37 § .

Med delegationsförteckning avses en förteckning över de ärenden nämnden har delegerat.

### *Vad kan inte delegeras?*

Beslutanderätten får inte delegeras i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

### *Delegationsbeslut*

Genom delegering flyttas beslutanderätten från nämnden till delegaten. Delegaten träder helt i nämndens ställe och beslutar i nämndens namn. Nämnden kan inte ändra beslutet.

Nämnden kan återkalla den givna beslutanderätten. Det kan göras generellt för en viss grupp av ärenden, för en viss delegat eller för ett visst ärende. Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Det bör dock endast ske i ärenden som nämnden bedömer vara av principiell art.



Om delegaten finner att ett ärende inom delegeringsuppdraget är av större vikt eller av principiell betydelse ska ärendet hänskjutas till nämnden för avgörande.<sup>1</sup>

#### *Anmälan av delegationsbeslut*

Nämnden ska själv besluta i vilken utsträckning de beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden eller förvaltningschefen ska anmälas till nämnden.

Beslut som fattats i enlighet med 6 kap. 39 § kommunallagen, samt beslut som får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap. kommunallagen (laglighetsprövning) ska alltid anmälas till nämnden vid nästa sammanträde. Om beslut enligt andra stycket ovan inte anmäls måste de protokollföras särskilt (6 kap. 40 § KL).

---

<sup>1</sup> Även ärenden som inte är av principiell betydelse kan alltid hänskjutas till nämnd om delegaten så finner lämpligt.



Delegationsbeslut och beslutsförteckningar anmäls till nämnden i kommunens diariesystem Platina, enligt separat rutin.

Om delegaten finner att ett beslut kan vara av omedelbart intresse för nämnden eller om det föreligger andra skäl ska beslutet alltid anmälas särskilt.

### *Vidaredelegering*

Förvaltningschefen får vidaredelegera ärenden till underställd anställd. Nämnden ska ha vetskap om vem som har fått beslutanderätten. Beslut som fattas efter vidaredelegering anmäls till förvaltningschefen och nämnden. Vidaredelegerad beslutanderätt kan återkallas av såväl förvaltningschefen som nämnden (7 kap. 5-6 § § KL).

Vidaredelegering kan också göras till anställd i annan kommun eller region som utför arbete för nämndens räkning inom ramen för avtalssamverkan (9 kap. 37 § KL).

### *Ersättare för delegat*

Vid förfall<sup>2</sup> för delegat övertas delegatens beslutanderätt:

- i första hand av den som förordnats som vikarie på delegatens tjänst.
- i andra hand av delegatens närmaste chef.

Ärenden delegerade till ordföranden handläggs vid förhinder för denne av vice ordföranden. Vid förfall för förvaltningschefen övertas beslutanderätten:

- av tillförordnad chef.

Vid förfall i samtliga led eller vid jävssituation övertas beslutanderätten av nämndens ordförande.

Vid presidiets förfall återgår beslutanderätten till teknik- och servicenämnden.

### *Jäv*

Delegat får inte fatta beslut i ärenden, där delegaten är jävig. I en



jävssituation ska ärendet överlämnas till närmaste chef som då övertar delegatens beslutanderätt i ärendet.

---

2 Förfall: Frånvaro från tjänst på grund av t.ex. sjukdom, semester, tjänstledighet, längre tjänsteresa eller liknande.



### *Verkställighet*

Delegering innebär att självständig beslutanderätt förs över från nämnden till delegaten. Föreligger ingen självständig beslutanderätt talar man om ren verkställighet. I sådana ärenden saknas utrymme för självständiga bedömningar. Ofta är frågorna redan reglerade i lag eller avtal, och det är uppenbart att endast ett visst beslut får fattas. Det kan t ex handla om tillämpning av en kommunal taxa. Att exempelvis skicka ut fakturor är ren verkställighet och därför inget delegationsbeslut.

Verkställighetsbeslut ska inte anmälas till nämnden.

### *Undertecknande av handlingar*

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet.

Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av förvaltningschef. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

Handlingar som delges nämnden får enligt nämndens reglemente undertecknas av ordförande och förvaltningschef. Rätten att underteckna delgivningar lämnas härigenom även till enhetschef inom respektive verksamhetsområde.

### *Överklagan*

#### *Förvaltningsbesvär*

Förvaltningsbesvär kan anföras över delegationsbeslut som grundar sig på specialförfattningar med särskilda regler om hur beslut överklagas. Vid förvaltningsbesvär prövas både lagligheten och lämpligheten av det överklagande delegationsbeslutet. Domstol kan vid förvaltningsbesvär fatta ett nytt beslut.

Förvaltningsbesvär kan endast anföras av den som personligen berörs av delegationsbeslutet.

Om delegationsbeslutet kan överklagas med förvaltningsbesvär ska en överklagandehänvisning bifogas beslutet.



Vid förvaltningsbesvär ska skrivelsen med överklagandet ges in till den myndighet som meddelat beslutet. Den ska ha inkommit till myndigheten inom tre (3) veckor från den dag då klagande fick del av beslutet. Den myndighet som meddelat beslutet prövar om överklagandet har inkommit i rätt tid.

Myndigheten (delegaten) ska ompröva beslutet om det är uppenbart oriktigt och om det snabbt och enkelt kan ändras och ändringen kan ske utan nackdel för part.

Överklagandet, tillsammans med alla handlingar i ärendet, lämnas sedan till den myndighet som ska pröva överklagandet, även i de fall beslutet omprövats.

Av delegationsordningen framgår vilka beslut som överklagas genom förvaltningsbesvär samt till vilken instans man överklagar.

#### *Laglighetsprövning*

Laglighetsprövning (kommunalbesvär) kan endast anföras av den som är kommunmedlem, d.v.s. folkbokförd, äger fast egendom i kommunen eller är taxerad till kommunalskatt där.



Domstolen prövar endast beslutets laglighet och inte lämplighet.

Tiden för överklagande räknas från den tidpunkt då justeringen av protokollet, från det sammanträde vid vilket delegationsbeslutet anmälades, tillkännages på kommunens anslagstavla.

Om delegationsbeslutet tagits in i särskilt protokoll räknas tiden för överklagande från den tidpunkt då justeringen av detta protokoll tillkännages på kommunens anslagstavla.

### *Revidering*

Delegationsordningen ska revideras årligen eller vid behov.



# Delegationsordning

## *Förkortningar delegater*

TSN	Teknik- och servicenämnden
TSNo	Teknik- och servicenämndens ordförande
TSN presidie	Teknik- och servicenämndens presidie
FC	Förvaltningschef
EC	Enhetschef
FaC	Fastighetschef
VAGC	VA-/gatuchef
PAC	Park-/avfallschef
ECM	Enhetschef Måltid
ECL	Enhetschef Lokalvård
Adm	Administratör
N.sek.	Nämndsekreterare
Sam	Samordnare inom resp. enhets verksamhetsområde
TGI	Trafik-/gatuingenjör



## *Författningar*

AF	Avfallsförordning (2011:927) (2020:614)
FL	Förvaltningslag (2017:900)
KL	Kommunallag (2017:725)
LED	Lag (2006:985) om energideklarationer
LGS	Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning
FGS	Förordning (1998:929) om gaturenhållning och skyltning
LKP	Lag (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.
LrL	Ledningsrättslagen (1973:1144)
OSL	Offentlighet- och sekretesslag (2009:400)
SJVFS	Jordbruksverkets föreskrifter
SNFS	Naturvårdsverkets föreskrifter
TF	Tryckfrihetsförordning (1949:105)



## Innehåll

Delegationsordning.....	9
1 Övergripande frågor.....	12
Administrativa ärenden.....	12
Personalärenden .....	13
Ekonomiärenden, upphandling .....	13
2 Teknisk försörjning.....	14
Trafik, vägbidrag och parkering.....	14
Gaturenhållning och skyltning.....	14
Allmän plats.....	15
Torghandel .....	15
Kommunalt vatten och avlopp samt kommunal avfallshantering .....	15
3 Kommunalt fastighetsinnehav .....	17
Arrenden, hyror och upplåtelser .....	17
Övrigt.....	17



# 1 Övergripande frågor

## Administrativa ärenden

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
1.1	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens beslut inte kan avvaktas.	KL 6 kap. 39§	TSNo	
1.2	Beslut att inte lämna ut allmän handling	TF 2 kap. 12 § och OSL 6 kap. 4 §	FC, EC, N. sek	
1.3	Avvisa överklagande som inkommit för sent.	FL 45§ 1 st. 2 p	FC, N. sek	Om kommunen finner att överklagandet har kommit in i rätt tid behövs inte något formellt beslut om detta. Om överklagandet inte har kommit in i rätt tid, ska kommunen besluta att avvisa överklagandet.
1.4	Omprövning av beslut fattat av: - tjänsteman - TSN	FL 36-39 §§	Delegat i ursprungsärendet	
1.5	Avge yttrande med anledning av laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär. Det överklagade beslutet ska vara fattat på delegation.		FC, EC	
1.6	Föra nämndens talan eller utse och ge fullmakt till ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar av olika slag.		TSNo	Not. Om inte annan delegation framgår i specifikt ärendeslag.
1.7	Avge yttranden till statliga, landstingskommunala eller primärkommunala myndigheter, annan organisation eller enskild i ärenden som ej är av principiell beskaffenhet eller annan större vikt.		FC	
1.8	Utse personer för granskning av inspelat material vid kameraövervakning.		FC	Granskning av bilder får endast ske då tillbud inträffat eller då misstanke råder om att ett tillbud skett. Med tillbud avses i detta fall icke tillåtna handlingar som exempelvis skadegörelse, stöld eller våld. Inspelade bilder omfattas av sekretess och får endast lämnas ut till brottsbekämpande myndigheter.



Personalärenden				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
1.9	Beslut om att medarbetare får ha kvar sin anställning efter uppnådd pensionsålder samt medgivande av anställning av ålderspensionär		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.10	Förbud mot medarbetares bisyssla		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.11	Disciplinåtgärd i form av skriftlig varning respektive avstängning med eller utan löneförhöjningar		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.12	Uppsägning på grund av arbetsbrist eller personliga skäl		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.13	Avskedande		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.14	Överenskommelse om avgångsvederlag motsvarande lön upp till 12 månader		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.15	Särskild avtalspension		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
1.16	Omplacering inom förvaltningen		FC	Får ej vidaredelegeras. Samråd med PC innan beslut
Ekonomiärenden, upphandling				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
<p>All upphandling ska ske i enlighet med gällande upphandlings-/inköpspolicy samt riktlinjer för direktupphandling och inköp. Beakta särskilt lagkravet på dokumentationsplikt vid inköp (direktupphandling) över 100 tkr.</p> <p>Avropsanmälan till inköpscentraler är verkställighet.</p> <p>Avrop mot ramavtal, inklusive förnyad konkurrensutsättning, är verkställighet.</p> <p>Upphandling/ inköp understigande 150 tkr är verkställighet.</p>				
1.17	Utse beslutsattestanter		FC	Förteckning över beslutsattestanter ska tillställas ekonomi- och personalavdelningen
1.18	Försäljning av lös egendom med försäljningsvärde upp till fem (5) basbelopp		FC	Inom nämndens verksamhetsområde. (Från kommunstyrelsens delegationsordning)
1.19	Godkänna förfrågningsunderlag samt fatta tilldelningsbeslut vid upphandlingar upp till 300 000 kr		FC, EC	EC upp till 200 000 kr, FC upp till 300 000 kr Upphandling överstigande 300 000 kronor hanteras av ekonomichef (Upp till 3 tröskelvärden) respektive KSAU (över 3 tröskelvärden).



## 2 Teknisk försörjning

### Trafik, vägbidrag och parkering

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.1	Avge yttrande till länsstyrelsen i trafikärenden		VAGC, TGI	
2.2	Beslut om tillfällig lokala trafikföreskrifter med högst 6 mån giltighet		VAGC, TGI	
2.3	Beslut om undantag från lokal trafikföreskrift		VAGC, TGI	Verkställighet
2.4	Beslut om tillfälliga dispenser för tungt och/eller brett fordon		VAGC, TGI	Verkställighet
2.5	Beslut om flyttning av fordon	Lag om flyttning av fordon i vissa fall 2a §	VAGC, TGI	Verkställighet
2.6	Fordonsanmälan/skrotning av fordon som flyttats från kommunens mark	SFS 1982:129 och SFS 1982:198	VAGC, TGI	Verkställighet
2.7	Beslut om förordnande av parkeringsvakt	§ 6, Lag (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.	VAGC, TGI	

### Gaturenhållning och skyltning

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.8	Tillstånd att sätta upp skyltar varigenom allmänheten avvisas från ett visst område som är av betydelse för friluftslivet	5 § LGS	VAGC	
2.9	Beslut om tillstånd att varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål utomhus	6-7 §§ LGS	VAGC	Förutsätter delegation av beslutanderätten från länsstyrelsen i enlighet med 6 § första stycket FGS
2.10	Medgivande att ha affisch eller annan tillfällig anordning utomhus för reklam, propaganda eller liknande ändamål uppsatta mer än fyra veckor	9 § LGS 6 § första stycket FGS	VAGC	Förutsätter delegation av beslutanderätten från länsstyrelsen i enlighet med 6 § första stycket FGS
2.11	Avge yttrande till länsstyrelsen eller andra myndigheter i ärende	5-10 §§ LGS 4 § första stycket FGS	VAGC	
2.12	Tillsyn och meddela föreläggande så att efterlevnad av lagen och föreskrifter följs	11-12 §§ LGS	VAGC	



2.13	Besluta om avgifter med anledning av prövning av fråga om tillstånd eller medgivande i enskilda ärenden med tillämpning av kommunens taxeföreskrifter	13 § LGS 1 § andra stycket förordningen (1998:903) om avgifter för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt kommunens taxa	VAGC	
------	---	---	------	--

#### Allmän plats

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.14	Upplåtelse av allmän plats för en sammanhängande tid upp till sex (6) mån		VAGC, Sam	<1 mån Verkställighet
2.15	Yttrande över ansökan till polismyndighet om tillstånd till nyttjande av allmän plats mm för anordnande av offentlig sammankomst eller tillställning		VAGC, Sam	
2.16	Yttrande över ansökan om bössinsamling		VAGC, Sam	Verkställighet
2.17	Beslut om grävningstillstånd på kommunal mark		VAGC, Sam	
2.18	Beslut om nedsättning av gällande taxa		VAGC	

#### Torghandel

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.19	Upplåtelse av torgplats		Verkställighet Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	
2.20	Beslut om tillstånd för uppställning av fordon eller släpvagn på försäljningsplats		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	Verkställighet
2.21	Beslut om undantag från fastställda försäljningstider		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	Verkställighet
2.22	Beslut om att torgförsäljning helt eller delvis ska ställas in		VAGC Lokala ordningsföreskrifter för torghandel	Verkställighet

#### Kommunalt vatten och avlopp samt kommunal avfallshantering

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
2.23	Anslutning till kommunens vatten- och avloppsanläggning		Verkställighet	
2.24	Avstängning av vattentillförsel		Verkställighet	
2.25	Beslut i kundrelaterade ärenden upp till 10.000 kr/ärende.		PAC, VAGC	0-50.000 kr/ärende verkställighet 50.000-100.000 kr/ärende delegation
2.26	Anvisa plats för hämtning av hushållsavfall.		PAC	



2.27	Teckna avtal för att ansluta enskilda fastigheter eller gemensamhetsanläggningar, som ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp, till den allmänna kommunala vatten- och avloppsanläggningen		VAGC	Verkställighet
2.28	Beslut i avtalsfrågor gällande besök på andra kommuners och vår återvinningscentral		PAC	



### 3 Kommunalt fastighetsinnehav

#### Arrenden, hyror och upplåtelser

Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
3.1	Uppsägning av hyresgäst och begäran om avhysning vid bristande hyresbetalning		FaC, <del>VC</del> , FC	
3.2	Säga upp hyresavtal avseende kommunala lokaler, verksamhetslokaler och bostäder där förvaltningen, på delegation, tecknat avtalen		TSN Presidiet	
3.3	Teckna hyresavtal avseende kommunala lokaler, verksamhetslokaler och bostäder i högst 5 år		FC	Avtalstid i högst 5 år med ett hyreskostnadsvärde upp till 750 000 kr/år.
3.4	Avtal om upplåtelse av jakträtt på kommunens mark i högst 5 år		TSN Presidiet	
3.5	Utarrendera eller på annat sätt upplåta obebyggd mark i högst 5 år		TSN Presidiet	
Övrigt				
Nr.	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
3.6	Att företräda kommunen som fastighetsägare i vägföreningar, vägsamfälligheter och liknande sammanslutningar		FaC	



## 15. Skyddskommitté teknik- och serviceförvaltningen





BOLLEBYGDS  
KOMMUN

Dnr:

## **Skyddskommitté Jan-Sept**



## 1 Skyddskommitté 2024

### 1.1 Skyddskommitté 2024

#### Sjukstatistik 2024

##### Sjukfrånvaro 2024:

1. Är någon eller några av sjukskrivningarna arbetsrelaterade?
2. Vad beror det i sådana fall på?
3. Hur arbetar du med dessa?
4. Har korttidsfrånvaron ökat eller minskat?
5. Vad tror du det beror på?
6. Hur arbetar du med att få ner sjuktalen?
7. Vad är målsättningen?

##### Sjukstatistik 2024

Månad	Total sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro > dag 60	Korttidssjukfrånvaro
Kvartal 1	8,2 %	32,0 %	5,6
Kvartal 2	7,2 %*	30,0 %	5,0
Kvartal 3			0
Kvartal 4			0

##### Analys av sjukfrånvaro 2024

\*Obs: "Kvartal 2 avser statistik för januari-juli, och inkluderar alltså en ytterligare månads utfall (7 månader).

##### 1. Arbetsrelaterade sjukskrivningar:

De flesta enheter rapporterar att det inte finns några arbetsrelaterade sjukskrivningar för närvarande. Måltidsenheten lyfter att det ibland är svårt att veta om arbetet är det som orsakat fysiska besvär. Park/Avfall pointerar det funnits sådana sjukskrivningar historiskt.

##### 2. Orsaker:

Sjukfrånvaron beror främst på personliga hälsoproblem och smittorisker i arbetsmiljön. Fysiska besvär är ofta svåra att direkt koppla till arbetet.

##### 3. Hur vi arbetar med dessa:

Alla enheter arbetar aktivt för att stötta medarbetare och minska sjukfrånvaro. Det innefattar täta samtal, anpassningar i arbetsuppgifter, användning av hjälpmedel och ergonomiska förbättringar. Exempelvis planerar Måltid för en ergonomiutbildning och erbjuder förebyggande åtgärder som inlägg i skor.

##### 4. Korttidsfrånvaron:

Generellt sett ligger korttidsfrånvaron på stabila eller minskande nivåer i de flesta enheter. Några enheter ser utmaningar i att följa historiska data då nämnden är nybildad och det är svårt att få statistik från föregående år.

[Skriv här]



#### 5. Orsaker till förändringar i korttidsfrånvaro:

Förändringar i korttidsfrånvaro kopplas ofta till individuella hälsoproblem och smittorisker på arbetsplatser som förskolor. Vissa enheter nämner specifika hälsoutmaningar bland personalen som bidragande faktorer.

#### 6. Åtgärder för att minska sjukfrånvaro:

Samtliga enheter arbetar aktivt med åtgärder som dialog och trivselaktiviteter. Förutom samtal och anpassningar, satsar man även på utveckling av ergonomiska lösningar, exempelvis genom mer ergonomiska maskiner och handverktyg och robotklippare inom Park/Avfall, samt planerade utbildningar inom ergonomi.

#### 7. Målsättningar:

Målsättningen i samtliga enheter är att fortsätta minska eller behålla sjukfrånvaron på låga nivåer. Måltid rapporterar specifikt om att ha minskat från 11 % till under 8 % och strävar efter att ligga på 6 %. Park/Avfall strävar efter att skapa en arbetsplats med minskad arbetsrelaterad frånvaro, och Fastighet vill behålla sin låga sjukfrånvaro.

Den gemensamma trenden i förvaltningen är att man genom förebyggande arbete och förbättrade arbetsverktyg ser positiva effekter på sjukfrånvaron, med målet att främja trivsel och hälsa på arbetsplatsen.

### KIA-statistik 2024

#### Arbetsskador/tillbud:

1. KIA – hur många incidenter har du på din enhet?
2. Hur många av dessa är åtgärdade/åtgärder påbörjade?
3. Kan du se någon koppling mellan sjukfrånvaron och rapporterade arbetsskador/tillbud?
4. Vad beror det på och hur arbetar du med dem?

#### KIA-statistik 2024

	Riskobservation	Tillbud	Olycksfall	Färdolycksfall	Arbetssjukdom
Kvartal 1	0	0	5		
Kvartal 2	1	0	8		
Kvartal 3					
Kvartal 4					
<b>Totalt</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>13</b>		

#### Analys av arbetsskador och tillbud 2024

#### Arbetsskador/tillbud

1. KIA – hur många incidenter har du där?  
Nio stycken (8 olycksfall och 1 riskobservation) för januari-juli.
2. Hur många av dessa är åtgärdade/åtgärder påbörjade?  
Alla är antingen åtgärdade eller påbörjade. Majoriteten åtgärdade.

[Skriv här]



3. Kan du se någon koppling mellan sjukfrånvaron och rapporterade arbetsskador/tillbud? Samtliga enheter rapporterar att det inte finns någon koppling mellan sjukfrånvaron och de rapporterade arbetsskadorna eller tillbuden.

4. Vad beror det på och hur arbetar du med dem?

- Fastighet: Inga ytterligare kommentarer
- Lokalvård: Inga ytterligare kommentarer
- Park/Avfall: Personalen är väl medvetna om de rutiner som finns på enheten, vilket bidrar till att hantera tillbud effektivt
- Måltid: Brännskador i köken är en återkommande risk, och åtgärder som inköp av särskilda armskydd har vidtagits för att förebygga skador. Dessa frågor diskuteras även på APT för att öka medvetenheten
- VA/Gata: Inga ytterligare kommentarer eftersom inga incidenter har rapporterats

Den övergripande sammanfattningen visar att förvaltningen arbetar aktivt med att åtgärda incidenter och förebygga skador. Samtliga rapporterade incidenter har hanterats eller har pågående åtgärder, och det finns ingen tydlig koppling mellan sjukfrånvaron och arbetsskadorna.

## **Medarbetarenkät 2024**

### **Medarbetarenkäten:**

1. Har du arbetat fram en handlingsplan utifrån resultatet i medarbetarenkäten?
2. Hur fortskrider arbetet?
3. Har du följt upp arbetet?

### **Analys av arbetet med medarbetarenkät 2024**

#### **Medarbetarenkät**

Beskriv hur med ord hur arbetet med resultatet av medarbetarenkäten fortskrider.

#### **1. Har du arbetat fram en handlingsplan utifrån resultatet i medarbetarenkäten?**

Samtliga enheter har arbetat fram handlingsplaner utifrån medarbetarenkäten. Lokalvård, Park/Avfall, Fastighet, Måltid och VA/Gata har alla utformat handlingsplaner, med specifika fokusområden och mål för förbättring. Måltid har arbetat fram två separata handlingsplaner i sina APT-grupper.

#### **2. Hur fortskrider arbetet?**

Arbetet fortskrider positivt inom alla enheter. Lokalvård och Måltid rapporterar att arbetet fortgår under året med fokus på specifika utvecklingsområden. Fastighet och Park/Avfall rapporterar att handlingsplanen diskuteras regelbundet vid APT och dagliga möten, medan VA/Gata rapporterar utmaningar i att få medarbetarna att förstå sin roll i att skapa arbetsmiljön.

#### **3. Har du följt upp arbetet?**

De flesta enheter har följt upp sitt arbete med handlingsplanen. Park/Avfall, Fastighet och Måltid rapporterar regelbunden uppföljning vid APT och andra möten. Lokalvård planerar att följa upp handlingsplanen i december, medan VA/Gata ännu inte har följt upp arbetet formellt.

[Skriv här]



### **Sammanfattande analys**

#### **Kan det finnas någon koppling mellan sjukfrånvaron och rapporterade arbetsskador/tillbud?**

Ingen av enheterna ser en direkt koppling mellan sjukfrånvaron och rapporterade arbetsskador eller tillbud. Arbetsskadorna har hanterats utan att påverka den generella sjukfrånvaron. Det framgår tydligt att sjukfrånvaron huvudsakligen beror på andra faktorer än arbetsrelaterade incidenter.

#### **Beskriv också hur arbete sker för att ha eller skapa en god arbetsmiljö?**

Samtliga enheter arbetar aktivt med att skapa en god arbetsmiljö. Lokalvård fokuserar på att motivera medarbetare att ta ansvar för sin arbetsmiljö och har regelbundna diskussioner om arbetsmiljö vid APT och individuella samtal. Park/Avfall och Måltid har också en öppen dialog om arbetsmiljö och ser till att de dagliga rutinerna främjar säkerhet och trivsel. Måltid har vidtagit specifika åtgärder som inköp av skyddsutrustning för att minska risken för brännskador. Fastighet och VA/Gata jobbar också med trivsel och en dialog om hur medarbetarna påverkar varandras arbetsmiljö.

#### **Finns det hinder eller svårigheter i att skapa en god arbetsmiljö?**

Enheterna upplever olika typer av hinder. Lokalvård rapporterar språksvårigheter som en utmaning för att förmedla arbetsmiljöansvar, vilket kräver mer tid och resurser. VA/Gata noterar svårigheter med att få gruppen att förstå sin påverkan på varandras arbetsmiljö. För vissa enheter finns en upplevelse av att tidsbrist eller andra arbetsuppgifter kan göra det svårt att prioritera arbetsmiljöarbete fullt ut, men det pågår ändå ett kontinuerligt arbete för att förbättra miljön för alla medarbetare.